

Tisdagen den 13 januari

Kl. 13.00–15.59
18.00–20.50

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 17 december justerades.

§ 2 Avsägelse

Talmannen meddelade att *Börje Vestlund* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i riksdagens överklagandenämnd.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Adnan Dibrani som suppleant i riksdagens överklagandenämnd.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i riksdagens överklagandenämnd
Adnan Dibrani (S)

§ 4 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i EU-nämnden skulle utökas från 56 till 57.

Kammaren medgav denna utökning.

§ 5 Val av extra suppleant

Val av extra suppleant i EU-nämnden företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i EU-nämnden
Maria Weimer (FP)

§ 6 Anmälan om faktapromemoria

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott: 2014/15:FPM15 Förordning om harmoniserade index för konsumentpriser *KOM(2014) 724* till finansutskottet

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner
2014/15:38 till socialutskottet
2014/15:40 till skatteutskottet

Skrivelser
2014/15:33 och 34 till socialförsäkringsutskottet
2014/15:46 till justitieutskottet

Motioner
2014/15:3014 till justitieutskottet
2014/15:3015 till arbetsmarknadsutskottet

EU-dokument
KOM(2015) 5 till utrikesutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 6 mars*.

§ 8 Ärende för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Näringsutskottets betänkande
2014/15:NU4 Statliga företag

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Roger Haddad har frågat mig om jag och regeringen fortfarande avser att genomföra genomgripande reformer av Arbetsförmedlingen, som aviserades i regeringsförklaringen, och om aviserade och vidtagna åtgärder från regering och myndighetsledning kan förhindra eventuella genomgripande utredningsförslag, eller hur regeringen avser att hantera pågående utredning.

Regeringen avser att besluta att avsluta utredningen. Vi har presenterat en ny inriktning på arbetsmarknadspolitiken, och många av de frågeställningar som utredningen skulle analysera är sådant som hanteras i myndighetens utvecklingsarbete.

Arbetsförmedlingen har en central roll i att framgångsrikt möta de utmaningar som vi ser på arbetsmarknaden. I vår budgetproposition föreslog regeringen bland annat att myndigheten skulle tillföras resurser för att genomföra föreslagna reformer och påbörja ett förändringsarbete.

Förnyelsen av Arbetsförmedlingen är ett långsiktigt arbete som redan har påbörjats. Den beslutade budgeten gör det tyvärr svårare, men Arbetsförmedlingen kommer ändå att fortsätta att bedriva sitt utvecklingsarbete. Arbetsförmedlingen står inför stora utmaningar, och förtroendet för myndigheten är lågt. Det behövs ett fortlöpande och intensivt arbete för att Arbetsförmedlingen på bästa sätt ska kunna bidra till en väl fungerande arbetsmarknad.

Anf. 2 ROGER HADDAD (FP):

Herr talman! Tack, statsrådet Ylva Johansson för svaret på interpellationen, som inlämnades redan den 27 november.

Folkpartiet är angeläget om att den av Alliansen tillsatta utredningen om översyn av Arbetsförmedlingen genomförs. Det var med intresse jag följde statsministerns regeringsförklaring, där han särskilt belyste reformeringen av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen, som upptar lejonparten av den budget riksdagen har anslagit, drygt 70 miljarder. Under hand har vi förstått att något var på gång, genom statsrådets uttalanden och generaldirektörens presentation i arbetsmarknadsutskottet liksom av de till största delen organisatoriska förändringar som ska genomföras. Det rör sig om en it-plattform och om att ett antal lokalkontor ska ses över. Folkpartiet har i ett antal artiklar i medierna försökt få fram ett besked under november och december månader, men statsrådet och regeringen har inte velat ge något tydligt besked när det gäller utredningen.

Vi noterade i början av december att statens utredare, Agneta Dreber, entledigades. När det tillträder en ny regering är det inte konstigt om man vill utse en ny utredare. Man kanske vill se över direktiven och möjligen fortsätta det viktiga reformarbetet. Men i dag har Folkpartiet skriftligt och muntligt här i kammaren fått bekräftat att regeringen avser att avsluta utredningen. Jag tycker att det är beklagligt.

Jag tycker att det är mycket allvarligt att regeringen på punkt efter punkt, både i regeringsförklaringen och i sin egen arbetsmarknadspolitik, tar steg tillbaka. Det började med ungdomsarbetslöshetspolitiken, sedan

var det traineejobben och nu är det Arbetsförmedlingen som man inte längre vill reformera, i varje fall inte utifrån utredningens direktiv och intentioner.

Jag vill ställa ett antal frågor till statsrådet Ylva Johansson som är ansvarig minister när det gäller Arbetsförmedlingen. Är du nöjd med Arbetsförmedlingens effektivitet och resultat? Är du nöjd med styrningen och organisationen av Arbetsförmedlingen, som är en väldigt stor apparat? Har du inte tagit till dig de interna och externa utvärderingar som visar på att det är en ineffektiv myndighet som inte levererar det riksdag och regering har sagt att den ska leverera? Den kostar dryga 70 miljarder kronor, och den hör tyvärr till de myndigheter som åtnjuter lägst förtroende bland allmänheten.

Därför anser jag och Folkpartiet att det är mycket dåligt hanterat av regeringen att slopa denna viktiga utredning som just skulle genomlysas varenda del i Arbetsförmedlingen, och det räcker inte med de uttalanden eller inriktningsbeslut som statsrådet har aviserat.

Anf. 3 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack för den här interpellationsdebatten!

Under förra mandatperioden höll Socialdemokraternas dåvarande arbetsmarknadspolitiska talesperson, Ylva Johansson, den ena presskonferensen efter den andra för att berätta om Socialdemokraternas tre jobbförslag: traineeplatser, 90-dagarsgarantin och reformeringen av Arbetsförmedlingen.

Vad har det då blivit av dessa förslag? Ingenting. Nu ser vi det hända som vi varnade för före valet. Så blir det när man har tre rödgröna partier som är så sugna på makten att de var för sig lovar allt till alla men glömmer att berätta för väljarna hur de ska genomföra det. De glömmer också att fråga om någon egentligen vill ha de här förslagen. Det är helt enkelt så här det blir när man inte har en plan.

Arbetsmarknadsministern har lovat 32 000 traineeplatser. Var är de jobben? Nu verkar det som om arbetsmarknadsministern retirerar från sina egna förslag, och statsministern är helt beredd att sälja ut det lilla som är kvar av traineejobben. Det blir helt enkelt ingenting.

Arbetsmarknadsministern har lovat en 90-dagarsgaranti till alla arbetslösa unga. Det är en garanti som vi vet har prövats och dömts ut, men arbetsmarknadsministern verkar i alla fall tro på förslaget eftersom hon höll så många presskonferenser om det. Men vad har det blivit av garantin? Hittills är det ingenting.

Ylva Johansson lovade också en reformerad arbetsförmedling. Här delar jag på många sätt arbetsmarknadsministerns problembild. Det är en myndighet som inte fungerar som den ska, med mycket lågt förtroende och där matchningen fungerar alldeles för dåligt. Därför är det viktigt att den översyn som Alliansen påbörjade också får göras klart.

Det är helt enkelt anmärkningsvärt att man lägger ned en utredning på det här sättet. Det är som om man vill säga: Det behövs ingen översyn, för vår politik är så bra! Är det så vi ska uppfatta arbetsmarknadsministern?

Man måste ge besked om vad man vill göra med en så pass central aktör inom arbetsmarknadspolitiken. Vi talar om en myndighet som

förvaltar 35 miljarder av skattebetalarnas pengar. Läger man därtill akassan med mera blir summan den dubbla.

Det behövs en översyn av Arbetsförmedlingen. Den är central. Den är viktig. Och det är anmärkningsvärt att de tre jobbförslag som Ylva Johansson höll presskonferens efter presskonferens om nu helt enkelt verkar försvinna. Eller ska jag tolka arbetsmarknadsministern som att Socialdemokraternas och Miljöpartiets politik i sig är så bra att Arbetsförmedlingen nu kommer att fungera alldeles lysande, även om den inte har gjort det på över ett decennium?

Anf. 4 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! När jag hör arbetsmarknadsministerns svar på interpellationen från Roger Haddad blir jag väldigt förvånad.

I regeringsförklaringen står det ordagrant: ”Arbetsförmedlingen reformeras i grunden.” Då tänker man: Det här låter riktigt spännande. Vi ska få en reformering av Arbetsförmedlingen. Självklart undrar man hur det ska gå till med Socialdemokraterna och vad det är för typ av reformering de vill ha. Men det känns ändå som att det var viktigt att fortsätta med det arbete som pågår kring reformeringen av Arbetsförmedlingen och som alliansregeringen startade.

Det behövs naturligtvis ett internt förnyelsearbete inom Arbetsförmedlingen – det tycker vi alla är bra. Det är sådant som alltid ska pågå i en myndighet. Men det utredningsuppdrag som gavs för ett år sedan, i februari förra året, innebar att utredaren under två år skulle utvärdera hur man kan reformera Arbetsförmedlingens arbete mer i grunden – det är egentligen det som ni efterfrågar.

En annan fråga som fanns med när det gäller den utredningen rör kompletterande aktörer och deras verksamhet. Hur kan den tydliggöras? Hur kan man använda sig av kompletterande aktörer?

Jag har en fråga till arbetsmarknadsministern. Man försöker inte bara ändra i direktiven till utredningen, utan man vill helt avsluta den. Är anledningen till det att man inte vill ha kvar några aktörer som kompletterar Arbetsförmedlingens nuvarande verksamhet? Vi kristdemokrater vill egentligen i grunden reformera Arbetsförmedlingen och utsätta Arbetsförmedlingen för konkurrens, men här får man i alla fall en känsla av att ministern inte vill se några kompletterande aktörer. Detta skulle jag gärna vilja ha ett svar på i dag.

Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Det är en bra interpellation som Roger Haddad har ställt. Det är ett lite sorgligt svar av arbetsmarknadsministern.

Jag tror att det i grunden finns en gemensam problembeskrivning: Det finns bekymmer och problem på arbetsmarknaden. Det skulle behöva fungera bättre. Den uppfattningen delar vi, oavsett vilket parti vi kommer från.

Däremot ser vi problemet på helt olika sätt. Det kan man konstatera när man läser arbetsmarknadsministerns svar. Regeringen beslutar att avsluta utredningen innan den fått chansen att redovisa något. Det handlar om ett antal förändringar som sker på arbetsmarknaden, och man kan se vad som fungerar eller inte fungerar.

Det finns ingen tveksamhet om att myndigheten måste förändras. Men frågan är: Ska det gå tillbaka till hur det var förut, eller ska vi fundera på hur vi möter framtiden?

Det man kan konstatera är att arbetsmarknaden förändras. Det vi kan se runt om i landet är att det skiljer mellan olika branscher. Det skiljer mellan olika regioner. Vi kan konstatera att det finns högkonjunktur och lågkonjunktur samtidigt. Det beror på vilken bransch eller vilken region man befinner sig i. Att då ha *en* myndighet med samma verktygslåda som gäller i Sorsele, Stockholm och Sollebrunn bedömer inte jag som ett trovärdigt alternativ. Det är inte en möjlighet att på det sättet möta framtiden.

Man kan också konstatera att de som i dag står till arbetsmarknadens förfogande är många som tidigare ställdes i utanförskap av regeringen Persson. Det gör att det är helt andra personer som ska komma ut på arbetsmarknaden än tidigare.

Tittar man sig runt omkring i världen kan man konstatera att många andra länder har gjort stora förändringar. Man ser att man, för att kunna möta den förändring som sker på arbetsmarknaden och den förändring som sker i fråga om företagens behov av rekryteringar, måste ha ett mer snabbfotat och flexibelt arbetssätt som gör att man är det kitt som gör att arbetsmarknaden fungerar betydligt bättre.

Vi kan se vad som är på gång. Generaldirektören på Arbetsförmedlingen har skrivit på DN Debatt. Han har också varit på besök hos oss i utskottet. Det man kan se är att det görs ett antal stora förändringar som rycker undan mattan för många av de mindre kommunerna runt om i landet när det gäller att kunna ha ett nära och bra samarbete. Man gör detta utan att ha de alternativa arbetssätten på plats.

Jag tycker att det är ett mycket olyckligt sätt att ge sig på det här. Man gör det utan den här utredningen och utan det underlag som finns där men också utan öppningar för att titta på vad det finns för alternativa lösningar. Man väljer nu att koncentrera alltihop in-house. Det är hemma-hos-lösningar där man inte utsätts för konkurrens, där man inte vågar släppa in andra aktörer och där man inte låter andra drivkrafter finnas med i möjligheten att öppna upp för en bättre fungerande arbetsmarknad.

Jag skulle gärna vilja höra lite mer än det här korta: att man avser att avsluta utredningen. Det finns ju ett antal områden som man nyligen har fått till sig. Är inte Arbetsmarknadsdepartementet och arbetsmarknadsministern intresserade av att följa upp detta och se hur de sakerna ser ut? Och hade det inte varit lämpligt, trots allt, att göra det i den här utredningen?

Anf. 6 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Tack, Roger Haddad, för interpellationen! Och tack, arbetsmarknadsministern, för ett bra svar på interpellationen!

Jag får också vända mig till Alliansen och lyckönska Alliansen till att ni nu är tillbaka i den roll där ni passar bäst. Ni är tillbaka i oppositionsrollen. Det är ganska fascinerande att höra, herr talman, att Annika Qarlsso, till exempel plötsligt ser problem på svensk arbetsmarknad. Under åtta års tid har jag debatterat arbetsmarknad med Annika Qarlsso. Hon har aldrig sett några bekymmer med någonting.

Roger Haddad beskriver svensk arbetsförmedling som att den skulle stå inför utmaningar. Även här får man lyckönska Alliansen till att de nu plötsligt ser det de inte såg under åtta år. Och även här tror jag att svensk politik tjänar på det gamla klassiska talesättet att borgerligheten är som bäst i opposition. Vi socialdemokrater kan regera, så får borgerligheten opponera. Då är vi, så att säga, tillbaka där vi ska vara. Det blir tryggast för oss alla.

Den här debatten visar väldigt tydligt skillnaderna i hur vi hanterar regeringsrollen. Roger Haddad, herr talman, vill utreda. Regeringen, via arbetsmarknadsministern, vill åtgärda brister. Roger Haddad och Alliansen drar ned på resurserna. Regeringen vill satsa.

Roger Haddad frågar sedan om regeringen är nöjd med den ineffektiva myndighet med lågt förtroende som Roger Haddad och Alliansen lämnar efter sig efter åtta år. Det är väl närmast en straffspark. Eller ska man se den frågan som retorisk?

Nej, det är klart att vi socialdemokrater är oerhört bekymrade över det man har ställt till med under de åtta borgerliga åren när man har satt svensk arbetsmarknadspolitik på undantag. Man har gjort Arbetsförmedlingen till en myndighet.

När man går ut och träffar arbetsförmedlarna träffar man personal i myndigheten som är frustrerad. Vi träffar personal som vill göra det de ska göra, förmedla jobb, men som inte får det för Elisabeth Svantesson, arbetsmarknadsminister i den förra regeringen, eller för de tidigare arbetsmarknadsministrarna i den förra regeringen.

Vi talar om en situation där de arbetslösa är 400 000 och där det finns ungefär 100 000 lediga jobb, enligt Svenskt Näringsliv. Alliansen har bakbundit Arbetsförmedlingen på ett sådant sätt att de har fått 17 miljarder, budgeterat, för att lösa den här mismatchningen.

Men de regler som Roger Haddad och Alliansen ställde sig bakom omöjliggör för Arbetsförmedlingens lojala personal att faktiskt koppla ihop de 400 000 arbetslösa med de närmare 100 000 lediga jobben.

Då frågar Roger Haddad om arbetsmarknadsministern och regeringen är nöjda. Det är väl fullständigt självklart att de inte är nöjda utan djupt bekymrade och djupt missnöjda med den politik som Alliansen har fört när det gäller arbetsmarknad.

Det är det som vi nu ska åtgärda, och då måste man satsa. Då måste man åtgärda brister. Vi har inte tid att göra någonting annat nu än att omedelbart rätta till de problem som ni har ställt till, och det är det som vi ska ägna de närmaste fyra åren åt.

Då kommer vi förhoppningsvis också att få mandat att fortsätta i ytterligare fyra år, och när vi sedan är tillbaka om åtta år och har ställt svensk arbetsmarknad till rätta och börjat leverera ordentligt ska det bli spännande att fortsätta den här debatten. Då kommer ni att återigen ha växt in i er oppositionsroll, och då kan det bli spännande här.

Som sagt, vi vill åtgärda. Roger Haddad och Alliansen vill utreda. Där ser man skillnaden mellan Socialdemokraterna och Alliansen, herr talman.

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Vi tar över i ett läge där vi har en arbetsmarknad med betydande problem efter åtta år med en borgerlig regering. Rörligheten är

för låg, matchningen fungerar extremt dåligt och arbetslösheten är mycket hög. Särskilt svårt är det för nytilträdande på arbetsmarknaden.

I ett läge när arbetsgivare efter arbetsgivare vittnar om att man inte bara är besviken på Arbetsförmedlingen utan många till och med har gett upp hoppet om att kunna få hjälp av Arbetsförmedlingen för att få tag i personer med rätt kompetens till de lediga jobben, när Svenskt Näringsliv anger att var femte rekrytering misslyckas och när vi har företag som vill växa men som inte klarar att göra det därför att man inte får tag i rätt personal – ska man då tillsätta en statlig utredning för att utreda hur Arbetsförmedlingen ska kunna förbättra sina kontakter med arbetsgivare? Eller ska man göra något åt problemet?

Regeringen tänker göra något åt problemet. Arbetsförmedlingen har stora problem och mycket lågt förtroende, både hos de arbetslösa och hos arbetsgivarna. Det är mycket, mycket stora utmaningar för myndigheten. Det är inte läge att begrava dessa problem i en statlig utredning. Det är läge att agera.

Regeringen har stora ambitioner när det gäller vart vi vill nå när det gäller Arbetsförmedlingen och dess roll för en fungerande arbetsmarknad, och det kommer att kräva stora förändringar av myndigheten.

Man har påbörjat det arbetet, men mycket mer behöver göras. Tyvärr röstade de borgerliga partierna tillsammans med Sverigedemokraterna nej till regeringens budget, vilket gör att arbetet nu har blivit försenat när det gäller att kunna förnya och utveckla Arbetsförmedlingens arbete.

Mycket annat går också att göra. Regeringen har varit tydlig med att avreglera Arbetsförmedlingen. I det regleringsbrev som gäller har vi tagit bort två tredjedelar av regleringarna för att ge större möjlighet att fokusera på det som är huvuduppgiften.

Vi har också klargjort vad som är huvuduppgiften för Arbetsförmedlingen, nämligen att matcha arbetslösa mot de lediga jobben så att arbetsgivare ska få tag i personal med rätt kompetens.

Vi avser också att i en förordningsändring göra andra regelförenklingar för att man ska kunna fokusera på det som är huvuduppdraget, det vill säga minska de byråkratiska uppdragen för Arbetsförmedlingen så att man kan ägna sig åt sitt huvuduppdrag och inte alltför mycket åt byråkrati.

Vi håller också på att förändra fokus så att man inte enbart ska fokusera på dem som står allra längst från arbetsmarknaden utan ha tydligare fokus på att få hela matchningen på arbetsmarknaden att fungera.

Svaret till Roger Haddad är att jag inte är nöjd med Arbetsförmedlingens resultat, och det är just därför som regeringen inte har råd att begrava arbetet i en statlig utredning.

Jag vill också säga att min och regeringens syn på hur vi styr våra myndigheter är att det finns många frågor som inte behöver utredas innan vi kan agera. Detta utesluter inte att man kan behöva göra extern genomlysning för att ytterligare förnya bilden av de problem som finns. Ett sådant uppdrag skulle till exempel kunna ges till Statskontoret. Men det hindrar inte att regeringen kan agera redan nu.

Ska vi ha statliga utredningar till att utreda hur man säkerställer att regeringens politik får genomslag i myndigheten? Är det inte precis det

som är regeringens kompetens, det vill säga att se till att man faktiskt får genomslag för sin politik hos de statliga myndigheterna?

Samma sak gäller huruvida man ska ha en statlig utredning för att se hur man ska utforma ersättningssystemet till kompletterande aktörer. Som svar till Désirée Pethrus vill jag säga att regeringen ser positivt på kompletterande aktörer. Jag vill att man ska ha möjlighet att fördjupa och diversifiera samarbetet med kompletterande aktörer och inte se det som att alla måste göra samma sak.

Anf. 8 ROGER HADDAD (FP):

Herr talman! Samma parti som säkert innehar svenskt rekord i att tillsätta utredningar är plötsligt fientligt till statliga utredningar. Jag tror inte att det handlar om utredningen utan om grunden för regeringens politik, nämligen arbetsmarknadspolitiken.

Jag håller inte med Patrik Björck och regeringen om att vi skulle gömma undan den här frågan. En utredare tillsattes för ett år sedan och fick ett fritt mandat att föreslå en helt ny myndighet om hon så ville. Ett vitt papper – varsågod! Det handlar om framtidens svenska arbetsmarknadspolitik, arbetsförmedling eller var nu de här viktiga frågorna ska ligga, herr talman. Det kan en utredare föreslå regeringen. Sedan kan regeringen göra vad de vill med förslagen. Men det är inte samma sak som att gömma undan och inte ta tag i och inte vilja göra någonting åt det.

Det var alliansregeringen och Folkpartiet som tillsatte utredningen, Patrik Björck, inte Socialdemokraterna. Ni gjorde aldrig det under alla år som ni hade regeringsmakten.

Ylva Johansson pratar om att man möjligen ska göra en extern granskning av Arbetsförmedlingen. Men det har man redan gjort som en del av den utredning som verkade under 2014. Låt mig bara läsa upp två meningar, herr talman, från den studien: Arbetsförmedlingen måste genomgå en genomgripande och uthållig förnyelseprocess. Ett annat konstaterande är: Arbetsförmedlingen har hamnat i otakt med såväl uppdraget som den verklighet man verkar i.

Det kan inte bli tydligare, herr talman och statsrådet, att det behövs genomgripande insatser utöver de vällovliga förslag som statsrådet och för den delen generaldirektören har presenterat i arbetsmarknadsutskottet och i medierna.

Det räcker dock inte. Låter man myndigheten utveckla sig själv finns det en stor risk att man inte vågar ta tag i de tunga ärendena. Det känner vi i kammaren till som har följt de här frågorna, några säkert dubbelt så länge som jag. Det finns en risk för att man inte vågar förändra sig tillräckligt. Man är angelägen om att hålla sig vän med alla delar av myndigheten, och då får vi inte den genomgripande förändringsprocess som alla studier pekar på behövs.

Riksrevisionen, andra myndigheter, politiker och arbetsgivarna har alla framfört kritik, och jag håller med. Jag besöker Arbetsförmedlingen ett par gånger i månaden. Där finns duktiga medarbetare som vill ägna sig åt huvuduppdraget, men de känner att de inte kan göra det.

Då är frågan om det finns ett behov av denna översyn. Ja, det gör det. Alliansregeringen genomförde socialförsäkringsförändringar 2008–2009, och då fick Arbetsförmedlingen ett nytt uppdrag. Folkpartiet och

alliansregeringen genomförde i december 2010 etableringsreformen som innebar en samordning av integrationspolitiken under Arbetsförmedlingens tak.

Det finns ett gigantiskt behov av att genomföra en översyn, och så säger statsrådet att de ska ändra fokus och satsa på dem som står närmast arbetsmarknaden. Det är dock bara retorik. Jag har läst regleringsbrevet. Det påminner väldigt mycket om hur regleringsbreven har sett ut tidigare.

Anf. 9 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Arbetsmarknadsministern radar upp problemen med svensk arbetsmarknad, även om jag inte helt delar den synen, eftersom jag tycker att det har kommit fram enormt många nya jobb under de sista åtta åren.

Med alla dessa problem som arbetsmarknadsministern radar upp när det gäller Arbetsförmedlingen borde det verkligen vara berättigat med en genomlysning av denna myndighet. En sådan har inte gjorts på 20 år. Det är mycket bra att Statskontoret har tittat på hur man kan förbättra styrningen, men det är något regeringen gör med alla sina myndigheter. Tanken med utredningen var att vända på många stenar, alltifrån hur man bättre kan samarbeta med andra aktörer och vässa insatser till hur man kan lösa uppdraget att hjälpa fler till jobb. Allt detta behövs på lång sikt, men lika självklart förväntar vi i Alliansen oss att arbetsmarknadsministern här och nu tar tag i de problem som finns och jobbar på kort och på lång sikt.

Socialdemokraterna säger att Arbetsförmedlingen ska jobba med matchning. Ja, det är instruktionen, det vill säga det grunduppdrag Arbetsförmedlingen har haft i hur många år som helst. Problemet är att det inte har funkat. Då måste man på kort och på lång sikt göra något åt detta.

Att lägga ned utredningen visar att man tror att man har alla svar på problemen, att man inte vill ta in experter eller forskare. En viktig utredning som välkomnades av alla parter grävs ned. Det är anmärkningsvärt.

Anf. 10 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Jag ska egentligen inte debattera med Patrik Björck, men jag blir lite förvånad över påståendet att vi inte skulle ha ansett att det fanns några problem under Alliansens tid. Det är klart att vi aldrig skulle ha tillsatt en utredning om vi inte tyckte att det fanns problem. Det är en självklarhet att utredningen syftar till att förbättra verksamheten inom Arbetsförmedlingen och framför allt att få fler människor att känna förtroende för Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsministern säger att Arbetsförmedlingen åtnjuter ett otroligt lågt förtroende. I nästa mening säger hon att regeringen anser att Arbetsförmedlingen själv ska lösa problemet. Riksrevisionen har i tidigare utredningar sagt att Arbetsförmedlingen måste jobba med internt utvecklingsarbete. Det är vi alla överens om. Det är en myndighets ständiga uppdrag.

Utredningen ska redovisa hur styrningen i Arbetsförmedlingen kan förbättras. Sedan finns också uppdraget att ta fram hur kompletterande aktörer kan användas på ett bättre sätt än i dag.

Vad är det som är så farligt med de olika punkterna i utredningen, ministern? Om ministern tycker att en eller två punkter i utredningen inte är relevanta går det att ändra i direktiven. Men nu läggs utredningen helt ned, och det är beklagligt att man hoppas att Arbetsförmedlingen ska lösa problemen internt utan att de redovisas i utredningen. Jag beklagar verkligen det. Vi behöver kompletterande aktörer, och vi behöver förbättra systemet med kompletterande aktörer. Vi är alla överens om att det finns förbättringspotential. Att lämna över allt till Arbetsförmedlingen ger en dålig prognos.

Vad är det som är så farligt med utredningen?

Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Jag konstaterar att det blir lite lustigt med Patrik Björcks ton i talarstolen efter den miserabla hösten. Nog om det.

Arbetsmarknadsministern försöker signalera handlingskraft – göra saker i stället för att utreda. Det kan låta bra. Om det blir fel är det inte alls bra.

Det hade varit konstigt om regeringen inte hade bytt utredare. Att ge tilläggsdirektiv eller ändra direktiven hade också varit normalt. Det hade jag inte heller reagerat på, även om jag säkerligen hade kunnat framföra någon form av kritik även i den delen. Men när man lägger ned utredningen helt signalerar man att man har alla svar och vet bäst. Historiskt kan vi konstatera att det låga förtroendet för Arbetsförmedlingen tyvärr inte är nytt. Det har funnits under lång tid.

Någonstans skulle utgången av en sådan utredning kunna ge ett bra underlag oavsett om man heter Ylva Johansson och är socialdemokratisk arbetsmarknadsminister eller om vi hade en annan regering med en annan arbetsmarknadsminister. Det besked ministern lämnade i sitt interpellationssvar om att avsluta utredningen innebär att man säger att man kan detta bäst och att man inte behöver höra vad någon annan har att säga. Det är mycket olyckligt.

Anf. 12 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Roger Haddad menar att vi socialdemokrater är fientliga till utredningar. Det kan jag dementera, herr talman. Det är vi inte. Där- emot är vi fientliga till arbetslöshet. Därför har vi nu inte tid att utreda frågan, utan nu måste vi börja agera och vidta åtgärder.

Det finns en utredningskramarkänsla bland Alliansens ledamöter som man kan fundera över och analysera i något annat sammanhang, men det har jag inte tid med just nu.

Roger Haddad vill ha nya myndigheter. Det har vi inte riktigt heller tid med nu, herr talman. Nu ska vi ha nya jobb, och det är vad arbetsmarknadsministern och regeringen prioriterar – inte nya myndigheter, som Alliansen och Roger Haddad prioriterar.

Alliansen behövde inte utreda innan man band de anställda vid Arbetsförmedlingen vid ett omöjligt regelverk så att de inte kunde göra vad de ville göra, det vill säga förmedla jobb. Det är inte konstigare än att vi inte behöver någon utredning innan vi löser de band som har bundit

de anställda vid Arbetsförmedlingen – att förmedla jobb. Det handlar om de 100 000 arbeten i svenskt näringsliv, befintliga arbeten på befintliga arbetsplatser, som nu inte har blivit utförda – produktion av varor och tjänster som inte har blivit utförd. De hade i sin tur genererat ytterligare arbeten. Det är så ekonomin fungerar.

Misslyckas man med matchningen misslyckas man med att tillsätta lediga jobb, och man skapar inte heller de nya jobb i tillsatsvaror och transporttjänster som varje missad producerad vara eller tjänst innebär.

Alliansens arbetsmarknadspolitik har varit ett fiasko, och det fiaskot har bland annat varit centrerat till Arbetsförmedlingen. Det ska vi nu ta itu med.

Anf. 13 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Den stora kärleken till utredningen i sig är intressant. Annika Qarlsson säger att man hade kunnat byta utredare eller ge helt andra direktiv. Det hade självklart varit ett alternativ för regeringen. Efter beslutet om att skära ned 200 miljoner på Regeringskansliet, som bland annat finansierar utredningar, måste man också se lite snålare på vilka utredningar som ska prioriteras. Det är lite svårt att se att en utredning till varje pris har ett egenvärde alldeles oavsett vad som ska utredas.

Jag utesluter inte att man kan behöva utreda saker som rör arbetsmarknadens funktionssätt och Arbetsförmedlingens roll, men det handlar om att använda statliga utredningar på rätt sätt. Den befintliga utredningen har inte till uppgift att på ett vitt blad föreslå något nytt. Den utredning som regeringen har för avsikt att lägga ned ska föreslå justeringar i ansvarsfördelningen i förhållande till andra offentliga aktörer. Jag antar att det är i förhållande till kommunerna. Vilka andra offentliga aktörer pratar man annars om? Det handlar alltså om justeringar i ansvarsfördelningen. Jag tror inte det räcker med justeringar.

Regeringen har för avsikt att helt förnya samarbetet och öppna för en helt annan typ av samarbete tillsammans med landets kommuner. Jag reser just nu runt för att träffa alla Sveriges kommunledningar. Dialogen har varit framgångsrik och har välkomnats av kommunerna. Det gäller att ha en helt annan flexibilitet från Arbetsförmedlingens och statens sida för att gemensamt lösa problemen med kommunerna.

Ett annat uppdrag i utredningens direktiv är att föreslå förändringar i fördelning, sammansättning och utformning av insatser över individens inskrivningstid och över konjunkturen. Ja, regeringen går fram mer radikalt. Vi kommer att avskaffa mycket av den departementala regleringen av hur man ska utforma de arbetsmarknadspolitiska insatserna och lämna ett större förtroende för professionen att göra professionella individuella bedömningar av vilka insatser som krävs för att en arbetsgivare ska få tag på rätt personer till de lediga jobben och för att individer faktiskt ska få arbete.

En tredje fråga är att analysera hur Arbetsförmedlingens kontakter med arbetsgivare kan förbättras ytterligare. Som många av debattörerna här som sitter i utskottet vet är en av de mest prioriterade frågorna för Arbetsförmedlingen att förnya och satsa stort på helt andra typer av arbetsgivarkontakter.

Detta har nu försenats på grund av att den budget som har röstats igenom har 550 miljoner kronor mindre till Arbetsförmedlingen, vilket

försenar det förnyelsearbete som måste drivas fram och där det är bråttom att få ett helt annat samarbete med arbetsgivarna.

Vidare ska den befintliga utredningen föreslå hur ersättningssystemet bör utformas för de kompletterande aktörerna, hur man ska utreda för- och nackdelar med Arbetsförmedlingens organisation och hur man ska säkerställa att Arbetsförmedlingen kan styras för att få genomslag för regeringens politik.

Jag menar att det här är frågor som inte kräver en statlig utredning utan kräver en handlingskraftig regering för att det ska bli en förändring.

Jag utesluter inte att det finns andra frågor som behöver utredas framöver också när det gäller att långtgående få en arbetsförmedling som har en helt annan roll, som är ett nav på en fungerande arbetsmarknad och som inte bara arbetar med att administrera arbetslösheten. Det är den förändring vi håller på att göra.

Herr talman! Efter att den tidigare regeringen hade styrt i nästan åtta år och skapat oerhörda problem på arbetsmarknaden, med ett försämrat funktionssätt och en arbetsförmedling med ett lågt och kraftigt sjunkande förtroende hos alla dem som är beroende av Arbetsförmedlingen, tillsatte man handlingskraftigt nog en utredning. Min tolkning är att man gjorde detta därför att de fyra ingående partierna inte kunde komma överens om vad man ville göra.

Vi i den nuvarande regeringen vet vad vi vill göra med Arbetsförmedlingen.

Anf. 14 ROGER HADDAD (FP):

Herr talman! Jag förstår att arbetsmarknadsministern är pressad i den här frågan, eftersom det framgick i medierna i slutet av november och i december att hon övervägde och skulle fundera över utredningen. Men möjligen ringde hon upp stödpartiet till regeringen och Jonas Sjöstedt, som kanske inte gillar kompletterande aktörer och privata aktörer. Arbetsmarknadsministern väljer inte att läsa upp de punkter som berör privata aktörer och kompletterande aktörer i direktivet till utredningen.

Efter att ha övervägt ger hon i dag i svaret på min interpellation beskedet till Folkpartiet att denna viktiga utredning – den viktigaste inom Arbetsmarknadsdepartementet – ska slängas i papperskorgen.

Från vår sida anser vi att en utredning ska få titta fritt på den här viktiga verksamheten. Och för Folkpartiet står det inte hugget i sten att varje detalj, uppdrag eller uppgift som i dag ligger på Arbetsförmedlingen alltid ska ligga på Arbetsförmedlingen. Det kanske finns andra myndigheter, kommunala aktörer eller privata aktörer som likaväl skulle kunna utföra uppdraget.

Statsrådet säger att man ska ändra fokus. Okej! Vem ska jobba med ungdomsarbetslösa? Vem ska jobba med personer med funktionsnedsättning och med lägre arbetsförmåga? Vem ska jobba med nyanlända?

Det är precis det som nästan alltid har stått i Arbetsförmedlingens regleringsbrev. Statsrådet för nu fram det som något slags nyhet. De ska jobba med matchning och ska bli matchningsspecialister. Okej. Berätta då för mig, fru statsråd, på de minuter du har kvar: Vem ska ta ansvar för de långtidsarbetslösa, unga, funktionshindrade och nyanlända?

Om det är så att ni på riktigt vill ändra fokus och ändra på det här, ja, då ska det till en genomgripande förändring. Det är det Folkpartiet och Alliansen har velat.

Folkpartiet kommer inte att nöja sig med statsrådets svar i kammaren i dag, utan vi kommer att undersöka alla möjligheter kring hur vi kan fortsätta att verka för en förändring av Arbetsförmedlingen.

Anf. 15 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! I det regleringsbrev som nu gäller för Arbetsförmedlingen är det stora förändringar jämfört med det som gällde under den gamla regeringen. Från att ha varit tolv sidor är vi nu nere på fyra sidor. Vi har kraftigt avreglerat Arbetsförmedlingen, och vi avser att göra andra förändringar så att man ska kunna arbeta professionellt. Det ska finnas frihetsgrader så att man kan göra professionella bedömningar och inte behöver drunkna i byråkrati när man arbetar med det viktiga uppdraget att förmedla jobb till de arbetslösa och se till att arbetsgivarna får tag i rätt personal till de lediga jobben.

Låt mig vara tydlig, herr talman. Regeringen ser mycket stora behov av att förändra och förnya Arbetsförmedlingen. Regeringen avser att agera. Regeringen tänker inte vänta och begrava – därmed inte sagt att jag utesluter att det kan behövas utredningar framöver. Men de uppgifter som i dag ligger i den befintliga utredningen är inte, som Roger Haddad försöker ge sken av, att föreslå från ett blankt papper. Det är mycket precisa uppdrag som det faktiskt, menar jag, inte krävs en statlig utredning för. Det krävs en handlingskraftig regering för att kunna agera.

Avslutningsvis, herr talman, tror jag på Roger Haddads ord att han kommer att fortsätta att jaga regeringen med det kraftfulla kravet på att tillsätta en utredning om hur man ska se till att styra sin myndighet. Regeringen, herr talman, kommer att fortsätta att föra en politik för att lösa arbetslösheten.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2014/15:192 om nedläggning av AF-kontor samt geografisk begränsning för den statliga banken SBAB

Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Anders Ahlgren har frågat landsbygdsministern på vilket sätt statens minskade service till landsbygden i form av nedläggning av AF-kontor och geografisk begränsning för den statliga banken SBAB kommer att främja den regionala tillväxten och utvecklingen.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Den första delen av frågan gäller Arbetsförmedlingen. Precis som Anders Ahlgren framför i interpellationen behövs ett förändringsarbete inom Arbetsförmedlingen. Myndigheten behöver hitta nya och flexibla sätt att förmedla kontakter mellan arbetssökande och arbetsgivare och möta nya utmaningar.

Regeringens utgångspunkt är att det ska finnas en likvärdig tillgång till statliga myndigheters service i hela landet. Det är dock upp till myndigheterna själva, i det här fallet Arbetsförmedlingen, att utforma sin egen organisation. Förändringarna i Arbetsförmedlingens kontorsstruktur är en del av ett större utvecklingsarbete på myndigheten. Arbetsförmedlingen ska vara tillgänglig för arbetssökande och arbetsgivare. Arbetsförmedlingens service, vare sig på landsbygden eller i andra delar av landet, ska inte minska utan förbättras.

Den andra delen av Anders Ahlgrens fråga gäller SBAB. Finanskrisen har bland annat visat på vikten av finansiell stabilitet baserad på ett sunt och rimligt risktagande. SBAB är en relativt liten aktör inom företagskundssegmentet. Bolaget har tre företagskundskontor i Stockholm, Malmö respektive Göteborg med sammanlagt mindre än 40 anställda. SBAB saknar därmed den lokalkunskap som krävs för att göra individuella riskbedömningar av bostadsrättsföreningar på orter där inte alla lägenheter kan säljas eller av ägare till flerbostadshus på orter där vakansgraden är hög. Detta innebär att risken blir högre för SBAB än för en bank med lokal närvaro och kunskap. Denna riskbedömning är en operativ fråga och därför ett ansvar för bolagets styrelse och ledning, vars uppgift det är att balansera risk och lönsamhet.

Anf. 17 ANDERS AHLGREN (C):

Herr talman! Först vill jag tacka arbetsmarknadsministern för svaret på min interpellation.

Det känns angeläget att uppmärksamma den snabba omställning som nu sker i vårt land. Urbaniseringen går allt fortare. Därför är det extra intressant att höra minoritetsregeringens idéer om hur man löser tillgänglighetsfrågorna i hela landet.

Avsikten med min interpellation har inte varit att diskutera Arbetsförmedlingen eller SBAB specifikt utan att mer belysa hur det på område efter område skapas allt sämre och ojämlikare service runt om i landet.

När Arbetsförmedlingens generaldirektör Mikael Sjöberg aviserar att 100 av myndighetens 320 lokalkontor ska läggas ned kommer detta naturligtvis att påverka enskilda personer, men också företag som är i behov av samarbete med Arbetsförmedlingen när det gäller att rekrytera nya människor, vid permitteringar och verksamhetsförändringar.

Centerpartiet välkomnar en förändring av Arbetsförmedlingen – den har vi efterlyst. Men att staten plockar ned skylten utan att det finns alternativ på plats är ansvarslost och kommer att få förödande konsekvenser, främst för dem som har behov av särskilda insatser.

Den statliga banken SBAB vill inrikta sin kreditgivning till storstadsregioner och större tillväxt- och högskoleorter. Företagskunder på mindre orter har fått beskedet att de ska söka sig till nya banker eller acceptera betydligt högre kostnader och sämre service.

SBAB vill lägga fokus på företagskunder i södra Sverige. Allt norr om Dalälven ska nedprioriteras framöver.

Människors möjlighet att bo, leva och arbeta utanför de större städerna, det vill säga i landsorten, förutsätter att det finns jobb. Då måste vi ha en politik som gynnar skapande av jobb i nya och växande företag.

Det är i de små företagen som många nya jobb skapas, ofta i Småortssverige och på landsbygden.

Men om jobben ska bli fler måste vi underlätta för dem som skapar jobben, alltså företagen. Då kan vi inte försämra samhällets service och stöd.

Båda dessa statliga verksamheter är exempel på det som pågår inom många områden och som kommer att försvåra den regionala utvecklingen.

Min fråga till regeringens företrädare, oavsett vilken minister som väljer att svara, löd: På vilket sätt kommer statens minskade service på landsbygden i form av nedläggning av arbetsförmedlingskontor och geografiska begränsningar för den statliga banken SBAB att främja den regionala tillväxten och utvecklingen?

Det fanns inget svar på den frågan i ministerns skriftliga svar. Däremot säger man att det ska finnas likvärdig tillgång till statlig service i hela landet. Organisationerna ska själva bestämma över hur detta ska utvecklas.

Lite längre ned i svaret kan man läsa att Arbetsförmedlingens service inte ska minska, vare sig på landsbygden eller i andra delar, utan förbättras. Jag vill gärna att statsrådet utvecklar denna del av svaret, för trots att hon skriver att det är upp till Arbetsförmedlingen att forma sin organisation utlovar arbetsmarknadsministern att Arbetsförmedlingens service inte ska minska utan förbättras.

Vad kan vi förvänta oss av likvärdig eller förbättrad service från Arbetsförmedlingen efter nedläggning av en tredjedel av dess lokalkontor? Berätta gärna detta!

Anf. 18 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt mig först säga att Anders Ahlgrens interpellation tar upp mycket viktiga frågor. Det är oerhört viktigt att vi har en utveckling som kommer hela landet till del.

Vi har betydande utmaningar i de delar av landet som har ett minskande befolkningsunderlag. En myndighet som Arbetsförmedlingen, som har ett samhällsuppdrag, har självklart till uppgift att säkerställa att det finns god service i hela landet. Man får inte agera så att man till exempel missgynnar orter i glesbygd. Hur detta ska uppnås är däremot myndighetens sak att avgöra.

I den dialog jag har med myndigheten har man inte pekat ut att det är kontor i glesbygd som löper risk att läggas ned. Vad det handlar om är att myndigheten ser över hur man på bästa sätt kan förbättra sin service, särskilt kontakten med arbetsgivarna för att ge dem bättre möjlighet att rekrytera rätt personer till de lediga jobben.

Arbetsförmedlingen har självklart ett uppdrag att säkerställa god service i hela landet. Som framgick av tidigare interpellationer är jag inte nöjd med hur Arbetsförmedlingen fungerar i dag. Stora förändringar och utvecklingsarbete behövs.

Minskningen av resurser i förhållande till regeringens budget som blir resultatet av riksdagens beslut har naturligtvis försenat och försvårat Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete. Det kommer att ske ändå, men inte riktigt i den takt som man hade kunnat ha om man hade haft tillgång till de resurser regeringen vill avsätta till myndigheten.

SBAB är en bank som agerar på en konkurrensutsatt marknad och på marknadsmässiga villkor. SBAB har inget samhällsuppdrag. Där är det alltså andra villkor som gäller.

SBAB har dock att följa de regler och den policy för styrning som regeringen vill att de statliga bolagen ska ha. De statliga bolagen bör i vissa avseenden gå i täten, till exempel när det gäller transparens i de beslut och överväganden som ligger till grund för att man exempelvis höjer avgiften eller ändrar prissättningen på lån. SBAB har nu visat föredömlig transparens genom att i förväg tala om på vilka grunder man kommer att ändra sin prissättning. Det normala på bankmarknaden är dessvärre att banker omvärderar riskerna i sina åtaganden eller att kapitäl täckningsreglerna förändras så att prissättningen på lån måste justeras – utan att man kommunicerar detta till kunderna.

SBAB agerar på statens uppdrag på det sättet att man har transparens i sina beslut, men SBAB har inte ett samhällsuppdrag.

SBAB är inte en fullteckningsbank. Det är alltså inte en bank som tillhandahåller alla de olika tjänster som en normal bankkund behöver. Det är ganska få produkter som SBAB tillhandahåller.

Det är banken själv som har att fatta marknadsmässiga beslut om risker och lönsamhet, men man agerar som man ska genom att ha transparens i dessa beslut.

Anf. 19 ANDERS AHLGREN (C):

Herr talman! Att säga att Sverige klyvs är ingen överdrift just nu, när vi ser den kraftiga avfolkning som sker. Mönstret håller i sig – aldrig tidigare har urbaniseringen i Sverige gått så fort som nu.

Men det är inte bara landsbygden – eller glesbygden, som ministern kallar den – som töms utan också landsorten, det vill säga Sverige utanför de större städerna. Var sjätte person som flyttar lämnar sitt län. Vilka är det som flyttar? Jo, unga vuxna och barnfamiljer. Snittåldern är 31 år.

Norrlandslänen tappar som vanligt, men problemet har krupit söderut till Västmanland, Värmland, Dalarna och Småland, liksom till Gotland, Örebro, Blekinge, Gävleborg, Norrbotten, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Jönköping, Kalmar och Kronoberg. Listan kan göras hur lång som helst.

I 150 av Sveriges 290 kommuner minskar befolkningen. Vinnarlänen är som vanligt storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Skåne men också län som Halland, Uppsala, Östergötland och Södermanland.

Enligt Framtidskommissionen finns det i dag tre kommuner i landet där de som är utanför arbetsför ålder är fler än de som är i. År 2050 förväntas 40 procent av landets kommuner befinna sig i denna ytterst bräckliga befolkningssituation.

Klarar kommuner som tappar i befolkning personal- och kompetensförsörjningen? Innebär detta att vi långsiktigt inte kommer att klara att förse landsortens företag och den för Sverige så viktiga exportindustrin med arbetskraft?

Min fråga till arbetsmarknadsministern är: Vilka initiativ kommer ministern att ta för att underlätta för landsortens näringsliv och offentliga sektor när det gäller att förse dessa verksamheter med personal i framtiden?

Anf. 20 ANNIKA CARLSSON (C):

Herr talman! Centerpartiet välkomnar ett förändringsarbete inom Arbetsförmedlingen. Men att staten plockar ned skylten utan att alternativen är på plats anser vi är ansvarslost. Det kommer att få förödande konsekvenser. Anders Ahlgren har belyst dem ur ett regionalpolitiskt perspektiv.

Det finns ett antal parametrar som Arbetsförmedlingen inte har förstått eller har valt att ignorera. Det intrycket fick man när man läste artikeln och när man hörde generaldirektören när han var hos oss i arbetsmarknadsutskottet.

För det första: Det finns 320 förmedlingskontor runt om i landet. Tillsammans med polis, vårdcentral, apotek och annan grundläggande samhällsservice är närheten till förmedlingsaktörer en förutsättning för att människor ska kunna bo och verka i hela landet.

Det är inte direkt kontoren i Stockholms innerstad som är nedläggningshotade. Det beskedet fick vi av Mikael Sjöberg, generaldirektör för Arbetsförmedlingen. Som så ofta förr centraliseras myndigheter, och landsbygden får betala priset. Vi känner stor oro inför den försämrade service som detta kommer att innebära för både arbetssökande och arbetsgivare. Det kan inte vara rimligt att behöva åka 15–20 mil för att träffa sin närmaste förmedlare.

För det andra kommer det att få förödande konsekvenser för integrationen. Ett av Arbetsförmedlingens viktigaste uppdrag är att inom ramen för etableringsreformen påskynda och underlätta nyanländas etablering i arbetslivet. Många av de ställen som nyanlända kommer till är inte Stockholms innerstad. Många småkommuner har stor mottagning.

En del i Arbetsförmedlingens förnyelsearbete är att utveckla myndighetens e-tjänster och digitala kanaler. Det kan tyckas vara lite sent påkommet, men det är välkommet.

Problemet är bara att nyanlända inte kan söka hjälp på nätet i samma utsträckning som andra arbetssökande. Oftast är det de som har särskilt behov av prioriterade insatser och som mest behöver stöd i form av förmedlare med god kännedom om den lokala arbetsmarknaden.

För det tredje finns det inte något alternativ på plats. När det gäller e-tjänsterna beräknas de vara på plats 2017. Att lägga ned vart tredje förmedlingskontor utan att ha en tillfredsställande lösning på plats anser jag är ansvarslost och oförståndigt, särskilt när det sker till en sådan liten besparing att det nästan blir ett skämt.

Enligt generaldirektör Mikael Sjöberg är besparingen 30 miljoner brutto och 20 miljoner netto – i en budget på 500 miljoner kronor – för att lägga ned en tredjedel av Arbetsförmedlingens kontor.

Det vi från Centerpartiet skulle vilja se är att man öppnar upp för andra typer av aktörer och inför en jobbpeng. Det är en långsiktig lösning som vi gärna skulle vilja gå i riktning mot.

Oavsett det ser vi att det finns ett behov av insatser, åtgärder och förändringsarbete här och nu, och det välkomnar vi. Men att göra det på det sätt som har förespråkats tycker vi är olyckligt, och det är tufft mot många delar som kommer att förlora kontakten med Arbetsförmedlingen.

Anf. 21 HELENA LINDAHL (C):

Herr talman! Jag kan inte låta bli att citera Patrik Björck. Han sade tidigare att Socialdemokraterna nu ska ställa svensk arbetsmarknad till rätta, och ministern sade också att den nuvarande regeringen vet vad man vill göra med Arbetsförmedlingen.

Innebär det att ni stöder Arbetsförmedlingens generaldirektör, i hans planer på att lägga ned 100 lokala arbetsförmedlingskontor? Vad blir i så fall konsekvensen? Generaldirektören har ju inte direkt pekat ut exakt vilka kontor det är.

Det är många runt om i landet som är oroad. Jag har varit i kontakt med den lokala arbetsförmedlingen i mitt län Västerbotten – jag bor i Robertsfors kommun. Där är man oroad över att deras kontor ska läggas ned, precis som på många andra ställen.

Jag tänker speciellt på en utsatt grupp, människor med funktionshinder. Det kan vara människor som har Aspergers syndrom eller ett fysiskt funktionshinder eller kanske – som en kille jag är bekant med – inte ser, alltså är blind. Han har nu genom Arbetsförmedlingen fått sitt första jobb, vilket är fantastiskt.

Det är en grupp av människor som inte så lättvindigt kan åka 14 mil. Då pratar jag till exempel om Robertsfors, där närmaste arbetsförmedling skulle vara i Umeå eller Skellefteå. Tur och retur är det 14 mil dit. Det skulle gå åt en halv dag för att ta sig dit och hem, dessutom kanske om man ska ta bussen, för vi har inte direkt några snabbtåg eller någon tunnelbana i den delen av landet.

Det är en grupp människor som ofta är ganska tyst, som inte alltid har egna röster. Då är min stora oro: Vad händer med den gruppen? Oftast litar man på en person som man har på Arbetsförmedlingen. Det är jätteviktigt att man har en specifik kontakt. Den personen har också ofta god kännedom om lokala företag och möjligheter. Detta kommer naturligtvis att försvinna, om verksamheten kommer att centraliseras.

Mina kolleger var tidigare inne på nyanlända. Även om Arbetsförmedlingen pratar om att man ska ha e-tjänster och börja med digitalisering i större utsträckning undrar jag: Om du är nyanländ och knappt känner till hur det svenska samhället fungerar och du inte har språkkunskaperna, hur ska du då kunna använda dig av e-tjänsterna? Då är det viktigt att kunna ha en lokal kontakt, för alla hamnar inte i större städer.

Min fråga är: Vad skulle beslutet om att lägga ned 100 kontor innebära för arbetsmarknaden i hela landet, exempelvis i norra Sverige, där jag bor och där de långa avstånden finns? Är det acceptabelt att man ska åka 14 mil för att besöka sin lokala arbetsförmedlare?

Anf. 22 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt mig först säga: Anders Ahlgren tycker jag på ett bra sätt beskriver den stora utmaning och de stora risker som den kraftiga urbaniseringen innebär. Det är stora delar av vårt land som har betydande problem med att klara kompetensförsörjningen och har en krympande befolkning. Det är naturligtvis mycket allvarligt om servicen försvinner. Jag delar den uppfattningen. Myndigheter ska verka för att hela Sverige ska ha likvärdig service. Det är ett uppdrag för myndigheterna, och det är också ett uppdrag för Arbetsförmedlingen.

Anders Ahlgren frågar mig vilka initiativ regeringen tänker ta för att tillgodose kompetensförsörjningen i hela landet. De är betydande. Men tyvärr har en del av dem röstats ned här i kammaren. Stora satsningar på till exempel Arbetsförmedlingen och utbildningssektorn har regeringen föreslagit. Vi står också inför en utveckling där många nya invånare kommer till Sverige och får uppehållstillstånd i Sverige. Då är det viktigt med en förnyad politik för etablering så att den kompetens som nu kommer till Sverige kommer hela Sverige till del och att människorna kan få en god chans att etablera sig på ett snabbt och effektivt sätt i hela landet och bidra till kompetensförsörjningen. Det står mycket högt på min och hela regeringens agenda.

Med detta sagt, herr talman, måste jag få kritisera lite. Annika Carlsson raljerar över att Arbetsförmedlingen har en betydande utvecklingsskuld, om jag får uttrycka mig så. Våldigt mycket hände *inte* med Arbetsförmedlingens utveckling under de åtta år då Centerpartiet ingick i regeringen. Till exempel har man stora behov när det gäller utveckling av it-tjänster och e-tjänster, och det ansvarar naturligtvis inte den här regeringen för utan den tidigare regeringen, som i åtta år lät utvecklingen ske och också styrde i den riktningen på Arbetsförmedlingen så att man har dessa betydande utvecklingsskulder.

Annika Carlsson säger också att Centerpartiet egentligen vill ha en helt annan politik för Arbetsförmedlingen än den som den regering som Centerpartiet ingick i ansvarade för. Ja, friheten i opposition är att man kan inta alla möjliga ställningstaganden, men den regering som Centerpartiet ingick i förde ju en annan politik än den som Annika Carlsson förespråkar nu.

Jag delar Helena Lindahls uppfattning att det är oerhört viktigt att människor, inte minst personer med funktionsnedsättning eller stora behov på arbetsmarknaden, har en närhet till sitt kontor och framför allt en närhet till service och kan få ett personligt bemötande. Därför avreglerar regeringen Arbetsförmedlingen, så att man på ett bättre sätt ska kunna ägna sig mindre åt att administrera och ha mindre regelstyrning och i stället kunna fokusera på det som är Arbetsförmedlingens huvuduppdrag, nämligen att matcha personer mot lediga jobb.

Men om jag vore Helena Lindahl skulle jag vara mer bekymrad över konsekvenserna av att man nu har röstat igenom en budget som ger mer än en halv miljard kronor mindre just till Arbetsförmedlingens kontor och vad det kommer att göra med Arbetsförmedlingens möjligheter att tillhandahålla duktiga arbetsförmedlare som kan ha dessa kontakter.

I jämförelse med regeringens budgetförslag ska nu Arbetsförmedlingen dra ned 550 miljoner kronor på sin kontorsverksamhet och på sina anställda. Det riskerar tyvärr att få konsekvenser.

Anf. 23 ANDERS AHLGREN (C):

Herr talman! Mina erfarenheter av statens uttåg från landsbygden sträcker sig ganska lång tid tillbaka. Jag har erfarenhet både som kommunstyrelseordförande och regionordförande och har sett bland annat hur Försäkringskassan lämnar många orter. Jag har också sett

effekter av polisens omorganisation och hur den regionala styrningen trappas av.

Jag är rätt övertygad om att vi kommer att få se samma effekt också när det gäller Arbetsförmedlingen, om statsrådet lämnar det vind för våg och säger att det är upp till Arbetsförmedlingen att styra sin egen organisations utveckling. Då blir jag orolig, för jag tror inte att det gynnar svensk landsort.

När det gäller den regionala samordningen i form av länsstyrelser finns det snart inget kvar att samordna av den statliga verksamheten. Ingen av dem är ju längre länsorganisationer utan enmyndigheter.

Vi har precis släppt loss ett stort antal nya regioner, där uppgiften är att utveckla regionerna. Deras likvärdighet kommer inte att vara på samma sätt, om Arbetsförmedlingens närmaste samordnande chef sitter 50 mil från länet där verksamheten ska utvecklas. Sitter man i Göteborg och har verksamheten i Dalarna är det inte så himla enkelt att leda den verksamheten.

Integration av nyanlända har vi pratat om. Kunskapen om det lokala arbetslivet, näringen, kommer naturligtvis att försämrats på det här sättet.

Landsbygdsministern pratar sig varm för regional tillväxtpolitik och servicepunkter. Det är lite intressant att höra om ministern har samma syn som jag har när det gäller den långsiktiga utvecklingen av Arbetsförmedlingens närhet också i det regionala perspektivet.

Anf. 24 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr talman! Jag kan konstatera att arbetsmarknadsministern hellre sprider skit än svarar på frågan. Jag tar därför frågan en gång till och hoppas att jag får svar i hennes sista inlägg.

Generaldirektören konstaterade i en artikel i DN i höstas, med anledning av att man skulle göra ett förändringsarbete, att man ska stänga ned 100 av 320 kontor runt om i landet. På en direkt fråga till honom i utskottet svarade han att det kanske var något kontor som var centralt beläget som skulle läggas ned men att det huvudsakligen är landsbygd, glesbygd och små orter som blir av med sina kontor.

Detta gör man innan det finns utbyggda e-tjänster, oavsett vems fel det är. Besparingen är nästan ett skämt. Det handlar om 30 miljoner brutto av en budget på 500 miljoner, oavsett vilken budget som antogs i höstas.

Är det rätt förfarande? Ska vi stänga ned en massa kontor innan det finns ett alternativt arbetssätt på plats? Tycker arbetsmarknadsministern att det är ett bra förfarande?

Anf. 25 HELENA LINDAHL (C):

Herr talman! Jag kan säga till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson att Alliansen också har ökat anslaget till Arbetsförmedlingen, men inte lika mycket som ni gör. Dock återstår ett faktum. Att man drar in 100 lokala kontor hjälper knappast till att förbättra den offentliga servicen i hela landet. Återigen verkar det som att landsbygden får betala ett högt pris.

Jag kan notera att ministern inte svarade på min fråga om det är okej och rimligt att man måste åka 14 mil för att göra ett ärende på Arbetsförmedlingen.

Anf. 26 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det som är viktigt för att hela Sverige ska leva är naturligtvis att det finns en statlig service. Men det allra viktigaste är att det finns jobb. Därför krävs det en politik för jobb i hela Sverige och för effektiva kommunikationer som gör att hela Sverige kan leva. Det tror jag vi är överens om är de absolut viktigaste insatserna.

Det är också viktigt att Arbetsförmedlingen kan tillhandahålla service, och dessutom bra service, till både arbetsgivare och arbetssökande runt om i landet och kan göra det på ett likvärdigt sätt.

Herr talman! Låt mig vara tydlig. Regeringen har inte lagt fram något sparbeting på Arbetsförmedlingen. Regeringen har inte krävt att man ska lägga ned några kontor. Regeringen har däremot varit mycket tydlig med att vi har höga krav på att Arbetsförmedlingens resultat och effektivitet ska öka. Vi har mycket höga ambitioner och krav på myndigheten när det gäller att man ska utveckla och effektivisera sin verksamhet. Vi har mycket höga krav på myndigheten när det gäller att man på ett bättre sätt ska kunna tillgodose arbetsgivarnas behov av att få en bättre fungerande arbetsmarknad.

Till skillnad från den gamla regeringen har vi valt att inte detaljstyra Arbetsförmedlingens verksamhet. Men jag kan också konstatera att inte heller den gamla regeringen hade särskilda krav på hur många kontor som Arbetsförmedlingen ska ha. Jag tror att det är ett olämpligt sätt för regeringen att styra genom att detaljreglera hur många kontor som Arbetsförmedlingen ska ha. Däremot ska vi vara tydliga med vilken service som ska kunna upprätthållas i hela landet. Jag har förtroende för att Arbetsförmedlingen kan göra rätt bedömningar av detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2014/15:151 om överskottsmålet

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Fredrik Schulte har frågat mig vilken nivå av överskott i den offentliga sektorn som regeringen strävar efter och när detta överskott uppnås. Fredrik Schulte frågar vidare vilka finanspolitiska åtgärder regeringen har vidtagit för att närma sig överskottsmålet.

De offentliga finanserna befinner sig i ett bekymmersamt läge. För tredje gången av tre lämnar en borgerlig regering efter sig stora hål i statens finanser. Ofinansierade skattesänkningar har medfört att underskotten i de offentliga finanserna har vuxit år efter år, trots att konjunkturläget har förbättrats på senare år. Det finansiella sparandet avviker tydligt från överskottsmålets nivå.

Vi behöver återupprätta respekten för det finanspolitiska ramverket. Ordning och reda i statens finanser är grunden för en hög och hållbar välfärd. De senaste årens ofinansierade skattesänkningar måste ersättas av en ordning där reformer genomförs på ett ansvarsfullt sätt. Alla reformer regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2015 är därför fullt finansierade.

Underskottet i de offentliga finanserna ska steg för steg pressas tillbaka, så att Sverige inte längre bryter mot det finanspolitiska

ramverket. Vi ska komma tillbaka till ett överskott på 1 procent i genomsnitt över en konjunkturcykel. Den takt som avvikelsen från överskottsmålet ska korrigeras bör i enlighet med det finanspolitiska ramverket baseras på en samlad bedömning utifrån stabiliseringsutgångspunkter, fördelningsutgångspunkter och strukturpolitiska utgångspunkter.

Regeringens samlade bedömning är att underskottet för närvarande är så stort att överskottsmålet inte förväntas nås under innevarande mandatperiod utan att det skulle få kraftigt negativa samhällsekonomiska konsekvenser. Vi är helt enkelt för långt ifrån att uppfylla överskottsmålet i dagsläget. En återgång till ett strukturellt överskott på 1 procent kommer att ta ytterligare något eller några år.

Anf. 28 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Frågan om att ha stabila statsfinanser är kanske inte en särskilt spännande fråga i politiken. Det kan låta väldigt kameralt och långt ifrån de vardagliga samhällsproblem som människor står inför. Men faktum är att det är en central fråga därför att vi kan se att de länder som inte hade stabila statsfinanser när krisen kom i Europa och i världsekonomin också var de som drabbades värst. När krisen kommer måste det finnas utrymme att stimulera ekonomin för att kunna upprätthålla efterfrågan och för att kunna slippa göra massiva nedskärningar i välfärden.

Under åtminstone de gångna sex åren är Sverige det land som har stimulerat sin ekonomi allra mest till följd av krisen. Detta var någonting som vi var helt överens om. Mellan 2007 och 2014 var den dåvarande alliansregeringen helt överens med Socialdemokraterna om nivån på stimulanserna. Det skilde några få procent. Men i grunden var man överens om i vilken utsträckning som ekonomin så att säga var tvungen att ta hjälp av staten för att vi skulle klara oss igenom krisen.

Då är det lite märkligt att Magdalena Andersson står här och på något sätt försöker ge en bild av att Alliansen skulle ha bidragit till att försätta Sverige i en situation där ladorna nu helt plötsligt skulle vara tomma, just därför att Socialdemokraterna i opposition var helt överens med oss i vilken utsträckning ekonomin skulle stimuleras.

Just påståendet från Magdalena Andersson om att Sverige skulle befinna sig i ett allvarligt läge blir ännu mer märkligt när hon själv sedan lägger fram en budget som innehåller utgiftsökningar på 120 miljarder över fyra års tid.

Logiken som på något sätt vägleder Magdalena Andersson är: Nu saknas det pengar, så vi spenderar mer pengar.

Detta går inte ihop. Det är därför som jag skrev den här interpellationen, där jag försökte få Magdalena Andersson att bli lite mer tydlig i fråga om hur mycket pengar det är som verkligen saknas för att vi ska nå en budget i balans. Då kan man faktiskt börja diskutera lite mer konkret vilken typ av prioriteringar som borde göras. I Socialdemokraternas budget föreslås till exempel utökade utgifter på kultur med 250 miljoner. Det är väl ingen som ifrågasätter det goda syftet i det? Alla vill väl förstärka satsningarna på kulturen? Men man måste göra prioriteringar, och det är uppenbart att Magdalena Andersson och Socialdemokraterna tycker att

detta är viktigare än att säkerställa att vi återför de offentliga finanserna i balans.

Det som faktiskt är den största utgiftsposten i Socialdemokraternas budget är något som de kallar beräkningstekniska överföringar till hushållen och som rör sig om 30 miljarder och som de inte ens berättar vad det är. Det kommer vi att debattera lite senare.

Logiken går inte riktigt ihop. Det går inte att säga att Sverige skulle ha ett väldigt utsatt läge vad gäller våra statsfinanser när man själv har varit med och beslutat om stimulansnivåerna.

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag gläder mig åt Fredrik Schultes engagemang för de offentliga finanserna. Det är bra att det finns politiker i alla läger som står upp för och tycker att det är viktigt med ordning och reda i de offentliga finanserna.

Problemet som vi har i Sverige just nu är att vi har ett stort underskott. Den socialdemokratiska regeringen ärvde ett stort underskott efter den borgerliga regeringen. Vi har också under de senaste åren kritiserat det faktum att man har lånat mycket pengar till att sänka skatten.

Vi har lagt ett mindre reformutrymme än vad regeringen hade. Vi hade också velat se en annan profil på de reformer som man genomförde. Vi hade önskat mer investeringar i utbildning, jobb för unga och infrastruktur. Där skiljer sig profilerna åt men också omfattningen på stimulanserna.

Nu har vi ett läge där vi har ett underskott som är stort i faktiska termer, men vi har också ett ganska stort strukturellt underskott. Här har regeringen varit tydlig med att det inte är långsiktigt hållbart att ha statsfinanserna i det läge som de är i nu. Vi behöver steg för steg ta oss mot en mer balanserad bana vad gäller de offentliga finanserna.

Den strategi som regeringen kommer att följa är att det är slut med de ofinansierade skattesänkningar som präglade den borgerliga regeringens tid. År efter år genomförde man ofinansierade skattesänkningar. Det har vi inte råd och möjlighet att göra längre, utan nu måste reformer finansieras.

I den budget som vi föreslog var alla reformer finansierade krona för krona. Den politik som vi avser att följa de närmaste åren handlar också om att finansiera våra reformer så att vi steg för steg kommer tillbaka till sunda statsfinanser och statsfinanser som är förenliga med de ramverk som vi de facto är överens om.

Anf. 30 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Ja, vi har lite olika profil på de satsningar som vi föreslår. Att Socialdemokraterna skulle satsa mer på utbildning är dock inte en korrekt beskrivning. Mycket riktigt gjordes det olika prioriteringar i den budget som Alliansen lade fram i höstas och i den budget som Magdalena Andersson lade fram, men Alliansen gjorde mer prioriteringar på just utbildning.

Den stora skillnaden i politiken handlar om att Magdalena Andersson och Socialdemokraterna vill prioritera utbyggda bidragssystem. Det är därför som Socialdemokraterna föreslår massiva skattehöjningar och

massiva utgiftsökningar över fyra år på 120 miljarder kronor för att kunna finansiera bidragsutbyggnaden.

Som vi också kommer att diskutera lite mer senare vill man inte vara tydlig med att det är just detta man föreslår, utan man sätter en stor del av sina utgiftsökningar som en ospecificerad post som man kallar beräkningstekniska överföringar till hushållen. Man berättar inte vad det är, annat än att det är pengar som ska användas till att bekosta deras föreslagna förändringar av sjukförsäkringsreglerna, vilket kommer att innebära mer kostnader för samhället.

Argumentationen går inte ihop, Magdalena Andersson. Jag tycker att det är ohederligt när finansministern står här och säger att den borgerliga regeringen under sin tid vid makten genomförde ofinansierade skattesänkningar. I era budgetar samma år föreslog ni ofinansierade bidragshöjningar. Vi var ju överens om stimulansnivån. Vi var helt överens om att Sverige stod inför tuffa ekonomiska tider med ett utsatt läge i den globala ekonomin och att vi därför var tvungna att upprätthålla efterfrågan i den svenska ekonomin. Det skilde någon miljard hit och någon miljard dit, men i det stora hela var vi helt överens.

Den ni anklagar oss för att ha gjort i form av ofinansierade skattesänkningar har ni själva föreslagit i form av ofinansierade bidragshöjningar. Situationen hade inte sett annorlunda ut i dag ifall vi hade antagit Socialdemokraternas budgetar de senaste sex åren.

Det blir ännu mer märkligt när Alliansens budget, som riksdagen valde att anta, föreslår en snabbare nedtrappning av underskotten för att vi därmed snabbare ska nå överskottsmålen och sedan, som jag var inne på tidigare, föreslår Magdalena Andersson massiva utgiftsökningar på 120 miljarder. Logiken går inte ihop. Det går inte att säga att pengarna är slut, så vi spenderar mer pengar.

Det som jag tror behövs är en tydlig inriktning med fokus på att få fler människor i arbete, öka sysselsättningsgraden i samhället, i stället för att på nytt öppna bidragskranarna och öka utgifterna för att försörja människor på annat sätt än genom arbete. Det är här skon klämmer. Det är detta som är den stora utmaningen och den stora skillnaden i svensk politik. Det hade varit bra om Magdalena Andersson kunde vara tydlig med att det är på det sättet.

Anf. 31 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Bilden av Sverige genomgår en snabb förändring i omvärlden från att under krisåren ha beskrivits som ett nordiskt ljus, en trygg utpost i en mycket orolig värld, från att ha haft regeringar där finansministern utsetts till Europas bästa finansminister och en regering som såg till att vi hade Europas starkaste offentliga finanser till att vara ett land som nu beskrivs som en osäkerhetsfaktor i världsekonomin. Vi har fått regeringskriser som mer påminner oss om situationer som vi normalt sett har sett i Italien.

Vi har helt enkelt bytt ut en trygg och stark regering, som varit väl förberedd och haft en samlad politik, mot en regeringskoalition med miljöpartister och socialdemokrater med stöd av vänsterpartister som inte varit överens om vad man skulle göra, och de offentliga finanserna har fått betala priset. Vi ser konsekvenserna av detta i kronkurs, i oro för svenska företag och i avtagande tilltro på framtiden bland hushåll.

Vi ser kort och gott ett Sverige som har gått från trygghet och stabilitet mot instabilitet, som har gått från en stark regering med starka offentliga finanser till en svag regering som inte längre förmår att upprätthålla förtroendet för offentliga finanser. Just att upprätthålla överskottsmål och förtroende för offentliga finanser är avgörande för jobbtillväxt, för tillväxt i ekonomin och för att kunna upprätthålla den sociala trygghet vi ska erbjuda varandra i Sverige. Detta har Magdalena Andersson och övriga regeringen misslyckats med, och Sverige står inför ett svårt läge.

Det fanns varningsklockor som ringde för detta före valet, inte minst för Magdalena Anderssons egna uttalanden. Prognoserna för svensk ekonomi byttes kvartalsvis. Ena kvartalet skulle det stimuleras för att det i nästa kvartal skulle bromsas. Under något kvartal skulle man avvakta och se. Åtgärder skulle stimuleras och sedan bromsas. Så där höll Magdalena Andersson på i opposition.

När denna politik nu kommer in i regeringsställning är det klart att det bygger upp mycket osäkerhet kring svensk ekonomi och förutsättningarna för jobbtillväxt i Sverige. Detta har mycket tydligt påtalats av bland annat Finanspolitiska rådet, som tydligt beskrev Magdalena Anderssons politik som ett brott mot ramverket. Finanspolitiska rådet underströk att så här har vi aldrig tidigare uttryckt oss när de beskrev finansministerns politik som ett brott mot ramverket.

Det har sedermera fortsatt att komma kritik från Finanspolitiska rådet, till exempel mot den beskrivning som Magdalena Andersson gjorde av svensk ekonomi som att det var tomt i ladorna. Det försvagar givetvis förtroendet för Sverige och för politiken när man har en finansminister som beskriver det som är EU:s starkaste offentliga finanser som att det är tomt i ladorna. Detta kritiserades starkt av ledande ekonomer och av Finanspolitiska rådet.

Det som kanske har varit ännu mer oroande när vi talar om överskottsmålet är att vi för första gången på mycket länge har en statsminister och en finansminister som i den offentliga debatten och det offentliga samtalet beskriver läget i svensk ekonomi på helt olika sätt. I december höll Stefan Löfven en presskonferens, som är omtalad, där han talade om att Sverige trots allt har en relativt stark ekonomi. Den ekonomi som statsministern beskriver som relativt stark beskriver finansministern som att det är tomt i ladorna.

Med en regering som talar med så många olika röster om läget i svensk ekonomi grumlans människors framtidstro i Sverige. Det minskar incitamenten, lusten och möjligheten att investera i Sverige, och det driver på sikt upp arbetslösheten.

Magdalena Andersson borde kunna vara tydlig och förklara sig. Instämmer hon i statsministerns förklaring? Eller har hon blivit underkänd av sin egen statsminister offentligt? Det skulle i sådana fall vara en unik händelse i svensk politik.

Anf. 32 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Det är onekligen olika bilder som målas upp. När jag lyssnar på Magdalena Andersson hör jag henne tala om de reformer hon vill genomföra för att sätta Sverige i arbete igen, för att ge trygghet åt människor och för att satsa på sociala reformer så att vi åter kan tro på

framtiden. När jag lyssnar på de borgerliga ledamöterna hör jag något helt annat. De försöker svartmåla Sverige och talar om regeringskris och så vidare.

Det verkar som att de borgerliga ledamöterna har glömt att de förlorade valet och att de faktiskt förlorade valet för att människor var trötta på den politik som fördes av den borgerliga regeringen. Människor var trötta på den höga arbetslösheten och otryggheten. De var trötta på den fördelning som gjordes som innebar att man sänkte skatterna mest för dem som hade det bäst och slog undan fötterna för dem som hade det svårt. Människor utan arbete och människor som stod långt från arbetsmarknaden fick det allt sämre hela tiden. Det verkar som att de borgerliga ledamöterna redan har glömt det. Det beklagar jag.

Det verkar dessutom som att de borgerliga ledamöterna har glömt att Finanspolitiska rådet gång på gång kritiserade den borgerliga regeringen för olika saker, bland annat för att man var för otydlig med hur man skulle dämpa konjunkturedgången och hur man skulle klara överskottsmålet. Det verkar som att de borgerliga ledamöterna har skyggglappar och inte vill kännas vid detta.

Vi hade en expansiv budget. Det är viktigt att ha det i sådana här lägen. Den budget som Moderaterna tillsammans med Sverigedemokraterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna valde att rösta ned var en budget som skulle ge trygghet och tro på framtiden igen, vuxenutbildning och investeringar i infrastruktur och bostäder.

Det stämmer att Sverige hade en god ekonomi. Varför hade vi det? Jo, för att när vi hade en borgerlig regering i början av 90-talet hamnade Sverige i ekonomisk kris. Då var den hemmagjord och rörde bara Sverige för att den borgerliga regeringen inte kunde hantera ekonomin.

Det tog vi hand om när vi vann valet 1994. Då jobbade Magdalena Andersson på Regeringskansliet, och tillsammans med Göran Persson och andra byggde Socialdemokraterna upp en trygg och bra ekonomi för Sverige igen.

Många borgerliga ledamöter har berömt Socialdemokraterna för att vi satte upp tydliga mål och att vi hade buffert, överskottsmål och så vidare.

Sverige klarade den internationella kris som började 2008 med jobbstoppet tack vare dessa tydliga regler som vi tillsammans satte upp i riksdagen under den socialdemokratiskt ledda regeringen. Detta tycks de borgerliga ledamöterna fullständigt ha glömt bort.

Anf. 33 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Jag reagerade på Niklas Wykmans verklighetsbeskrivning. Sverige har haft åtta år av misslyckad allianspolitik, åtta år av alliansbudgetar som har lett oss från höga överskott till underskott. Orsaken till att det har gått så här illa är att politiken har misslyckats kapitalt, Niklas Wykman.

Man trodde naturligtvis att denna politik skulle leda till att man skulle klara av arbetsmarknadspolitiken och lösa arbetslösheten. Men vad som har skett är att arbetslösheten under dessa år har ökat med 30 procent, långtidsarbetslösheten har tredubblats och ungdomsarbetslösheten är så hög att vi får bidrag från EU. Skattebetalarna i EU betalar alltså Niklas Wykmans och Alliansens misslyckade politik.

Tyvärr har Sverige drabbats av en nionde alliansbudget där Alliansen och Niklas Wykman tillsammans med Sverigedemokraterna fortsätter med samma misslyckade ekonomiska politik. Det är djupt tragiskt för Sverige och ett stort bekymmer för alla arbetslösa och för alla företag som har att agera i vår omvärld.

Herr talman! Jag får välkomna Niklas Wykman till kammaren. Jag har inte sett honom i någon debatt här tidigare. Niklas Wykman måste dock ha tillbringat de senaste åtta åren på ett partikansli eller så, för den verklighetsbeskrivning som han delger riksdagen från talarstolen är fullständigt omöjlig.

Åtta år av misslyckande. Åtta år då arbetslösheten skenat och då underskotten, på grund av att man misslyckats med att bekämpa arbetslösheten, sjunkit som en sten.

Det stannar inte där. Låt oss diskutera skolutvecklingen. Var befann sig Niklas Wykman när PISA-rapporten publicerades?

Herr talman! Denna typ av verklighetsbeskrivningar är farliga. Det finns all anledning att kräva lite ordning och reda i debatten. Det finns all anledning att skapa lite realism i hur man utvärderar åtta års alliansmisslyckande.

Anf. 34 HANIF BALI (M):

Herr talman! Det är intressant att diskussionen hamnar i ett slags historieber beskrivning genom Monica Green och Patrik Björck. Monica Green säger att Sverige förvisso hade en bra ekonomi under krisen. Patrik Björck säger att dessa åtta år har varit helt fruktansvärda.

Det är bara att titta på vår omvärld. Har Sverige klarat sig bättre eller sämre än vår omvärld? Det klarar alla vi andra att göra, men det klarar uppenbart inte Socialdemokraterna.

Låt oss gå tillbaka till kärnan i denna diskussion: Vad hade Socialdemokraterna gjort? Tittar vi på de budgetar ni har lagt fram de senaste åtta åren ser vi att Socialdemokraterna inte har velat spara mer än Alliansen. Socialdemokraterna har inte velat lägga mindre pengar än Alliansen.

Patrik Björck och hans vänner ville köpa Saab. Patrik Björck och hans vänner ville inte sälja de bolag som vi sålde strax före krisen för att kunna sänka statsskulden och hålla räntorna låga. Patrik Björck och hans vänner i Socialdemokraterna har lagt fram budget efter budget där vi i efterhand kan se att det hade varit katastrof för Sverige.

Med sin historieber beskrivning vill Patrik Björck göra gällande att Socialdemokraternas budgetar hade lett till långt lägre arbetslöshet och statsskuld. Det stämmer inte.

Det är intressant att Finanspolitiska rådet är en auktoritet för Monica Green när det för finansministern är något man bara kan ignorera.

Ska vi ägna oss åt historieber beskrivning vore det bra om ni kunde er egen historia och era egna budgetar innan ni börjar klaga på våra.

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är en spännande debatt att följa. Mycket intressant har sagts.

En intressant fråga som har kommit upp är om situationen hade sett annorlunda ut om de socialdemokratiska budgetarna hade gått igenom i stället för de borgerliga. Svaret på frågan är ja.

Det är skillnad på de stimulansåtgärder som vi socialdemokrater föreslog och de skattesänkningar som den tidigare regeringen stod för. Skattesänkningarna de föreslog är permanenta åtgärder som kostar lika mycket de kommande åren, om man inte höjer skatten, medan de stimulansåtgärder som vi socialdemokrater föreslog var av temporär karaktär. De kan man öka i dåliga tider och dra ned på i bättre tider. Det är till exempel arbetsmarknadsutbildningar och olika former av arbetsmarknadsåtgärder.

Vi har också föreslagit en del andra förändringar av utgifter som har den funktionen i statsbudgeten att de inte ökar i takt med att ekonomin växer utan har tak, till exempel barnbidraget. Skattesänkningar däremot blir dyrare och dyrare i takt med att ekonomin växer. Ja, statsfinanserna hade varit i bättre skick om de socialdemokratiska budgetarna hade gått igenom under de senaste åtta åren.

Dessutom har vi under de senaste två åren kritiserat regeringen för att vi tyckte att den hade ett alltför väl tilltaget reformutrymme i sina budgetar. Vi har lagt fram stramare förslag under de senaste två åren.

Fredrik Schulte säger att Socialdemokraterna vill öppna bidragskranarna. Jag måste kommentera det. Det är ett ganska kraftfullt uttryck – att öppna bidragskranarna. Det vi pratar om är ensamstående föräldrar, där vi vill göra en rejäl satsning på underhållsstödet. Det har inte höjts, och det har verkligen inte följt med i prisutvecklingen. Vi ser att allt fler barn växer upp under mycket svåra ekonomiska omständigheter. Andelen barn som växer upp i fattiga familjer har ökat radikalt under de borgerliga åren.

Vi ville göra en ordentlig satsning så att fler barn skulle få möjlighet att leva i en familj som har rimliga ekonomiska omständigheter. Vi gjorde därför en historisk satsning på underhållsstödet. Det kallar Fredrik Schulte för att öppna bidragskranarna.

En annan förändring vi vill göra är att stoppa utförsäkringarna i sjukförsäkringen. Att allvarligt sjuka människor inte ska bli utkastade ur sjukförsäkringen tycker jag är civiliserat och mänskligt. Fredrik Schulte kallar det för att öppna bidragskranarna. Vi har en mycket annorlunda ideologisk syn på hur vi ska organisera vårt samhälle. Jag står för solidaritet och medkänsla, men Fredrik Schulte kallar det för att öppna bidragskranarna.

Anf. 36 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Det var välkommet att vi fick en diskussion om hur läget hade sett ut om Socialdemokraternas budgetar hade gått igenom under de senaste åren. Det Magdalena Andersson försökte säga var att de föreslog tillfälliga satsningar som inte hade kostat lika mycket som våra så kallade skattesänkningar gjort.

Det är intressant för Magdalena Andersson har i flera tidigare debatter hävdade att det är just de två tre senaste åren med allianspolitik som har försatt de offentliga finanserna i en dålig situation. Jag kommer att hålla det uttalandet emot dig, Magdalena Andersson, och återkomma i en interpellation där du ska få redovisa vad det är för typ av tillfälliga

åtgärder i era budgetar de två senaste åren som inte hade inneburit att underskotten hade sett lika höga ut i dag.

Magdalena Andersson för fram logiken att det är slut på pengar och att vi därför ska spendera mer pengar. Socialdemokraterna föreslog i sin budget 120 miljarder i ökade utgifter under de kommande fyra åren.

Vi har nu en alliansbudget som vann riksdagens stöd för 2015 och som innebär att vi går snabbare mot en budget i balans. Det försöker Magdalena Andersson undvika att kommentera och förhålla sig till. Bilden att det är Magdalena Andersson som tar ansvar för de offentliga finanserna står mycket långt ifrån verkligheten.

När det gäller bidragskranarna är den stora satsningen i Socialdemokraternas budget att höja taket i a-kassan, vilket gör att många vanliga människor kommer att få mindre pengar i lön än vad de får i bidrag.

Anf. 37 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! När det gäller beskrivningen av läget i svensk ekonomi finns i ena ringhörnan institutioner som OECD, IMF, EU-kommissionen, Finanspolitiska rådet med flera, och i andra ringhörnan finns Sveriges finansminister. De erkända institutionerna beskriver Sverige som en av världens eller åtminstone EU:s mest välskötta ekonomier. Vi har starka offentliga finanser och har skött oss väl under krisen.

Finansministern beskriver i stället Sverige som ett land som har tomt i ladorna och en mycket svag ekonomi. Att vi har en finansminister som ser så annorlunda på läget jämfört med övriga bedömare skapar givetvis osäkerhet för dem som vill investera i Sverige och bidra till att jobben blir fler, tillväxten ökar och våra gemensamma resurser växer.

Det anmärkningsvärda är dock kanske inte skillnaden mellan expertisen å ena sidan och en erfaren socialdemokratisk politiker å den andra. Det anmärkningsvärda är att vi har en slitning mellan statsministern och finansministern i beskrivningen av läget i svensk ekonomi.

I motsats till vad alla socialdemokrater och Magdalena Andersson säger här hävdar Stefan Löfven att Sverige har relativt stark ekonomi och relativt starka offentliga finanser. Men finansministern säger att ladorna är tomma. Det gör att man givetvis måste fråga sig vems politik och bedömning som gäller. Är det statsministerns eller finansministerns?

När finansministern får frågan vad som är mest synd med att det är Alliansens budget som har vunnit riksdagens gehör svarar hon att det är de hårdare skattereglerna för finansiella företag. Vi har alltså en statsminister som underkänner finansministerns beskrivning av det ekonomiska läget och läget för de offentliga finanserna, och vi har en finansminister som tycker att det allra mest beklagliga med den regering som har vunnit gehör är att det blir hårdare skatteregler för finansiella företag.

Det är långt ifrån den trygghet som rådde under alliansregeringen.

Anf. 38 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Moderater, sverigedemokrater, centerpartister, folkpartister och kristdemokrater ville en annan sak än regeringen, till exempel när det gäller att bekämpa barnfattigdom, stödja ensamstående

föräldrar, ta bort stupstocken i sjukförsäkringen och se till att pensionärerna får det bättre.

Sverigedemokraterna, Moderaterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna vann som sagt omröstningen. Det beklagar jag. Nu har vi kalla Muf:are som sitter här och som inte har sett hur människor lider av den politiken. Arbetslösheten är hög, och människor känner otrygghet. Att man inte känner någon som är i den situationen tycker jag säger mer om de kalla Muf:arna än om vår politik.

Visst kan man låna i dåliga tider. Det har vi varit med om många gånger, och det har vi haft i våra budgetar. Men det som tvisten handlar om är hur man ska göra när man går ur de dåliga tiderna. Den borgerliga regeringen valde att fortsätta att sänka skatten mest för dem som har det allra bäst. Det var den borgerliga regeringens recept, och det blev bara sämre.

Nu har vanliga människor fått vara med och betala kalaset, och nu ska varje reform vi lägger fram finansieras krona för krona eftersom vi tycker att det är så viktigt att ha ordning och reda i ekonomin.

Vi hoppas på och kommer att jobba för att få en mer rättvis politik och för att vår budget går igenom fortsättningsvis så att vi kan stödja de utsatta ensamstående mammorna och papporna, dem som hamnar i stupstocken i sjukförsäkringen och dem som hamnar i arbetslöshet och inte väljer att bli arbetslösa.

Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Jag tycker ändå att debatten är lite upplysande. Särskilt upplysande är det att lyssna på Fredrik Schulte. När Fredrik Schulte ska beskriva den misslyckade allianspolitiken talar han om sina så kallade skattesänkningar. Sug på det uttrycket, herr talman! Sina så kallade skattesänkningar – jag skulle kalla dem för ofinansierade. Jag skulle kalla dem för misslyckade.

De infördes för att man skulle pressa ned arbetslösheten, och arbetslösheten gick ju upp. Det är totalt misslyckat. De infördes för att man skulle avskaffa ungdomsarbetslösheten, och den tredubblades. De infördes för att man skulle få bukt med långtidsarbetslösheten. Den tredubblades, den också.

Om Fredrik Schulte som representant för Alliansen ser på sin politik som de så kallade skattesänkningarna förstår jag att han, och möjligen också Niklas Wykman, lever i en föreställningsvärld där det finns gott om pengar. Vi har visst inte tappat bort 150 miljarder eller någonting sådant, tror de. De finns säkert någonstans, för det är bara något som Socialdemokraterna kallar för så kallade skattesänkningar.

Man har genomfört ofinansierade skattesänkningar. Man hade naturligtvis en idé med det, herr talman. Det var att få bukt med arbetslösheten. Det misslyckades man med. Kombinationen ofinansierade skattesänkningar och ett misslyckande med arbetslösheten leder till att statens finanser urholkas. Det är en väldigt giftig cocktail.

Anf. 40 HANIF BALI (M):

Herr talman! Man skulle kunna tro att det fortfarande är valrörelse med tanke på hur Socialdemokraterna skriker om de skattesänkningar vi har gjort och hur hemska de har varit. Men varför höjer ni då inte tillbaka

skatten? Ni gör ju inte det, utan ni accepterar 90 miljarder av våra skattesänkningar. Ni tycker att de är alldeles strålande. Ni tycker att de är så strålande att ni gör dem till er egen budget.

Någonstans får man väl erkänna sitt eget hyckleri. Det är här den socialdemokratiska retoriken faller tom. Ni köper nämligen skattesänkningarna, och ni är för jobbskatteavdraget. Ni hatade det sista jobbskatteavdraget. Minnet är kanske kort hos Patrik Björck, men jag kommer ihåg hur det var i den här kammaren när vi fick igenom det sista och femte jobbskatteavdraget. Det var det värsta som kunde hända Sverige, tyckte ni. Men ni har kvar det till stora delar. 90 miljarder av våra skattesänkningar har ni kvar, och ni verkar älska dem. Ni kommer att lägga fram en budget igen, igen och igen där ni kommer att ha kvar våra skattesänkningar.

Om de är så hemska – varför kommer du då inte upp hit? Varför väcker du inte en motion? Varför går ni inte till väljarna och säger att ni ska höja de här skatterna? Det gör ni inte, utan ni accepterar dem. Därför blir allt ert prat om hur hemska skattesänkningarna är och hur hemska reformerna har varit helt tomt. Orden blir just därför inte värda någonting. Ni får anpassa er retorik efter er egen politik.

Magdalena Andersson tycker tillsammans med er i de motioner ni väcker här i riksdagen att jobbskatteavdragen är bra reformer. Det är vi tacksamma för.

Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill påminna Hanif Bali om att vi föreslog en hel del skattehöjningar i höstens budgetproposition. Vi, bland andra du och jag, har tillbringat ganska många timmar här i kammaren med att debattera just dessa. Det har alltså funnits en del skattehöjningar i budgetpropositionen som ni har haft en del synpunkter på.

Jag ska säga en snabb sak till Fredrik Schulte. Det handlar om tillfälliga åtgärder under de senaste åren. Jag talade om tillfälliga åtgärder under de samlade åtta åren, där det finns en del satsningar på arbetsmarknadspolitik som vi hade under själva krisen. Om de hade haft effekt hade de kunnat göra att människor hade kommit i arbete, och sedan hade de kunnat trappas ned i takt med att arbetslösheten hade minskat.

Nu blev detta tyvärr aldrig verklighet. Vi har en arbetslöshet som biter sig fast på en mycket hög nivå och en långtidsarbetslöshet som är oroande, inte minst bland våra unga, bland annat på grund av att de åtgärder vi föreslog under krisen röstades ned i kammaren.

Niklas Wykman kan känna sig lugn. Det värsta i er budget är inte straffbeskattningen på lokala sparbanker, även om det är en straffbeskattning som jag ogillar. Jag har svårt att förstå varför man ska ge sig på just de lokala sparbankerna, som är viktiga för det lokala och det regionala näringslivet. Det värsta är naturligtvis de åtgärder som inte finns med. Det handlar om det faktum att ungdomar ska fortsätta att gå långtidsarbetslösa i stället för att få möjlighet att jobba eller plugga och det faktum att fas 3 blir kvar som Sveriges största arbetsgivare. Den satsning på infrastruktur och på järnvägsunderhållet som vi föreslog blev inte av. Pensionärerna fick inte sänkt skatt nu den 1 januari. Det är

Överläggningen var härmed avslutad.

*Svar på
interpellationer*

§ 12 Svar på interpellation 2014/15:152 om begreppet beräkningsteknisk överföring till hushållen

Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Fredrik Schulte har frågat mig vad jag och regeringen har för avsikter med posten ”beräkningsteknisk överföring till hushållen” i budgetpropositionen för 2015 och om det är så att posten i själva verket är en, som han uttrycker det, buffert för att hantera en ökning av utanförskapet för att dölja arbetslösheten.

För att återgå till överskott i de offentliga finanserna bör den nya politik som föreslås och aviseras för 2015 och för de kommande åren vara fullt finansierad. I budgetpropositionen för 2015 är budgeteffekten av de förslag och aviseringar som förstärker de offentliga finanserna större från och med 2016 än budgeteffekten av de förslag som försvagar finanserna. Det betyder att finansieringen överstiger kostnaderna för reformerna. Från och med 2016 handlar det om ungefär 7 miljarder kronor per år.

Avsikten med dessa medel är att de ska användas för finansiering av framtida reformer. Till dess redovisas de i budgetpropositionen som en beräkningsteknisk överföring till hushållssektorn. Genom att den beräkningstekniska överföringen inkluderas i budgetredovisningen uppnås en mer rättvisande prognos än om posten inte hade ingått i redovisningen.

En reform som den beräkningstekniska överföringen kan finansiera är avskaffandet av den borte gränsen i sjukförsäkringen. Det är alltså ingen slump att denna reform används som exempel i budgetpropositionen, precis som Fredrik Schulte nämner. Den preliminära budgeteffekten av reformen utgör dock en mycket begränsad del av den beräkningstekniska överföringen, vilket framgår tydligt av den tabell som Schulte refererar till.

Anf. 43 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Anledningen till att jag skrev interpellationen är att vi när vi öppnade regeringens budget i höstas möttes av ett begrepp som mig veterligen aldrig tidigare har förekommit i svensk politisk debatt, nämligen just beräkningsteknisk överföring till hushållen.

Som vi har varit inne på tidigare i dag lade Magdalena Andersson och Socialdemokraterna fram en budget som höjde statens utgifter med 120 miljarder kronor under de kommande fyra åren. Av dessa 120 miljarder kronor är det nästan en fjärdedel – nästan 30 miljarder kronor – som man inte har redovisat vad de handlar om. Om vi bläddrar igenom statsbudgeten, som är nästan lika tjock som Bibeln, ser vi att de beräkningstekniska överföringarna bara är nämnda lite kort i några få meningar. Vad regeringen gör är alltså att man höjer skatten med 120

miljarder, och sedan berättar man inte vad man ska använda 30 miljarder till.

Det som är ännu märkligare är att även om det inte har nämnts i budgeten har det inte heller nämnts i den allmänpolitiska debatten. Vi vet inte, och vi har aldrig fått veta, vad det är för typ av prioriteringar som regeringen tänker göra med detta. Det är problematiskt utifrån många perspektiv, inte minst ett demokratiskt perspektiv, att väljarna inte har fått en tydlig chans att ta ställning till vad det här faktiskt handlar om.

Jag är orolig för att pengarna ska användas som en buffert för att hantera ett ökat utanförskap till följd av regeringens föreslagna politik som går ut på att bygga ut bidragssystemen. Hela den politiska debatten under de senaste 10 eller kanske till och med 15 åren har handlat om hur den tidigare socialdemokratiska regeringen under Göran Persson, som Magdalena Andersson var en del av som statssekreterare, systematiskt försökte slussa ut människor från arbetsmarknaden in i förtidspension och sjukskrivning.

Alliansregeringen jobbade idogt med att få tillbaka de människorna till arbetsmarknaden så att de kunde få en ny chans. Nu har den socialdemokratiskt ledda regeringen lagt fram ett antal förslag som med stor sannolikhet kommer att bidra till ökat utanförskap. Det handlar om höjd a-kassa, som innebär att det för många inkomstgrupper inte lönar sig att arbeta, och inte minst om att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen tas bort.

I budgeten står det att det kommer att kosta hundra miljoner det första året. Men eftersom det nämns som den enda förklaringen till de beräkningstekniska överföringarna är det tydligt att finansministern ser framför sig att fler och fler kommer att hamna i långtidssjukskrivning och passera den borte gränsen.

Då är vi alltså tillbaka på ruta ett. Det är en medveten politisk inriktning att slussa ut människor från arbetsmarknaden in i sjukskrivningen. Det är det man tar höjd för.

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Fredrik Schulte har livlig fantasi. Det är oerhört positivt; det blir spännande debatter då.

Jag vill vara mycket tydlig: Vi kommer att precisera vad vi kommer att använda resurserna från den beräkningstekniska överföringen till, senast i samband med budgetpropositionen för 2016.

Inriktningen för regeringens politik är tydlig. Det handlar om att fler ska jobba, inte minst att fler ungdomar ska jobba och plugga i stället för att gå långtidsarbetslösa. Det handlar om reformer för att stärka rättvisan och minska klyftorna i landet. Och det handlar om viktiga framtidsinvesteringar för att modernisera Sverige, till exempel investeringar i infrastruktur eller grön klimatomställning.

Fredrik Schulte säger att han inte känner till att beräkningsteknisk överföring har förekommit som begrepp tidigare. Det har det. I början av 2000-talet använde den dåvarande socialdemokratiska regeringen beräkningsteknisk överföring i budgetpropositionerna vid flera tillfällen. Det är alltså ingen nyhet.

Det handlar om att vi har större inkomster än vi har preciserat reformer för i budgeten. Då är det bättre att redovisa för riksdagen att vi

avser att använda resurserna till reformer än att redovisa det som att regeringen inte avser att använda dem. Vi kommer att använda dem eftersom vi ser stora behov av att investera i Sverige. Vi behöver komma till rätta med arbetslösheten, komma till rätta med klimatomställningen, se till att vi får fungerande infrastruktur och se till att fler ungdomar får möjlighet till högre utbildning, för att nämna några viktiga reformer.

Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Jag anklagades för att ha livlig fantasi, eller det kanske till och med var en komplimang.

Jag tycker dock inte att just den slutsatsen kräver särskilt livlig fantasi. Det var nämligen precis så här ni gjorde under slutet av 90-talet och början av 2000-talet, Magdalena Andersson. Ni slussade systematiskt ut människor från arbetsmarknaden. Eller förnekar du det? Förnekar du att Göran Perssons regering, som du själv arbetade i, fattade ett inriktningsbeslut för Arbetsförmedlingen som innebar att man efter ett år i utanförskap, i arbetslöshet eller sjukskrivning, automatiskt skulle provas för förtidspension? Förnekar du att 150 000 människor förtidspensionerades under er tid vid makten, under slutet av 90-talet fram till 2006? Förnekar du att Sverige då, liksom nu, hade världens friskaste folk men fick samtidigt världens mest sjukskrivna folk?

Uppenbarligen berodde det på att man förde en medveten och systematisk politik för att slussa ut människor från arbetsmarknaden.

Vi talade tidigare om arbetslösheten och att den ökade under Alliansens tid vid makten. Det berodde framför allt på att vi kämpade för att få tillbaka de människorna till arbetsmarknaden. 150 000 personer kom också tillbaka till arbetsmarknaden. Det är klart att det är tufft för många av dem att, efter mångårigt utanförskap, få en ny chans och få ett jobb.

Om jag nu har sådan livlig fantasi, undrar jag om du menar att det inte har hänt? Gjorde ni inte så under er tid vid makten? Och tar ni inte tydliga steg i samma riktning nu när ni säger att man ska ta bort det regelverk som vi har infört och som har säkerställt att sjukfrånvaron inte har skenat?

Resultatet av er politik när ni styrde var en massiv ökning både av personlig kostnad för alla människor som fastnade i utanförskap och bidragsberoende och en enorm statsfinansiell konsekvens för Sverige. Vi hade tidigare hundratals miljarder mer i kostnader för förtidspensioner och sjukskrivningar. Och när regeringen nu vill anslå en inriktning för att gå tillbaka till delar av det gamla regelverket är det också naturligt att fler människor, precis som tidigare, kommer att fastna i långvarig sjukskrivning och få det ännu tuffare att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Det krävs alltså inte särskilt livlig fantasi för att se detta framför sig. Ni har samtidigt satt ett ambitiöst mål om att Sverige ska ha den lägsta arbetslösheten i Europa år 2020, utan att presentera en enda konkret åtgärd för att det ska bli fler jobb i den privata sektorn. Ni måste hantera det på något sätt, och det ligger i farans riktning att det helt enkelt blir genom att ändra om i statistiken och dölja arbetslösheten i form av sjukskrivningar.

En annan intressant fråga som vi debatterade för bara tio minuter sedan och som det kan vara värt att reflektera över är om vi skulle kunna klara överskottsmålet. Ja, här har vi ett förslag! Kan vi inte försöka använda de beräkningstekniska överföringarna till att minska underskotten?

Anf. 46 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Det var länge sedan Sverige hade en finansminister och en statsminister som gjorde olika offentliga bedömningar av läget för svensk ekonomi och läget i de offentliga finanserna. Det var inte riktigt lika länge sedan vi hade en regering som lade stor prestige i att tricksa så mycket som möjligt med statistiken. Den förevarande socialdemokratiska regeringen lyckades nämligen inte med någon jobbtillväxt. Men genom att omdefiniera begrepp och hur människor skulle klassificeras i olika system lyckades de pressa ned arbetslösheten under korta perioder, till priset av ett växande utanförskap som bet sig fast.

Överföringar till hushållen på teknisk grund är ingen nyhet, vilket Magdalena Andersson meddelar. Det är väl det som är själva problemet, att det inte är någon nyhet. Den här typen av politik, där man öppnar spärrarna i systemen och gör det enklare att försörja sig på olika former av transfereringar och bidrag och svårare att etablera sig på arbetsmarknaden, har prövats tidigare. Och resultaten känner vi väl till.

Det var den här typen av åtgärder som användes när Magdalena Andersson var med och designade systemen. De byggde på att förbättra fernissan i statistiken offentligt men att inte strukturellt se till att Sverige fick fler arbetstillfällen. Nu ser vi igen att man ska omklassificera människor i stället för att skapa reformer som gör att jobben kan växa till och bli fler.

Då handlar det om att få bättre statistik utan att arbetstillfällena blir fler. Det får man genom att kalla människor i sysselsättning för något annat än vad de är eller genom att se till att människor lämnar arbetskraften.

Herr talman! Det är ingen slump att Socialdemokraterna i sin retorik så mycket som möjligt värjer sig mot att använda internationellt gångbara begrepp för att mäta hur ett samhälle mår. Man försöker att prata så lite som möjligt om arbetskraftsdeltagande, om sysselsättning och om sysselsättningskrav. I stället försöker man att tala så mycket som möjligt om arbetslöshet, därför att arbetslöshet är ett begrepp som är enklare att manipulera med politiska styrmedel, hur hög den siffran än är.

Det är därför som Magdalena Andersson och Socialdemokraterna alltid vill prata om arbetslöshet och mer sällan om sysselsättningskrav eller arbetskraftsdeltagande. Det är givetvis därför som Magdalena Andersson och regeringen har dragit tillbaka uppdraget till SCB om att det ska finnas ett sysselsättningsmål. I stället har man relativa mål för arbetslöshet och jämför dem med andra länders mål i stället för att ha egna självständiga uppfattningar som gäller för Sverige.

Då kan man pressa upp utanförskapet, vilket är det underliggande målet i den socialdemokratiska politiken, att göra fler beroende av de offentliga försörjningssystemen och samtidigt prata om en lägre arbetslöshet, trots att det de facto inte är fler människor som arbetar. Det är en cynisk politik därför att den drabbar människor och i förlängningen

drabbar den ekonomi, tillväxt och möjligheterna att finansiera en stark välfärd. Men i politiska tal kan man givetvis framstå som framgångsrik. Man sätter upp ett mål som man vet att man kan nå genom manipulation i stället för genom riktiga åtgärder. Det sättet är ohederligt.

Magdalena Andersson meddelade detta, och det är ingen nyhet, och det är det som är själva problemet. Det var genom den här typen av politik som Magdalena Andersson var med och byggde upp ett rekordhøgt utanförskap i Sverige som växte i stället för att krympa i goda tider. Alliansregeringen pressade ned detta utanförskap med ungefär 200 000 personer. Nu ser vi att det ökar igen.

Dessutom ser vi att ni lägger fram förslag på kammarens bord som kommer att bidra till att detta utanförskap ökar. Det är en mycket olycklig inriktning för Sverige som långsiktigt kommer att försvaga våra möjligheter att finansiera en stark välfärd och bereda alla människor möjlighet att delta på arbetsmarknaden.

Anf. 47 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Här har vi hört två moderater. Den ene har ingen aning om att denna budgetpost har använts tidigare. Den andre säger att det är så fruktansvärt eftersom den har använts tidigare. Det här är två moderater som har helt olika syn på den tidigare budgettekniken.

Jag är glad över att människor såg igenom den kalla, cyniska borgerliga politiken. Men jag beklagar att Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna tillsammans röstade ned vår budget med en expansiv politik där allting var finansierat krona för krona. Budgeten innehöll investeringar och underhåll av järnväg, bostadsbyggande, införande av en 90-dagarsgaranti och en satsning på att få ned ungdomsarbetslösheten.

Det är cyniskt och kallt att vi har borgerliga ledamöter i den här kammaren som inte vill pressa ned arbetslösheten. I stället påstår de att det är bättre att sänka skatterna än att göra investeringar till exempel i välfärden och underhåll till ensamstående föräldrar så att de kan få näsan ovanför vattenytan. Det är cyniskt och kallt att man vill ha en fortsatt barnfattigdom i det här landet. Jag beklagar det verkligen.

Vi socialdemokrater vill se till att vi återigen kan pressa ned arbetslösheten. Men vi ska genomföra det på ett sådant sätt att människor har möjlighet att komma tillbaka till arbetet eller ta de nya jobb som kommer till. Då behövs det satsningar på arbetsmarknadsutbildningar och andra tydliga investeringar. Men det har den tidigare borgerliga regeringen, borgerliga ledamöter och sverigedemokrater röstat ned.

Att borgerliga ledamöter så tydligt är emot ett trygghetssystem kanske inte är så konstigt. Den borgerliga politiken går ju ut på att hungriga vargar jagar bäst. Man ska inte ha någon hjälp över huvud taget. Det är bara de starkaste som överlever, och sedan skiter man i de andra. Det är den synen som man som borgerlig politiker har, men det leder till stora skillnader i landet och till ökad arbetslöshet.

Det som inträffade när jobbstoppet infördes 2008 berodde inte bara på en internationell lågkonjunktur utan det berodde också på att den dåvarande borgerliga regeringen hade förstört tryggheten för människor. Människor var oerhört rädda. Rädda människor vågar mindre. Trygga människor vågar mer. Men ersättningen halverades när man tvingades till

arbetslöshet – arbetslöshet är ju ingenting som man väljer, som de borgerliga politikerna försöker påstå. Om inte taket i a-kassan höjs kan det leda till halverad ersättning vid arbetslöshet.

Det är någonting som de borgerliga politikerna inte verkar ha en aning om. De känner inte någon som är arbetslös. De känner ingen ensamstående förälder som har det jättetufft ekonomiskt. De känner inte heller någon som är svårt sjuk och som drabbas av stupstocken. Jag beklagar att det finns så cyniska och kalla borgerliga politiker.

Jag hoppas att det blir som väljarna ville, nämligen att vi ska kunna styra med vår politik så att vår budget så småningom går igenom. Då kan vi satsa på en offensiv politik med trygghet, vi kan satsa på kommunerna, satsa på välfärden och stå upp för de svaga människorna igen. På det sättet kan man också pressa ned arbetslösheten.

Anf. 48 HANIF BALI (M):

Herr talman! Någon gång får det vara slut på floskelbiblioteket, Monica Green. Det är faktiskt inte acceptabelt att fara med så stor osanning som du gör.

Egentligen borde jag tacka dig för bilden som du målar upp av att vi borgare är onda gubbar i hatt och monokel som vill förstöra Sverige och välfärden. Det är ju fullständigt barockt.

Så länge som du fortsätter med denna svartmålning av oss kommer väljarna att inse att du är helt ute och cyklar.

Vi har styrt Sverige i åtta år, och man har fortfarande en allmänt finansierad sjukvård, en allmänt finansierad skola. Nästan allting i det här landet är allmänt finansierat. Ändå vill du måla upp bilden av att vi är tillbaka till ett 1700-talssamhälle. Det är fullständigt verklighetsfrämmande.

Jag förstår inte vad du vinner på att svartmåla på det sättet. Är det vad er samarbetsregering handlar om? Ni vill samarbeta med oss genom att kalla oss cyniska, hårda, kalla, elaka och onda. Är det vad samarbetet går ut på? Då är det inte en utsträckt hand, utan då är det ett långfinger. Är det det som Socialdemokraterna menar?

Någon ordning och reda får det väl vara, Monica Green.

Anf. 49 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill bara stilla notera att Hanif Bali använde väldigt många adjektiv som Monica Green inte använde.

Niklas Wykman talade om att omklassificera människor. Då vill jag börja med att säga – och det har jag sagt tidigare – att jag tycker att det stora antalet personer som förtidspensionerades under den tidigare socialdemokratiska regeringen var ett av de stora misslyckandena för den regeringen. Är det någonting som vi socialdemokrater har lärt oss är det att det inte var ett bra sätt att arbeta på. Det är också därför som vi har satt upp vårt arbetslöshetsmål på ett helt annat sätt jämfört med hur det var formulerat på den tiden.

Nu har vi ett tydligt mål för arbetslösheten, och samtidigt säger vi att vi måste följa både sysselsättningsgrad och antalet arbetade timmar. Man måste titta på alla tre faktorer. Problemet med den tidigare borgerliga regeringens sysselsättningsmål var att man fokuserade bara på sysselsättningen. Man ville inte fokusera på arbetslösheten och antalet

arbetade timmar. Då blev det som vi nu ser, att man får en väldigt hög arbetslöshet och att man hade inte tillräckligt fokus på långtidsarbetslösheten. Det är därför som vi har så många långtidsarbetslösa människor, inte minst när det gäller unga. Vi har så stor ungdomsarbetslöshet att vi till och med får krisstöd från EU.

Det är lätt att nå ett sysselsättningsmål genom att till exempel bara dela på jobben utan att det ger någon ytterligare arbetad timme. Därför är det viktigt att ha fokus på alla tre frågorna, och det är på så sätt som vi kommer att följa arbetsmarknaden framöver.

Omklassificera människor kan man göra på andra sätt, till exempel genom att utförsäkra dem. Man kanske ska vara lite försiktig med att använda det begreppet när man är moderat, för det är precis det ni gör, utförsäkrar människor från sjukförsäkringen och omklassificerar dem på så sätt. En del dyker upp igen hos Arbetsförmedlingen, eller så dyker de åter upp i sjukförsäkringen, medan andra tappas bort på vägen och står då helt utan försäkring. Därmed är de borta ur statistiken. På så sätt kan man minska utanförskapet.

När jag lyssnar på Fredrik Schulte och hans oro för sjukförsäkringen de kommande åren vill jag bara stilla påminna om hur utvecklingen för sjukskrivningarna varit under den borgerliga regeringen. I början sjönk de, vilket var positivt. Det var en fortsättning på den trend som hade varit under de sista åren med den socialdemokratiska regeringen, före 2006. Sedan vände det 2010, och därefter ökade sjukskrivningarna 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014. Det är facit av den borgerliga regeringens sjukförsäkringspolitik.

Fredrik Schulte, Niklas Wykman och Hanif Bali kan vara alldeles trygga. Vi kommer att använda den beräkningstekniska överföringen på offensiva satsningar. Vi kommer att använda pengarna på att ungdomar – de ungdomar som sitter på läktaren och lyssnar – ska få möjlighet till arbete, kunna flytta hemifrån, ta sig till jobbet med fungerande kollektivtrafik. Flera kanske vill gå en högre utbildning. Vi vill att fler ungdomar ska gå en högre utbildning än de som får möjlighet i dag. När det gäller utbildning på högskola stoppades tyvärr vår budget vad gällde den nivå som vi ville ha.

Vi ser behov av viktiga klimatinvesteringar för att ställa om Sverige. Vi ser också behov av viktiga investeringar för att göra Sverige till ett mer rättvist samhälle där vi minskar klyftorna och tar hand om varandra.

Det är till det vi kommer att använda resurserna i den beräkningstekniska överföringen. Exakt hur de fördelas kommer vi att berätta senast i samband med budgetpropositionen.

Anf. 50 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Som vi varit inne på finns det två sätt att minska arbetslösheten. Det ena sättet är att skapa fler jobb, alltså ingenting konstigt. Om vi tittar på de senaste 30 åren, sedan 1984, ser vi att en halv miljon nya jobb har skapats. Av den halva miljonen nya jobb har ungefär 340 000 tillkommit under de senaste åtta åren då Alliansen styr. Det är värt att tänka på.

Det andra sättet att minska arbetslösheten är att dölja den. I stället för att människor går arbetslösa gör vi om dem till förtidspensionärer eller till sjukskrivna. Det var precis det som Göran Persson gjorde. Man trollade med siffrorna och flyttade människor från att vara arbetslösa till att vara förtidspensionerade och sjukskrivna. Det var så man gjorde.

Magdalena Andersson anklagade mig för att ha livlig fantasi när jag ställde frågan till henne; jag fick inget svar. Det var precis så man gjorde, och nu pekar allting på att man går längs samma väg igen. De absolut största satsningar som Socialdemokraterna föreslår i sin budget handlar om att höja bidragen för dem som inte jobbar. Den arbetslöse börsmäklaren kommer att få 5 000 kronor mer i månaden i bidrag, så

mycket mer att han nu kommer att tjäna mer på att inte jobba än vad den 19-åriga servitrisen får i lön för att slita 40 timmar i veckan.

Man tar bort den borte gränsen i sjukskrivningen, vilket gör att fler och fler människor kommer att fastna i långtidssjukskrivningar. Sedan har man en stor budgetpost som man inte berättar vad den ska användas till. Jo, de pengarna ska användas till att betala ut bidragen till alla de människor som kommer att fasta i bidragsberoende.

Anf. 51 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Lika lite som jag tycker att det hedrar finansministern och regeringen att man från finansministerns och statsministerns håll ger olika beskrivningar av läget i svensk ekonomi och läget i de offentliga finanserna lika mycket tycker jag att det hedrar finansministern att hon erkänner de stora politiska snedsteg man gjorde fram till 2006, då Magdalena Andersson tillsammans med Göran Persson och andra var ansvariga för politiken och byggde upp det som blev en av vår tids största samhällsutmaningar, nämligen det mycket stora utanförskapet.

Socialdemokraterna lämnade efter sig ett rekordstort utanförskap. Människor ville och kunde arbeta, men på grund av politiska strukturer och regler tilläts de inte att etablera sig på arbetsmarknaden. Det ledde givetvis till att vi hade mycket svårt att klara av de åtaganden som ligger inom välfärden, att finansiera skolan och att finansiera sjukvården. Det gjorde att många människor kände att de inte kom till sin rätt, inte fick vara med i samhällsbygget och inte fick det bra liv som de ville ha, detta på grund av den politik som Magdalena Andersson var med och byggde upp.

Det tråkiga är dock, nu när erkännandet har kommit, att man väljer att åter slå in på samma väg. Nu ska spärrarna i systemet öppnas upp, nu ska dammluckorna öppnas och möjligheten att åter fastna i de långa utanförskapscyklerna återinföras i politiken. Varför ska du göra det, Magdalena Andersson, när du erkänner att det var ett misslyckande att inte ha spärar i systemen? Nu säger du att man ska ta bort spärrarna i systemen igen.

Ifall spärrarna sedan med nödvändighet leder till förtidspensionering eller andra typer av utanförskap är det fortfarande lika illa. Dessutom tror jag att det är vilseledande – det är i viss mån den debatt vi ska ha här senare under eftermiddagen – att kalla någonting för en beräkningsteknisk överföring till hushållen och samtidigt stå här och berätta att den kan innehålla såväl miljöstatsningar som statsningar på infrastruktur. Det blir mycket förvirrande, tror jag, för den allmänhet som försöker ta del av vad du egentligen tänker göra av med pengarna på. Det mest troliga är trots allt att de går till mer utanförskap.

Anf. 52 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag får väl säga var så god till den som ville ha tydliga skillnader i debatten.

Jag ska förtydliga det jag sa. Jag sa aldrig att ni inom Alliansen var elaka. Jag tror nämligen att ni vill väl. Ni tror på er modell, så att säga. Jag ska inte förminska det. Ni tror att det fungerar att göra det sämre för sjuka och arbetslösa. Ni tror på den modellen. Jag tror er när ni säger att ni vill människorna väl. Problemet är bara att ni har misslyckats. Både

sjukskrivningarna och antalet arbetslösa ökar. Alltså är det ett bevis på att er modell inte fungerar.

Trots att ni har goda ambitioner, vilket jag faktiskt tror att ni har, har ni fel recept för att lösa det hela, och det är problemet. Det jag menar är cyniskt och kallt är att när människor som är sjuka får ersättning från en sjukförsäkring kallar ni det för bidrag, och när människor drabbas av arbetslöshet och får arbetslöshetsersättning kallar ni det för bidrag. Allt det säger ni svepande och talar om dammluckorna som öppnas. Det är cyniskt och kallt.

Därmed har jag förtydligat mig i den frågan, och jag hoppas att åtminstone några har velat förstå det.

Sedan gällde det jobben. Vi ska ha klart för oss en sak, nämligen att 2006 tillkom 187 000 nya jobb. År 2007 tillkom hälften så många, det vill säga 80 000 nya jobb. Vad hände 2008? Enligt Anders Borg var det då den borgerliga politiken började gälla, och det var också då som jobbstoppen kom.

Anf. 53 HANIF BALI (M):

Herr talman! Vi har kunnat konstatera att Monica Green och finansministern inte håller med varandra. Det som finansministern beskriver som en katastrofal politik, det som hon och Göran Persson sysslade med, nämligen att gömma och glömma genom att förtidspensionera de arbetslösa, har Socialdemokraterna enligt finansministern tagit till sig och ändrat. Finansministern beskriver den politiken som ett misslyckande.

Den politiken beskriver Monica Green som ett framgångsrecept för samhället. Den politiken skapade alla de hundratusentals jobben. Den gällde fram till 2008. Den slogs sönder av borgarna. Det låter ju helt barockt! Kan ni synka era åsikter och se till att ni har samma budskap? Nu känns det som att jag debatterar två olika partiers politik.

Monica Green vill göra gällande att det var Alliansens fel att jobbstoppen började rulla in över landet. Jag och finansministern anser att det var finanskrisen som var orsaken. Det är ingenting man lätt skakar av sig och ignorerar.

Vi ska ha stor ödmjukhet. Det var en extremt ansträngande period för Sverige, och det är fortfarande så för hela västvärlden. Därför tycker jag att det är ohederligt av Monica Green att säga att det här var någonting lättlost som borgarna skapade. Det stämmer inte.

Jag vill tacka finansministern för den ärlighet hon visar. Den politik som vi satte stopp för, nämligen gömmandet och glömmandet av människor i arbetslöshet och förtidspension, var beklaglig.

Anf. 54 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill klargöra för Hanif Bali att det som Monica Green talar om är den sysselsättningsökning som skedde 2006. Det tillkom väldigt många jobb 2006. Den socialdemokratiska regeringen lämnade en jobbmotor efter sig. Samtidigt var alldeles för många personer förtidspensionerade, men det är två olika saker. Monica Green och jag har naturligtvis precis samma budskap, eftersom vi kommer från samma parti.

Det är bra att ni uppskattar det faktum att jag säger att jag inte tyckte att det var bra med så många förtidspensioneringar. Kanske får vi i nästa debatt möjlighet att höra moderater säga att det inte är så bra med den mycket höga långtidsarbetslöshet vi har bland ungdomar till exempel.

Den här debatten har dock handlat om den beräkningstekniska överföringen, som finns på en rad i budgetpropositionen. Fredrik Schulte gick så långt att han tyckte att vi skulle använda den beräkningstekniska överföringen. Jag vill då påminna Fredrik Schulte om att vår budget blev nedröstad här i kammaren, så att den beräkningstekniska överföringen inte gäller. I stället var det den budgetmotion Fredrik Schulte står för som passerade genom kammaren, och den innehåller inte någon sådan överföring.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2014/15:173 om sysselsättning och tillväxt

Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Niklas Wykman har frågat mig hur jag ser på Svenskt Näringslivs beräkningar av effekten på sysselsättningen av regeringens förslag i budgetpropositionen för 2015.

Effektberäkningar av den typ som Svenskt Näringsliv har gjort är mycket osäkra. Att ange en siffra på tusentalet när, i termer av hur många jobb till exempel en enskilda skatteförändring leder till, är inte rimligt givet den osäkerhet som omgärdar analysen. Regeringen gör därför i stället en samlad bedömning av sysselsättningseffekterna av sitt förslag i budgetpropositionen.

Den sammantagna bedömningen av den av regeringen föreslagna politiken i budgetpropositionen för 2015 är att den leder till en högre sysselsättning och en lägre arbetslöshet. Även Konjunkturinstitutet bedömer att regeringens budgetförslag bidrar till en starkare arbetsmarknadsutveckling 2015 och 2016.

Riksdagens beslut angående statsbudgeten från den 3 december får till följd att de för sysselsättningen viktiga investeringarna inom äldreomsorg, miljö och utbildning, som var en del av regeringens förslag, nu försenas.

Anf. 56 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Att vi har en statsminister och en finansminister som ger olika beskrivningar av läget i de offentliga finanserna är inte den enda förvirring som råder i svensk politik. Det är förvisso en unik och allvarlig händelse, men det är inte det enda som är höljt i dunkel.

Finansministern och Finansdepartementet vill inte längre på traditionellt vis redovisa sysselsättningseffekterna av politiken. Under alliansregeringen hade medborgarna möjlighet att noggrant ta del av politikens effekter. I enlighet med bästa möjliga vetenskapliga grund och erfarenhet redovisade man dess effekter på jämställdhet, fördelning och sysselsättning. Den här regeringen har valt att inte redovisa just

sysselsättningen. Man skulle kanske kunna tro att det är en slump. Det andra får man utgå från att regeringen fortfarande vill redovisa, och man kan se det i budgetpropositionen. Men just effekterna på sysselsättningen vill regeringen inte längre redovisa. Detta har kanske sina skäl.

Så här skriver man själv i propositionen: ”De skatteförslag som lämnas och aviseras i denna proposition kommer att bidra till att sysselsättningen ... dämpas något.” Hur mycket den dämpas väljer man dock att inte berätta för svenska folket. Det är givetvis inte så att man saknar kunskap om detta. På Finansdepartementet finns ekonomer och program som efter den bästa vetenskapliga erfarenhet som finns tillgänglig och som används på universitet världen över tydligt kan redovisa vad politiken har för effekter.

Finansminister Magdalena Andersson vill dock inte tillkännage för svenska folket vad som ges vid hand när man gör de här beräkningarna. Det är en kunskap hon väljer att behålla för sig själv. Det är beklagligt, för det försämrar kvaliteten på den offentliga debatten och gör det svårare för expertmyndigheter, professorer, medborgare och detta parlament att på allvar utvärdera och granska den politik som förs.

Det är också allvarligt för att det inte är någonting nytt. De regeringar som Magdalena Andersson aktivt stött har bland annat lagt ned Eso, den expertgrupp för studier av offentlig ekonomi som granskat sådana här saker. Magdalena Andersson har menat att Finanspolitiska rådet är överflödigt under en socialdemokratisk regering. Man har tagit tillbaka uppdrag till Statistiska centralbyrån att övervaka hur utvecklingen på arbetsmarknaden sköts. Kort och gott vill man att jobbpolitiken ska omgärdas av stor osäkerhet och liten möjlighet till inblick i vad reformerna egentligen har för effekt.

Magdalena Andersson säger att den samlade bedömningen av politiken är att sysselsättningen ökar. Men man väljer att inte redovisa både plus- och minusposterna. Man redovisar plusposterna. Sedan tiger man om minusposterna och säger att det netto trots allt ska bli plus, men oklart hur mycket.

Varför är det så besvärande för finansministern att redovisa hela kalkylen? Vad är det som gör att man inte kan anförtro svenska folket hela berättelsen? Varför är det bara du, Magdalena Andersson, som ska få känna till hela kalkylen? Varför misstror du svenska folket den kunskapen? Lägg hela kalkylen på bordet!

Du säger att det är osäkra kalkyler. Ja, det är möjligt att de är osäkra. I viss mån är det självklart. Det är svårt att göra den här typen av kalkyler. Det är därför som väldigt många professorer och andra skickliga akademiker under mycket lång tid har utvecklat de beräkningstekniker vars resultat ni undanhåller.

Må vara att kalkylerna är osäkra, men vilken är den bästa bedömningen? Svenskt Näringsliv har använt de kalkyler som Finansdepartementet använt fram till den här propositionen och kommit fram till att din politik kostar ungefär 25 000 jobb. Du vill i ditt svar inte berätta om du anser att det är något fel på kalkylerna. Du säger bara att de är osäkra. Det betyder att du kanske kan tro att det rör sig om mycket mer än 25 000 jobb – 35 000, 45 000? Är det plus eller minus? Vilken är den bästa bedömningen?

Anf. 57 Patrik Björck (S):

Herr talman! Upplevelsen att Niklas Wykman befunnit sig på något partikansli de senaste åtta åren förstärks efter varje nytt inlägg. Kalkyler är Niklas Wykman mycket intresserad av, och det är gott och väl, herr talman. Sedan säger Niklas Wykman att man under alliansregeringen kunde få ta del av effekterna av regeringens politik. Det, herr talman, är just det som är problemet. 400 000 arbetslösa har fått ta del av effekterna av alliansregeringens politik.

Har Niklas Wykman någon gång under de senaste åtta åren tittat ut från sitt partikansli, närmat sig verkligheten, kanske rest ut i landet och träffat någon av de 400 000 arbetslösa? De förlorade inte bara sitt jobb under alliansregeringens tid, Niklas Wykman, utan också möjligheten att försörja sig och möjligheterna till ett anständigt liv. Och det kommer mer, herr talman: De förlorade möjligheten att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Det är resultatet av alliansregeringens politik.

Jag tror inte, Niklas Wykman, att de 400 000 arbetslösa satt och läste Anders Borgs kalkyler skrattande när de drabbades av arbetslöshet. Nej, de noterade naturligtvis på sitt eget bankkonto effekterna av alliansregeringens politik. Där kunde man svart på vitt se vad den politiken gav. Den gav en arbetsmarknad med ett sämre funktionssätt. Den gav en situation där vi trots 400 000 arbetslösa hade 100 000 lediga jobb i befintliga företag. Niklas Wykmans alliansregering vägrade att satsa pengar som kunde ge de arbetslösa möjlighet att ta de lediga jobben.

Om vi hade haft en annan politik under de åren och tillsatt de 100 000 jobben hade de i sin tur skapat ytterligare arbete, för så fungerar ekonomin. Arbete skapar arbete, och alliansregeringens arbetslöshetspolitik skapar mer arbetslöshet.

Herr talman! Jag skulle rekommendera Niklas Wykman ett litet besök i verkligheten. Jag ska inte på något sätt raljerande säga att kalkyler är oviktigt. Det är säkert viktigt. Men för den som drabbas av alliansregeringens politik, och kan läsa ut effekterna av regeringens politik på sitt eget bankkonto och faktiskt får svårt att försörja sig och sin familj, är inte Anders Borgs fantasikalkyler de senaste åtta åren någon uppbygglig läsning eller någonting som hjälper en i vardagen.

Nu har vi en möjlighet om vi får genomföra den politik som Magdalena Andersson redogör för och vårt budgetalternativ där vi offensivt satsar på att pressa tillbaka arbetslösheten. Vi kan låta människor om fyra år utvärdera effekterna av vår politik. Det tror jag att svenska folket uppskattar mycket mer än Anders Borgs låtsaskalkyler.

Anf. 58 Finn Bengtsson (M):

Herr talman! När det gäller kalkyler för att bedöma jobbtillväxt tror jag att Niklas Wykman har väldigt stor erfarenhet av detta efter långt och troget arbete på just Finansdepartementet. Det är naturligtvis väldigt svårt när man använder auktoriteter på olika sätt för att bekräfta att den ena kalkylen framåt är bättre än den andra.

Man ska ha respekt för att det finns värdegrundsladdade ingångar i hur man ser på att stimulera till jobbtillväxt. Det innefattar också hur jobben skapas, bland annat i företag och i näringslivet. Där är helheten i

politiken viktig för att jobben växer till, kanske betydligt mycket viktigare än kalkyler utifrån en osäker politikts utslag.

Jag gick upp i debatten för att den inte bara handlar om jobbskapande utan också om den totala sysselsättningen i samhället. Det är här det finns en väldigt tydlig skillnad mellan den rödgröna regeringens delvis tillväxtfientliga politik, understödd av Miljöpartiet, och när man hade en allians där inte minst Moderaterna lyfte fram behovet av en ökad sysselsättning och att de som varit i utanförskap också får en möjlighet att komma in och bidra med arbete.

Kortsiktigt är det så att den som lämnats i utanförskap i till exempel långtidssjukskrivning eller förtidspension ses som arbetslös i stället för som i just utanförskap utan någon säker väg in i arbetsmarknaden. Tidigare under debatten här i eftermiddag har det beskrivits som att sjukskrivningstalen har ökat under alliansregeringen. Låt mig få korrigera detta ur sysselsättningsperspektivet.

Den viktiga frågan är: Hur var det under de katastrofala toppåren här i Sverige 2002 och 2003 när vi hade en högkonjunktur till skillnad från den mycket svåra internationella lågkonjunktur som vi nu har genomlidit? Vi hade den mest sjuka befolkningen under längst tid jämfört med alla jämförbara länder runt om i vår närhet. Detta var ett utanförskap som gjorde att man skenbart såg en sysselsättning som var hyfsat god, eftersom dessa människor inte räknades in.

Sedan genomfördes en mycket viktig sjukförsäkringsreform av alliansregeringen som kraftigt tog ned sjuktalen. Tidigare i debatten har det sagts att man har ökat sjukskrivningarna igen. Det stämmer, men det är en mycket marginell ökning jämfört med den ökning som manifesterade sig under Socialdemokraternas förra regeringsperiod.

Jag vill också påtala det viktiga i att den sänkning av ohälsotoalet som då fanns kompenserade Socialdemokraterna genom att skicka över människor i förtidspension, alltså permanent utanförskap. Det gjorde att sysselsättningen skenbart hölls uppe.

Herr talman! Det är inte ett ansvarsfullt sätt att tala om jobbskapande politik som dessutom stärker sysselsättningen när man medvetet placerar in människor i ett utanförskap i form av långtidssjukskrivningar eller förtidspension. Det är tyvärr ett signum för socialdemokratiska regeringar.

Herr talman! Jag vill därför inte att man historiesbeskrivningsmässigt, där vi verkligen har ett facit av hur Socialdemokraterna faktiskt hanterar sysselsättningsfrågan genom att aktivt placera människor i utanförskap, ska glömma bort den viktiga faktorn.

Under den mandatperiod som Alliansen styrde gick man in med ett så kallat utskottsinitiativ från riksdagen för att tvinga regeringen att öka utanförskapet i sjukförsäkringen genom att få en ännu mer ostrikt bedömning av möjligheterna att vara långtidssjukskriven. Man ville ändra på sjukförsäkringsbegreppet för rätt att vara långtidssjukskriven.

Herr talman! Det visar med all önskad tydlighet – om än man träter om vem som skapar mest jobb, och jag tror att det är till Alliansens fördel – att det definitivt är så att den andra vågskålen med en ökad sysselsättning är ett falsarium när Socialdemokraterna medvetet placerar människor i utanförskap för att uppnå detta syfte.

Anf. 59 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag vill något kommentera det sista. Man hoppar in i debatten utan att ha varit med i de andra debatterna och tror sig komma med sanningar. Det får man göra om man vill. Men det vore klädsamt om man då också tog del av det andra och inte bara rycker ut en mening.

Det som skedde under den socialdemokratiska regeringens tid var att vi först bestämde oss för att halvera arbetslösheten, eftersom vi hade för hög arbetslöshet i landet. Moderaterna vägrade att ta det till sig. De sa att det var fullkomligt omöjligt. Det kommer aldrig att gå. Ni bara hittar på saker. Ni vet inte vad ni gör, och ni kommer aldrig att lyckas med det. Moderaterna ville absolut inte vara med och bidra till att sänka arbetslösheten. Men vi lyckades halvera arbetslösheten.

Nästa delmål vi satte upp var att halvera sjuktagen i sjukförsäkringen. Vi började med det arbetet under 2002 och fram till att vi förlorade valet 2006. Vi hade steg för steg arbetat ned de höga sjuktagen, som jag håller med om var alldeles för höga. Vi hade kunnat fortsätta med det. De fortsatte sedan att sjunka under den borgerliga regeringens tid ett tag. Men de senaste åren har de ökat igen.

Arbetslösheten har ökat, och antalet sjukskrivna har ökat trots att ni har försämrat för de arbetslösa. De borgerliga politikerna tror att om man bara sänker tillräckligt mycket tvingas människor att ta ett jobb. Många borgerliga politiker tror att människor är sjuka och arbetslösa frivilligt. Därför har den borgerliga politiken gått ut på att om man sänker ersättningarna – det ni kallar för bidrag – tvingas de att ta ett jobb.

I teorin, och i praktiken om man sitter inlåst på ett partikansli, kan man kanske tycka att det låter bra. Men i verkligheten är det något annat. Nu har det visats väldigt tydligt att både arbetslösheten och sjukskrivningstalen ökade under den borgerliga regeringens tid.

Anf. 60 HANIF BALI (M):

Herr talman! Rörelsens stora historieskrivare, Monica Green, försöker återigen bygga upp en bild som inte existerar. Du talar om att ni satte upp ett mål för att halvera sjukskrivningarna, Monica Green. Men sättet ni hanterade det på var att förtidspensionera människor. Ni förtidspensionerade i stället för att ha människor i sjukskrivning. På vilket sätt är det bättre? Förutom att de får ett lägre bidrag är det kanske mer snällt mot statens budget. Men det är knappast att lösa utanförskapet.

Det var just det som finansministern ångrade här tidigare. Nu berättar du att det var ett fantastiskt mål. Först sjukskrev vi alla, och sedan förtidspensionerade vi dem. Det var plötsligt bra. Det är helt otroligt.

Tron att människor inte frivilligt sjukskriver sig själva är ganska intressant. Då utgår du ifrån att den enorma ökning av sjukskrivna som skedde under tidigt 2000-tal på något sätt var en epidemi som gick genom Sverige.

Jag undrar: Var finns det medicinska belägget? Vad var det för sjukdom som drog igenom Sverige och fördubblade och ibland tredubblade sjukskrivningarna på bara ett fåtal år? Vilken epidemi var det som spred sig i Sverige då? Folk var ju sjuka – eller hur? Ingen väljer att bli sjuk. Har Monica Green, som den historieskrivare hon är, kartlagt vad det var för sjukdom?

Än så länge har jag inte fått ett enda svar från Socialdemokraterna om vilken epidemi det var, vilken sjukdom som spred sig över Sverige och som sedan snabbt försvann.

Det är klart att ersättningssystem påverkar människors beteende. Det är klart att politiska direktiv om hur lätt man ska använda sjukskrivningsstämpeln påverkar läkare och samhället. Allt annat är att förneka verkligheten.

Detsamma är det yttersta beviset. När ni 2010 via ett utskottsinitiativ tvingade Alliansen att lätta på reglerna i sjukförsäkringen märkte vi, precis som finansministern har berättat, att sjukskrivningarna började öka. Eller påstår du att det var någon ny epidemi?

Om du ska vara historieskrivare får du i alla fall skriva rätt historia.

Med andra ord: Hur lössläppta bidragsregler man har påverkar hur människor är benägna att vara en del av bidragssystemet. Med detta enkla faktum gäller inte din teori, helt enkelt. Den verklighetsbild som du vill måla upp gäller inte. Den verklighetsbild som stämmer är däremot vad finansministern berättade. Det var en katastrofal politik, och ni har ångrat er. Kan du inte stå för det i stället?

Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det var mycket intressant att lyssna till Hanif Bali. Man kunde lätt få intrycket att Sverige skulle bli oerhört friskt om vi ytterligare sänkte ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen eller kanske avskaffade dem helt. Då skulle vi bli oerhört friska allihop!

För att återgå till interpellationen: Niklas Wykman frågar om jag har några synpunkter på Svenskt Näringslivs beräkningar. Ja, det har jag. Problemet med Svenskt Näringsliv är lite grann att de räknar med dynamiska effekter av skatteförändringarna i budget men inte räknar på dynamiska effekter av de åtgärder som vi investerar pengarna i. De räknar med att människor förändrar sitt beteende utifrån skatteförändringarna men räknar inte med vilka intäktseffekter det blir med människors beteendeförändringar efter de insatser som vi gör, till exempel de utbildningsinsatser som vi gör, som kommer att kunna stärka möjligheterna för människor att arbeta och komma i sysselsättning. Där räknar man inte med beteendeförändringar. Man räknar inte heller med beteendeförändringar som sker till exempel genom att vi stärker äldreomsorgen genom ytterligare personal i äldreomsorgen som kan höja kvaliteten där och öka arbetskraftsutbudet bland dem som är anhöriga till personer som befinner sig i äldreomsorgen. Vi har fått studier som visar att över 100 000 personer uppger att de har gått ned i arbetstid för att äldreomsorgen inte har hållit tillräckligt hög kvalitet.

Svenskt Näringsliv blandar äpplen och päron i sina beräkningar, och det tycker jag är viktigt att man har med sig när man tittar på Svenskt Näringslivs beräkningar.

Dessutom är den här typen av beräkningar mycket osäkra. Det vet Niklas Wykman också. Jag gör bedömningen att beräkningar av exakt vilken sysselsättningseffekt det blir av enskilda förslag är behäftade med så stora osäkerheter att jag inte tycker att det är lämpligt att ange detta i budgetpropositionen. Det handlar om vilka antaganden man gör, och det är antaganden som är mycket osäkra. Min bedömning är att det är bättre att inte visa den typen av beräkningar i budgetpropositionen.

Däremot skriver vi tydligt i budgetpropositionen att bedömningen av den samlade politiken är att den kommer att sänka arbetslösheten och höja sysselsättningen och tillväxten något. Det är den bedömning som regeringen gör och som vi också tydligt redovisar i budgetpropositionen.

Ett litet problem som vi har haft under de senaste åren är att den tidigare borgerliga regeringen gjorde mycket optimistiska bedömningar av sina skattesänkningar, att de skulle få fantastiska sysselsättningseffekter, som de också tydligt redovisade i budgetpropositionen. Det skulle ge stora sysselsättningseffekter, det skulle bli stora skatteintäkter till staten och så småningom skulle det bli väldigt bra i de offentliga finanserna. Sedan satte de sprätt på ytterligare pengar med ytterligare skattesänkningar eftersom de visste att det snart skulle komma stora skatteintäkter. Men sedan blev det inte riktigt fallet, och det är en av orsakerna till att vi i dagsläget har stora underskott i de offentliga finanserna.

Anf. 62 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Alliansregeringen redovisade tydligt effekterna av den politik som man föreslog enligt de bästa modeller, kalkyler och beräkningskonventioner som är tillgängliga.

Vad som är något anmärkningsvärt – när man hör finansministern prata om att kalkyler är så osäkra att hon inte anser sig kunna presentera resultatet av dem – är att hon trots allt presenterar resultatet. Hon är mycket osäker på kalkylerna men helt säker på att de stannar över nollstrecket, att det blir positiva effekter på sysselsättningen.

Den som lyssnar till en sådan debatt tror jag snabbt kan konstatera att det nog inte riktigt hänger ihop med verkligheten. Man kan inte vara mycket osäker på hur stora minusposterna är och samtidigt vara helt säker på att nettot är positivt. Det går liksom inte ihop. Man kan inte vara otydlig och osäker på det som talar till ens nackdel men tvärsäker på det som talar till ens fördel, om man inte bara är politiker och inte alls vill kännas vid sin roll som ekonom.

Om man kan vara säker på plusposterna måste man också kunna vara säker på minusposterna. Alternativt kan vara osäker på både och. Nu är Magdalena Andersson helt säker på plusposterna men mycket osäker på minusposterna. Det leder till tanken att man vill redovisa det positiva men inte vill redovisa det negativa. Det är just det som jag tycker försämrar nivån på debatten och diskussionen, särskilt mot den bakgrund som Magdalena Andersson och Socialdemokraterna har. Man har bland annat lagt ned Eso en gång i tiden, har sagt att Finanspolitiska rådet inte behövs, har tagit tillbaka uppdragen från Statistiska centralbyrån att mäta sysselsättningsutvecklingen och samtidigt valt att inte presentera de negativa sysselsättningseffekterna av sin politik i budgeten.

Vi har expertmyndigheter i Sverige som åtminstone än så länge kan göra den här typen av bedömningar.

Konjunkturinstitutet, som finansministern pratade om tidigare, skriver till exempel: ”Höjt tak och grundbelopp i a-kassan ökar jämviktsarbetslösheten. Den högre ersättningsgraden minskar drivkraften till arbetssökande.”

Det skriver man som kommentarer till budgeten. Man skriver också: ”Samtidigt tar regeringen bort nedsättningen av socialavgifter för unga,

vilket kan påverka sysselsättningen negativt. Den särskilda löneskatten för äldre riskerar att leda till ett tidigare utträde från arbetsmarknaden, vilket också minskar sysselsättningen.”

Konjunkturinstitutet, som också använder de bästa kända metoderna för att utvärdera detta, säger alltså att regeringens politik minskar sysselsättningen.

Vad gäller de reformer som regeringen föreslår skriver Konjunkturinstitutet: ”På kort sikt är det troligt att reformerna inom arbetsmarknadspolitiken leder till lägre arbetslöshet” – observera att de inte skriver ”högre sysselsättning” utan ”lägre arbetslöshet” och tillägger – ”i den utsträckning deltagare i nya program räknas som sysselsatta. På lång sikt är effekten mindre klar.”

Man skriver också att regeringens bedömning är rimlig ”eftersom de som deltar i traineejobb och extrajobb i offentlig sektor kommer att räknas som sysselsatta i stället för som arbetslösa”.

Det är alltså precis vad vi har diskuterat här i kammaren under hela eftermiddagen. Regeringens politik har negativa effekter för jobbskapandet i Sverige. Jobbmotorn stannar av och går så småningom troligtvis på den tomgång som vi såg inför 2006. I stället väljer man att tricksa med statistiken och placera om människor i olika former av system.

Detta bekräftas av Konjunkturinstitutet, som ännu inte har fått utstå den typ av verbala påhopp som Finanspolitiska rådet har fått från finansministern. Då de framförde sin kritik och konstaterade att finansministern bröt mot ramverket blev de förklarade som överflödiga nu under socialdemokratisk regering. Konjunkturinstitutet finns ännu kvar och påtalar att den politik som finansministern lägger fram har negativa effekter för sysselsättningen men att arbetslösheten kan bli lägre genom att människor omklassificeras.

(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.59 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

§ 13 (forts.) Svar på interpellation 2014/15:173 om sysselsättning och tillväxt

Anf. 63 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Niklas Wykman verkar vara mycket förälskad i kalkyler. Det har visat sig tidigare i debatten. Han hävdade före ajourneringen att alliansregeringen har presenterat de bästa tänkbara

kalkyler som över huvud taget var möjliga att ta fram. Det är möjligt att det är så. Jag vet inte vem som vinner den tävlingen.

Herr talman! Jag uppmanade Niklas Wykman i mitt förra inlägg att i stället kanske ägna lite mer tid åt verkligheten och till exempel tala med de arbetslösa som så att säga fick betala priset för alliansregeringens politik. Det verkade inte som om Niklas Wykman var så intresserad av det. Jag skulle kunna fortsätta att uppmana Niklas Wykman, om han inte vill tala med de arbetslösa, att kanske tala med företagen som också har drabbats av alliansregeringens politik.

Enligt Svenskt Näringsliv har drygt hälften av företagen uppgett att det är svårt att rekrytera medarbetare. Fortfarande misslyckas nästan vart femte rekryteringsförsök. Detta innebär att man tackar nej till order och drar ned på produktion eller att man får skjuta på planerad expansion på grund av den politik som Niklas Wykman står för.

Den främsta förklaringen till de problem som företagen har är att de har svårt att rekrytera och misslyckas helt. Det är för att de har brist på personer med rätt yrkeserfarenhet. Det är ett fenomen som beskrivs i någonting som kallas för beveragekurvan. Efter den finanskris som har varit såg man att vakanstalen och arbetslösheten steg.

Det är svårt att hitta en bättre bild på en regerings misslyckande än den att man sätter sig i en situation där både vakanstalen och arbetslösheten stiger. Den verkligheten skulle jag vilja uppmana Niklas Wykman att ge sig ut och diskutera med företagen. Sedan kan han på kvällarna roa sig med sina kalkyler. Men jag skulle rekommendera Niklas Wykman att på dagarna ägna sig åt verkligheten.

Anf. 64 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! Denna interpellation handlar lite grann om en gissningslek när det gäller kalkyler för vad som skapar jobb och vad som inte skapar jobb. Jag sade i mitt förra inlägg att det också i grunden handlar om politiska värderingar om vad som skapar jobb.

Finansministern nämnde före ajourneringen för gruppmöten att det handlar väldigt mycket om svårbedömda beteendeeffekter. Jag vill komma in lite grann på detta i mitt sista inlägg och kommentera beteendeeffekterna. Om man höjer skatten på lönearbete och på företagande får man, utan att vara någon Einstein, fundera på om detta kommer att skapa bättre förutsättningar för att människor ska vilja betala mer skatt och kanske jobba ännu mer för att betala ännu mer skatt. Denna altruism kanske inte alltid finns i ett land som har bland världens högsta skatter.

På samma sätt är det med företagande. Om det blir dyrare och mer riskabelt att starta ett företag, vill man då expandera detta företag och ta ännu större risker till mindre förtjänst? Jag tycker att det är logiskt att det är mycket tveksamt.

På samma sätt är det också med arbetsgivaravgiftshöjningar. Om man höjer arbetsgivaravgifterna, på vilket sätt tror man då att en arbetsgivare känner ännu större stimulans att ta in människor, naturligtvis med trygga villkor, till en högre kostnad?

Detta har vi diskuterat ganska mycket när det gäller den allvarliga situationen med ungdomsarbetslösheten. Om man inte stimulerar

arbetsgivarna utan snarare höjer deras kostnader för att anställa unga, på vilket sätt tror man då att detta skapar jobb?

Detta är alltså beteendeeffekter som jag tycker att man kan analysera utifrån ett vanligt mänskligt perspektiv och sunt förnuft och som talar emot Socialdemokraternas resonemang om att deras politik och deras värderingar när det gäller människors beteende skulle skapa fler jobb. Jag tror att det riskerar att skapa färre jobb.

Anf. 65 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Jag tror också att det i allra högsta grad handlar om politiska värderingar. Vi socialdemokrater är eniga om att vi ska ge förutsättningar för att skapa jobb. Vi menar att vi gör det genom att investera i bostäder, i välfärd och i tågunderhåll. Jag ska ta tågunderhåll som exempel. Underhållsarbetare på järnvägen sägs just nu upp i hundratal på flera ställen över hela landet – så var det också under förra året – trots att det finns ett stort behov av att underhålla järnvägen.

Vi vill också investera i arbetsmarknadsutbildningar, så att de arbetslösa faktiskt kan ta de jobb som finns. Matchningsproblemen är jättestora. Investeringar skapar faktiskt förutsättningar för de nya jobben.

Visst handlar det om politiska värderingar. Vi har en uppfattning, och de borgerliga politikerna har en annan och tror att sänkta skatter löser allt. Det låter bra i retoriken och när man tittar på tabeller i sina stängda kammare att om man bara sänker skatterna, och mest för dem som har det allra bäst, blir det fler jobb. Så är det i teorin. Problemet är bara att det i praktiken inte blir så. Arbetslösheten ökade under den borgerliga regeringens tid. Dessutom blev det inte bättre under de senaste åren när det gäller sjuktagen, utan de började öka igen. Både arbetslösheten och antalet människor i sjukförsäkringen ökade alltså. Då stämmer inte teorin med praktiken. Och det är faktiskt ute i verkligheten som vi får titta på hur det funkar. Det är det som vi socialdemokrater gör. Vi skapar förutsättningar för jobb genom att investera och genom att göra människor trygga.

Anf. 66 HANIF BALI (M):

Herr talman! Det är intressant att lyssna på finansministern. Hon framhåller att det förslag som man har lagt på riksdagens bord skulle ha en positiv sysselsättningseffekt, alltså att det skulle öka sysselsättningen. Hon nämnde tidigare att man måste titta på flera olika faktorer. Jag välkomnar faktiskt det och att man tittar på sysselsättningsgrad, arbetade timmar och arbetslöshet samtidigt. Det är också viktigt att inte bara titta på arbetslösheten utan titta på den totala andelen av befolkningen som inte arbetar. Trots att arbetslösheten har ökat i Sverige kan vi se att den totala andelen av befolkningen som inte arbetar minskat, vilket såklart är positivt. Det är fler som räknas som arbetslösa, och det är färre som inte har ett jobb. Det är kontentan efter dessa år.

Det intressanta är däremot den tes som finansministern framför, nämligen att hennes budget har en positiv sysselsättningseffekt. Men samtidigt skriver man från hennes departement i budgeten att den har en negativ effekt på tillväxt – en något dämpande effekt på tillväxten.

Jag har aldrig hört talas om den effekten på ekonomin, alltså att fler jobbar och att fler producerar men att det blir en lägre tillväxt. Det vore en ganska unik modell av hur en arbetsmarknad skulle funka.

I min värld är det så att ju fler som jobbar och producerar, desto högre tillväxt brukar man ha. Men så är det inte med den budget som finansministern har lagt fram.

Det vore väldigt intressant att få höra från finansministern hur båda dessa saker kan finnas samtidigt.

Anf. 67 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! En sak är vi rörande överens om, och det är att jobben är den absolut viktigaste och mest centrala politiska frågan.

Regeringen har lagt fast målet att Sverige ska ha Europas lägsta arbetslöshet 2020. Det kan tyckas vara ett väldigt högt ställt mål. Vi har många gånger ställt frågan och kommer att fortsätta göra det hur det kommer sig att det är detta enorma fokus på just arbetslösheten och inte på sysselsättningen, just därför att arbetslösheten kan man ju minska på annat sätt än genom att tillskapa fler jobb, nämligen genom att trola med statistiken.

Vad är det då för strategi som regeringen har lagt fram för att skapa fler jobb? Jo, man har lagt fram förslag om att satsa på välfärden, så att vi får fler arbetstillfällen i den offentliga sektorn. Det här är vi ganska överens om. Om vi jämför den rödgröna budgeten med alliansbudgeten handlar det om ungefär samma volym av investeringar i välfärdens kärna. Vi prioriterar utbildning lite mer, och vi prioriterar äldreomsorgen lite mer. Men summa summarum ligger vi på ungefär samma nivå. Vi kan då enkelt anta att det ändå kommer att ge fler jobb i offentlig sektor.

Sedan erkänner regeringen själv i sin budgetproposition att de skattehöjningar som man samtidigt lägger fram kommer att resultera i högre arbetslöshet och lägre sysselsättning i den privata sektorn. Det erkänner som sagt finansministern; det står i budgeten. Det kommer alltså att ge färre jobb.

Frågan är då om de fler jobben som man vill skapa i offentlig sektor kommer att överväga de färre jobben i den privata sektorn. Då kan man fråga sig vad det är som Magdalena Andersson är så rädd för och varför hon inte vill publicera den ekonomiska kalkyl som ligger bakom hennes antagande. Det är ganska självklart att förklaringen ligger i att kalkylen inte talar till Magdalena Anderssons fördel. När Svenskt Näringsliv har gjort motsvarande kalkyl har de kommit fram till, som vi har hört tidigare här, att det blir 25 000 färre jobb.

Jag kommer i morgon, eller kanske till och med i kväll om jag hinner, att skicka en fråga till riksdagens utredningstjänst och be dem att räkna på detta utifrån de beräkningskonventioner som Finansdepartementet själva använder sig av. Om det är så att de kommer fram till samma siffra som Svenskt Näringsliv, det vill säga 25 000 färre jobb, vad säger det då, Magdalena Andersson? Då borde de väl rimligen ha kommit fram till att det mesta pekar på att din jobbpolitik leder till färre jobb, och då borde du ha en viss bevisbörda lagd på dig att bevisa motsatsen. Men det enda som du kommer med är att din egen sammantagna bedömning är att det inte kommer att bli så. Det finns dock inga rationella skäl till det, därför att grunden i er jobbpolitik i den privata sektorn är höjda bidrag för dem

som inte arbetar och höjda skatter för jobb och företagande. Jag tror att med all svulstig retorik som vi har hört här finns det ingen som kan reda ut hur det ideologiska sambandet ser ut.

Anf. 68 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Niklas Wykman frågade om man kan vara olika säker på olika delar av bedömningarna av sysselsättningseffekter. Så är det faktiskt, för en del av sysselsättningseffekterna beräknas utifrån hur människor ändrar sitt beteende på grund av de förslag som man presenterar, medan andra är direkta sysselsättningseffekter av åtgärder som föreslås. Till exempel när det gäller skatteförändringar räknar man på hur människor ändrar sitt beteende, medan ytterligare resurser till äldreomsorgen ger en mer direkt sysselsättningseffekt i den offentliga sektorn. Det är en bedömning som man kan känna sig något säkrare på än när det handlar om hur människor ändrar sitt beteende.

Du har frågat mig om jag är säkrare på plussidan än på minussidan. Svaret är: Ja, det tror jag att jag kan vara. Det är ingen i dagsläget som därutöver har räknat på de beteendeförändringar som skulle ha kunnat ske av de åtgärder som vi föreslog i budgetpropositionen, till exempel att fler kvinnor kan jobba heltid på grund av förbättrad äldreomsorg. Det är en effekt som inte ingår i Svenskt Näringslivs kalkyl.

Ja, man kan alltså vara olika säker på sysselsättningseffekterna av de olika åtgärderna. De sysselsättningsberäkningar som utgår från att människor ändrar sitt beteende på grund av vissa förändringar är behäftade med mycket stor osäkerhet. Det är därför som regeringen har gjort bedömningen att vi inte tycker att det är lämpligt att redovisa per åtgärd på det sätt som den tidigare regeringen gjorde.

I ärlighetens namn fantiserades det om fantastiska sysselsättningseffekter hos Moderaterna av sin politik. Till exempel trodde man när man var i opposition att jobbskatteavdraget skulle ge 500 000 jobb på kort sikt. Det blev inte riktigt så. Man har haft en väldigt optimistisk tro på sysselsättningseffekterna av den tidigare regeringens skattesänkningar, men de har inte riktigt fallit ut på det sättet.

Om man skulle göra beräkningar av de beteendeeffekter av de välfärdsreformer som vi föreslår skulle de vara behäftade med samma typ av osäkerhet som när man tror på beteendeeffekter av skattesänkningar eller av ändringar i a-kassan. Till exempel skulle beräkningar av hur många fler arbetade timmar man skulle få genom att satsa mer på äldreomsorgen vara behäftade med osäkerhet på precis samma sätt. Så, ja, olika reformer är behäftade med olika osäkerheter.

Många moderater stoppar läsningen i finansplanen där vi har gjort andra bedömningar av skatteförändringarna. Där skriver vi att den samlade bedömningen av hela politiken är att den minskar arbetslösheten, höjer sysselsättningen och tillväxten.

Anf. 69 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Den här debatten är extra relevant på grund av det tunga bagage som Magdalena Andersson bär på i den här frågan och det som hon tidigare under eftermiddagen uttryckte stor ånger över, nämligen det som den regering som hon då arbetade för gjorde med utanförskapet i Sverige. Den var en politik som minskade drivkraften för att arbeta och

inte klarade av att möta sjukskrivningar, arbetslöshet och andra typer av utmaningar på arbetsmarknaden. Den drev ut många från arbetsmarknaden och drev upp ett rekordstort utanförskap. Magdalena Andersson och regeringen föreslår nu en politik som återgår mer till den ordningen. Därför vore det på sin plats att tydligt och transparent redovisa hela politikens innehåll. Det är det man avstår från att göra, och man gör det givetvis av samma skäl som tidigare regeringar som Magdalena Andersson arbetade för gjorde det, nämligen att den politiken driver upp utanförskapet och leder inte till ökad sysselsättning utan bara till lägre arbetslöshet genom olika former av manipulation av systemet.

Ur transparensynpunkt och granskningssynpunkt, att medborgare ska kunna granska regeringarna och kunna ta del av politiken, är det anmärkningsvärt att man väljer att bara redovisa de positiva effekterna av politiken. Det är nämligen vad Magdalena Andersson säger: Jag redovisar de positiva effekterna av politiken. De är jag mycket säker på. De negativa sidorna av politiken är jag så osäker på att de vill jag inte redovisa. Det är inte ett bra sätt att förhålla sig till riksdagen och inte ett bra sätt att förhålla sig till svenska folket att säga: Hej, jag är finansminister. Det här är den positiva delen av min politik. Den är jag mycket säker på. Den redovisar jag. Den negativa sidan av politiken försöker jag ignorera, låtsas som att den inte finns och vill inte berätta om.

Beteendeförändringar är givetvis svåra att beräkna, men det är inte omöjligt. Jag tycker att det är tråkigt att regeringen väljer att mörka.

Anf. 70 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Vi kan stå här i kammaren timme efter timme och dividera om vad som blir de faktiska effekterna av olika politiska förslag. Vi moderater kommer att argumentera för att våra förslag är bra, och ni socialdemokrater kommer att argumentera för att era förslag är bra.

Men finns det någon form av objektiv bedömning att tillgå för att hitta en sanning bortom den politiska retoriken? Den objektiva bedömning man kan luta sig mot är inte exakt och perfekt, men det är den vi har, och det är den ackumulerade ekonomiska forskning som står till vårt förfogande.

Varför väljer Magdalena Andersson att inte göra detta? Varför väljer Magdalena Andersson att inte göra en uträkning av vad de negativa effekterna av regeringens bidragshöjningar och skattehöjningar blir utifrån de beräkningskonventioner som Finansdepartementet sitter på och som bygger på tidigare erfarenhet och kunskap? Magdalena Andersson vill inte göra det, och då är det rätt naturligt att anta att anledningen till det är att hon är väl medveten om att det blir färre jobb.

Magdalena Andersson påstod att Moderaterna skulle ha hävdat att jobbskatteavdraget på kort sikt skulle ge 500 000 nya jobb. Nej, det vi argumenterade för var att jobbskatteavdraget strukturellt skulle minska jämviktsarbetslösheten med ungefär 120 000 arbetstillfällen.

Det har tillkommit en kris. Vi har haft en politik där vi har arbetat för att få förtidspensionerade människor att komma tillbaka in i arbetskraften, vilket har höjt arbetslösheten. Det kan ni dock enkelt justera genom att ge tillbaka förtidspensioner och liknande. Det vore spännande att höra vad Patrik Björck med flera skulle säga då.

Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jodå, Fredrik Schulte, 500 000 jobb står det i en rubrik i Moderaternas vårmotion 2006. Problemet är att ni har fantiserat om fantastiska effekter av era jobbskatteavdrag. De skulle skapa så många jobb och nya skatteintäkter, och därför hade ni råd att göra dem. Ni var fast i era kalkylark som var djupt nedgrävda i Finansdepartementet. I dessa kalkylark såg ni att det skulle ge så här många jobb. Men det blev inte så. I stället står vi med stora hål i statsfinanserna och alldeles för många arbetslösa, framför allt långtidsarbetslösa.

Niklas Wykman talar om att mörka. Varför ska just detta redovisas siffra för siffra? Varför redovisade Regeringskansliet inte på er tid vad er politik hade för effekt?

När skolresultaten sjunker, vad betyder det för arbetslösheten för de unga som går ut skolan och för alla de ungdomar som går ut grundskolan utan godkända betyg och inte kommer in på gymnasiet? Vad betyder det i sysselsättningseffekt?

När en lägre andel ungdomar får möjlighet att läsa på högskola, vad får det för sysselsättningseffekt?

När de som jobbar i äldreomsorgen går på knäna och sliter ut sig, vad får det för sysselsättningseffekt? De som inte jobbar heltid och går ned i arbetstid för att ta hand om våra äldre och de kvinnor som sliter ut sig i äldreomsorgen, vad kostar det i jobb?

Det finns jättemycket jobbeffekter av er politik som ni inte har redovisat. Varför har ni inte gjort det? Det var en retorisk fråga, herr talman.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2014/15:166 om godstrafikens påverkan på Ystad

Anf. 72 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tuve Skånberg har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att trygga Ystadsbornas trafiksituation samtidigt som transportsektorn tillåts utvecklas.

För regeringen är det mycket angeläget att när godstransporterna ökar i landet måste vägtrafiken bli säkrare i linje med nollvisionens målsättningar. Regeringen har också som mål att minska transportsektorns miljö- och klimatpåverkan och att bidra till att flytta långväga godstransporter från lastbil till tåg och sjöfart. Det är även viktigt för både transportörer och näringsliv att trafiken till och från hamnen i Ystad också i framtiden kan bedrivas på ett effektivt sätt då hamnen utgör en viktig nod i transportsystemet.

Inom ramen för den nationella planen för transportinfrastruktur 2014–2025 har Trafikverket tillsammans med Ystads kommun planerat att under 2016 genomföra ett antal åtgärder på väg E65 genom Ystad för att förbättra för den genomgående trafiken till och från hamnen. Till grund för åtgärderna ligger den åtgärdsvalstudie som Trafikverket och kommunen tagit fram tillsammans. Detta är förbättringar som främjar

både trafiksäkerheten och regeringens mål att Sverige ska uppnå EU:s lägsta arbetslöshet år 2020.

Trafikverket är även överens med kommunen om att göra en fördjupad analys av trafiksituationen på E65 genom Ystad, vilken kommer att utgöra ett underlag för den kommande åtgärdsplaneringen.

Med detta som bakgrund kan jag konstatera att planeringen av åtgärderna på E65 genom Ystad sker i enlighet med fyrstegsprincipen, där man vid val av åtgärder i första hand vårdar den befintliga infrastrukturen och genomför trimningsåtgärder där det behövs innan större ombyggnader eller nyinvesteringar övervägs.

I den nationella planen för transportinfrastruktur 2014–2025 återfinns också kapacitetsförbättringar på Ystadbanan genom nya mötesspår. Ystadbanan används till viss del för godstrafik till Ystads hamn.

Regeringen har även nyligen beslutat om flera nya regler för att främja regelefterlevnad och trafiksäkerhet i åkeribranschen. Min förhoppning är att dessa regler i närtid ska främja en bättre fungerande, mer konkurrensneutral och hållbar åkeribransch.

Anf. 73 TUVE SKÅNBERG (KD):

Herr talman! Jag tackar infrastrukturministern för svaret.

Jag bor där nere och har tre och en halv mil till Ystad. Jag färdas på dessa vägar och kan med egna ögon se att det är besvärligt i Ystad. Det kommer fler och fler bilar från Polen in över gränsen, och det är tunga fordon. Det behövs en lösning.

Den överenskommelse mellan Ystads kommun och Trafikverket som infrastrukturministern hänvisar till rör bara en liten del och små åtgärder för att på kort sikt och kanske av andra skäl förbättra säkerheten på E65 genom Ystad, framför allt för den korsande trafiken. Som jag bedömer det har dessa åtgärder ringa, kanske ingen, effekt för trafiken till och från hamnen.

Ystads kommun har flera gånger uttryckt en stark önskan om att man vill ha en fördjupad åtgärdsvalstudie utförd för att på lång sikt kunna genomföra förbättringsåtgärder som verkligen påverkar flödena på E65 genom Ystad. Trafikverket har ännu inte ställt sig positivt till det, men det kan ju komma.

Kommunen och hamnen har ett stort behov av att förbättra situationen för trafiken till och från hamnen. Ystads hamn är faktiskt den största hamnen i Sverige om vi ser till antalet lastbilar och godston till och från Polen.

Det är också en mycket viktig förbindelse mellan Köpenhamnsområdet och den danska ön Bornholm. Bor man på Bornholm och vill till Köpenhamn kör man denna väg. Under 2014 sattes ett nytt rekord för antalet personbilar och antalet passagerare i den bornholmska trafiken.

Behovet av en mycket bättre infrastruktur till och från hamnen i Ystad är stort. Under 2015, med början i april, kommer ytterligare fartyg bytas ut mot nya med större kapacitet än de nuvarande, vilket påvisar behovet av en snabbt genomförd satsning i Ystad.

Jag undrar om infrastrukturministern skulle vilja ge mig något ytterligare svar utöver det jag fick. Vad har infrastrukturministern egentligen för planer när det gäller infrastruktursatsningar i sydöstra

Skåne med Ystad som huvudort, speciellt när det gäller den viktiga trafiken på Europaväg 65?

Anf. 74 RIKARD LARSSON (S):

Herr talman! Jag måste erkänna att jag blev lite förvånad när jag såg att Tuve Skånberg hade ställt denna interpellation – inte för att det inte är en viktig fråga, för det är det. Precis som Tuve Skånberg beskriver är detta ett område där det görs små åtgärder men där det kanske behövs lite större grepp för att lösa problemet.

Alla är kanske inte helt bekanta med trakten, men på ena sidan vägen ligger Ystads centrum och på andra sidan vägen ligger det gamla regementet, som precis som på många andra håll i Sverige är ett utvecklingsområde, i Ystad för bland annat filmindustrin.

Det som gjorde att jag blev förvånad när jag läste frågan var att vi precis har suttit i en situation där regeringen har antagit nationella infrastrukturplaner. Vi har suttit i en situation där det borgerligt styrda Ystad under åtta år har samarbetat med det borgerligt styrda Region Skåne och gjort prioriteringar i infrastrukturen av vilka åtgärder som är viktiga och vilka som kommer lite längre ned på listan.

Detta är en av de åtgärder som har kommit längre ned på listan därför att behoven är så stora. När den borgerliga regeringen – alliansregeringen – antog de nationella infrastrukturplanerna kom Skåne kanske inte så bra ut som man hade önskat. Det tror jag att Tuve Skånberg också vet. Prioriteringen blev lite hårdare och drogs lite högre upp. Vi hade önskat något annat.

Det är lite förvånande att Tuve Skånberg efter ett par månader frågar den socialdemokratiska ministern vad man tänker göra åt denna fråga när de borgerliga har haft makten i Ystad, Region Skåne och regeringen i åtta år och den inte har kommit så högt upp på dagordningen som den borde.

Satsningar på infrastruktur av denna typ är i rätt stor utsträckning en fråga där regionerna måste samla sig för att göra prioriteringsordningar, där man måste ha en ständig dialog med kommunerna och där man måste vara överens om i vilken ordning de angelägna infrastruktursatsningarna ska tas. Därför tror jag att detta i första hand är en regional fråga där man från regionalt håll måste diskutera hur vi gör våra prioriteringar. Men det är naturligtvis också en nationell fråga därför att det i slutändan är regeringen som avgör hur mycket pengar som behövs till infrastrukturen.

Jag tror att denna typ av frågor egentligen inte tjänar på att man gör partipolitik av dem. Vi vet att det är viktiga utvecklingssatsningar som behövs både för Skåne och för Sverige. Jag tror att man i stället måste vara öppen för att titta på hur vi kan fixa nya pengar och se till att vi får mer pengar totalt sett till infrastruktursatsningar i Sverige.

Då är det klart att det inte är ett steg i rätt riktning att den här kammaren precis före jul inte beslutade enligt regeringens budget om mer pengar till infrastrukturen.

Anf. 75 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Den nationella plan för infrastruktur som ligger beslutades under den förra mandatperioden. I den finns inga större satsningar eller investeringsplaner för den här vägsträckan.

Regeringen kommer inom kort att påbörja arbetet med att ta fram nästa nationella prioriteringsplan för infrastruktur. Det man kan konstatera inför det arbetet är att det finns ganska många delar av Sverige som tycker att de har väldigt stora behov av investeringar på vägsidan men kanske ännu mer på järnvägssidan, bland annat därför att underhållet av järnvägen har varit eftersatt i många år.

Som jag nämnde i mitt svar vill vi se en överflyttning från vägtransporter, i synnerhet mindre hållbara vägtransporter, till i första hand järnväg och båt och i andra hand sjölastbilstransporter.

I vilken mån just den här vägsträckan kommer att beaktas i kommande infrastrukturplaner vågar jag inte svara på i dag, för vi behöver göra ett antal ganska hårdhänta prioriteringar framöver. Men de åtgärder som kommer att finnas med i infrastrukturpropositionen så småningom kommer i huvudsak att ha inriktning mot ett mer hållbart transportsystem. Det innebär bland annat fokus på järnvägsunderhåll och järnvägsinvesteringar och i andra hand de vägsträckor som är av störst betydelse för att främja trafiksäkerheten. Det är ett annat viktigt mål som också har stor potential att få medel.

Tanken med fyrstegsprincipen är att man först vidtar mindre åtgärder – trimningsåtgärder och så vidare – och sedan följer upp och ser vilka effekter man har nått med åtgärderna. Om det skulle visa sig att de är otillräckliga och att vägen är osäker och att det finns stora behov av att rusta upp eller till och med göra större investeringar får det helt enkelt bli en prioriteringsfråga i kommande infrastrukturplaner.

Anf. 76 TUVE SKÅNBERG (KD):

Herr talman! Låt mig först kommentera Rikard Larsson och hans förvåning. Det är möjligt att det förvånar Rikard Larsson att jag tar upp detta, men jag bor i den landsändan. Jag bor i sydöstra Skåne, och jag har tre och en halv mil till Ystad. Jag passerar där ett par tre gånger i veckan, bland annat för att komma hit till riksdagen. Det hör till min vardag, och jag ser hur problematiskt det är.

Det ligger inom mina grannars arbetsområde – man pendlar till västra Skåne. Skåne blev ju med nödvändighet en region – det är något att välkomna – men det är problematiskt att resurserna bara har gått till västra och södra Skåne. Det är bara att erkänna att det är där vi satsar. Där bor de flesta människorna, och där byggs infrastrukturen ut.

Men i norra, framför allt i nordöstra, eller i mitt fall östra Skåne, blir det mindre. Vi är också tvungna att pendla för att ta oss till arbetet. Det hör till min och många andras vardag, för att kunna bo på Österlen. Då blir det väldigt problematiskt när det inte fungerar vid Ystad.

Jag ska nämna ett exempel för infrastrukturministern. Man kan fundera över om det är rimligt att en bilresenär som kommer med färjan, kanske från Bornholm – det tar kanske en timme och tjugo minuter – ska behöva sitta i bilkö i upp till en halvtimme bara för att ta sig ut ur Ystad och börja resan mot Köpenhamn. Normalt sett tar det kanske en timme från Ystad till Köpenhamn.

Under denna pendling, som många Bornholmsresenärer gör, innebär trafiksituationen i Ystad att de blir en halvtimme försenade. Det är kanske inte det värsta. Men där finns skolbarn som ska gå över vägen. Där finns kvinnor med barnvagn och män också för den delen. Där finns

de som går och handlar i butiker som ligger längs vägen och ska gå över. Det är helt enkelt en trafikfarlig situation.

Det är mycket trafik, och det är tung trafik. Det är trafik vi inte kan välja bort. Vi kan inte bara säga till de lastbilar som kommer från till exempel Polen: Snälla ni, ta tåget i stället! De finns där, och de ökar.

Vi kan inte säga till Bornholm: Ni får ta era transporter av livsmedel och så vidare på tåget. Det går inga tåg till Bornholm, utan det är färjan, som går över svensk mark, som är deras länk till moderlandet Danmark. Vi är tvungna att se till att vi får en lösning, om inte annat så för Bornholmsresenärernas skull.

Jag tycker att infrastrukturministern fortfarande är skyldig mig ett lite mer detaljerat svar på hur hon tänker driva denna fråga. Jag utgår ifrån att hon tänker göra det, att hon inte glömmer bort sydöstra Skåne och att hon lyfter fram denna fråga.

Anf. 77 RIKARD LARSSON (S):

Herr talman! Jag kommer själv från denna landsända och har varit aktiv i regionen.

Det som förvånar mig är inte att Tuve Skånberg tar upp frågan. Jag tycker att det är jättebra att den tas upp. Det som förvånar mig är när man har suttit åtta år vid makten och ingenting har hänt och att man då helt plötsligt kommer på att det nog är en viktig fråga som infrastrukturministern får ta tag i.

Varför fick inte Tuve Skånberg gehör hos den infrastrukturminister som suttit de senaste åtta åren och som hade nästan samma partifärg som Tuve Skånberg eller hos de regionpolitiker som suttit de senaste åtta åren, varav en del hade exakt samma partisymbol som Tuve Skånberg? Varför fick Tuve Skånberg inte gehör hos sin egen regering?

Jag tror att det är rätt enkelt att ta frågor hit och ställa infrastrukturministern till svars och säga: Varför har vi inte fixat den här vägen än? Jag tror inte att svaret på varför det inte har hänt så mycket är att den borgerliga regeringen eller den borgerliga regionledningen var ondsint på något sätt. Svaret ligger i att behoven är oerhört stora. Borgerliga politiker – Tuve Skånbergs partikamrater – har gemensamt kommit överens om att denna fråga skulle hamna lite längre ned på prioriteringslistan.

Vi måste naturligtvis se till att vi får mer pengar totalt sett till infrastrukturens satsningar. Då kan vi ha mer pengar i de nationella planerna, då kan vi göra fler satsningar och då kan vi få med mer från prioriteringslistan. Man kan inte, som Tuve Skånberg och hans partikolleger gjorde före jul, börja med att prioritera ned resurserna till infrastruktur, utan de måste prioriteras upp.

Anf. 78 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att det finns många riksdagsledamöter som skulle bli uppmuntrade om jag i varje interpellationsdebatt om varje vägavsnitt i det här landet skulle ge ett positivt besked. Det är väldigt svårt att göra det.

Det vi först och främst behöver göra är en bedömning baserad på de underlag som finns från Trafikverket tillsammans med de prioriteringar som olika regioner runt om i landet kommer att göra. Vi behöver göra en

sammanvägd bedömning av hur mycket resurser vi kommer att ha till vårt förfogande och vilka åtgärder som kommer att vara de allra mest prioriterade. Vi kommer aldrig någonsin – inte ens i den bästa av världar – att ha så mycket pengar till infrastruktur att vi kan göra allt som vi skulle vilja och önska. Det kommer att bli en fråga om prioriteringar.

Jag säger det igen: De vägavsnitt som kommer att prioriteras är dels de som har stor betydelse för pendlingsmöjligheter för godstrafik, som ska kunna ta sig fram och tillbaka. Men det gäller också, kanske framför allt, de vägavsnitt där trafiksäkerheten är ett stort problem.

Nu vidtar man trimningsåtgärder på väg 65 genom Ystad. Förhoppningen är att man ska lösa en del av de värsta problemen med dessa åtgärder. Det finns också i Trafikverkets planering tillsammans med kommunen en förberedelse för att gå vidare och titta på eventuella fortsatta satsningar om effekterna inte är tillräckliga.

Jag kommer dock inte att stå i en interpellationsdebatt och utlova satsningar på en enskild vägsträcka. Vi måste lägga fram en samlad infrastrukturproposition som så småningom resulterar i en ny nationell plan där alla tänkbara behov över hela landet vägs samman till en prioritering.

Anf. 79 TUVE SKÅNBERG (KD):

Herr talman! Jag tycker ändå att detta är ett konstruktivt samtal. Man kan möjligen vara förvånad över att jag inte har lyckats. Men då kan jag avslöja för Rikard Larsson att jag första gången satte min fot här och drev denna fråga och andra infrastrukturfrågor 1991. Man kan kanske tycka att det inte är mycket jag har lyckats med. Men man ska lyfta detta om och om igen. Det kan handla om järnvägar, i mitt fall till Simrishamn, det kan handla om vägbitar och så vidare. Ingen annan gör det åt oss. I det här fallet har varken danskar eller bornholmare någon rätt att tala eller yrka i den här riksdagen. Då får en skåning göra sig till tolk för dem. Det är de som drabbas, och vi av dem om de kör över någon av våra fotgängare längs denna livligt trafikerade väg.

Rikard Larsson kanske kan tagga ned sin förvåning; det är inte konstigt att en lokal politiker vill se till att den bit som man har ansvar för ska vara så trafiksäker som möjligt och så bra som möjligt. Dessutom handlar det inte bara om svenska medborgare och mina grannar, utan det handlar om en genomfartsled för danskarna.

Jag tar fasta på vad infrastrukturministern sa: Om detta inte räcker är vi beredda att gå vidare. Var förvissad om att vi inte glömmer detta! Vi kommer att hålla ögonen på det. Jag välkomnar infrastrukturministerns fortsatta uppmärksamhet och intresse för detta.

Anf. 80 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag känner mig helt trygg med och förvissad om att Tuve Skånberg och andra kommer att se till att vi inte glömmer vare sig den här vägen eller många andra vägar och järnvägar i riket.

Jag delar förhoppningen om att detta kan leda till konstruktiva samtal och så småningom också till gott utfall. Med det hoppas jag också att vi kan få en uppställning för behovet av att samlas kring investeringar för svensk del. Under ganska många år har investeringsviljan i offentliga utgifter varit ganska låg. Vi kan se nu att det får effekter på vår

konkurrenskraft och på våra möjligheter att transportera både gods och människor på ett säkert och effektivt sätt.

Vi har sagt att vi behöver investera mer än vad den tidigare regeringen har gjort. Jag hoppas på en konstruktiv anda även i dessa sammanhang framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 15 Svar på interpellationerna 2014/15:178 och 184 om effekterna av en frysning av Förbifart Stockholm

Anf. 81 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Lars Tysklind har frågat mig hur jag kommer agera för att säkerställa att bygget av Förbifarten återupptas den 1 januari 2015 samt om jag har gjort ställningstagandet att regeringen inte behöver följa ett tillkännagivande som riksdagen beslutat om. Edward Riedl har frågat mig om några infrastrukturprojekt i Västerbotten riskerar att påverkas av regeringens hantering av Förbifart Stockholm.

I oktober förra året beslutade regeringen att frysa produktionen i projekt E4 Förbifart Stockholm fram till den 1 maj i år. Syftet var att ge tid till förhandlingar om eventuella omfördelningar av resurser från den del av överskottet från trängselskatten i Stockholm som ska tilldelas projekt E4 Förbifart Stockholm.

En förutsättning för att förhandlingar skulle komma till stånd var att både Stockholms kommun och Stockholms läns landsting hemställer till regeringen om sådana förhandlingar. Företrädare för Stockholms läns landsting tydliggjorde dock på ett möte med mig och andra företrädare för Regeringskansliet den 15 december förra året att landstinget inte hade för avsikt att hemställa om eller delta i förhandlingar. Förutsättningarna för regeringsbeslutet från oktober hade därmed förändrats.

Därför beslutade regeringen den 18 december förra året att avbryta frysningen och gav Trafikverket i uppdrag att från den 1 januari 2015 återuppta produktionen av Förbifart Stockholm. Regeringen kommer också att ge Trafikverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för att förbättra för kollektivtrafik på Förbifart Stockholm samt att utreda förutsättningarna för att ytterligare reducera de närmiljöproblem i form av exempelvis buller och lokala luftföroreningar som förväntas bli följden vid anslutningspunkterna till Förbifart Stockholm. Samtidigt ska tidplanen för bygget hållas.

När det gäller frågan om jag gjort ställningstagandet att regeringen inte behöver följa ett tillkännagivande som riksdagen beslutar om kan jag i detta fall konstatera att regeringens beslut ligger i linje med vad riksdagen också valde att tillkännage för regeringen. Regeringen hade dock fattat sitt beslut redan innan riksdagen tillkännagav sin mening om projektets återupptagande.

När det gäller kostnaden för frysningen har Trafikverket uppskattat att en frysning fram till den 1 maj 2015 skulle uppgå till 170–260 miljoner kronor totalt – alltså inte de 700 miljoner kronor som Edward Riedl hävdar. Trafikverket ser nu över vad kostnaden för frysningen i slutändan har uppgått till.

Jag vill också påminna om att när alliansregeringen tillträdde 2006 valde man att stoppa projektet Citybanan för att senare återuppta det. Precis som Förbifart Stockholm är Citybanan en nationell angelägenhet för hela landet.

På frågan om några infrastrukturprojekt i Västerbotten riskerar att påverkas är svaret nej.

Anf. 82 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag får tacka infrastrukturministern för svaret. Det har blivit en tidsförskjutning, så frågan och svaret har tillkommit i lite olika kontexter. Jag kan ändå konstatera att byggstoppet av Förbifart Stockholm för mig och för Folkpartiet fortfarande känns obegripligt – speciellt med tanke på att ledande socialdemokrater under hela processen uttalade att det aldrig har varit aktuellt att stoppa bygget.

Hur som helst är det positivt att regeringen fattade det enda rimliga beslutet: att återuppta byggandet av Förbifart Stockholm till den 1 januari 2015. Vi kan ändå inte komma ifrån att frysningen av bygget har inneburit att skattemedel har gått åt i onödan. I princip har man fyllt igen hål som man redan hade grävt, så det handlar naturligtvis om slöseri med skattemedel.

I mina frågor utgick jag ifrån att regeringen trots allt skulle följa det tillkännagivande som riksdagen fattade beslut om den 18 på eftermiddagen. Regeringen fattade sitt beslut på förmiddagen, så det handlade om ett antal timmar däremellan. Frågan gällde hur som helst vilka åtgärder som skulle vidtas och om statsrådet kunde säkerställa att detta verkligen kommer igång. Jag vet inte hur det är i dagsläget. Är bygget på gång? Det kanske statsrådet känner till.

Min andra fråga är av mer principiell natur. Den handlar om ett uttalande. Måhända har Svenska Dagbladet inte uppfattat ministern rätt, men i så fall får ministern säga det. Jag och många andra tolkade det som att ministern uttryckte att tillkännagivandet egentligen inte hade särskilt stor betydelse och inte var något som man behövde följa. Det blev en konstig diskussion. På frågan "Betyder inte det att man måste häva frysningen?" svarar statsrådet: "Nej, det är en hypotetisk fråga, eftersom beslut i riksdagen om förbifarten inte är fattat än. Om man tittar på hur Alliansen tidigare har hanterat tillkännagivanden så innebär det inte att hävningen måste frysas."

Jag kan bara konstatera att det är en svepande argumentation. Frågan är om statsrådet anser att regeringen fritt kan välja och vraka mellan vilka tillkännagivanden som kan beaktas. Jag utgår från att så inte är fallet.

Om man drar en parallell till ett tillkännagivande som kom vid samma tillfälle, gällande Bromma flygplats, kan man se att regeringen valde att göra i princip tvärtom där. Regeringen mer eller mindre obstruerar det tillkännagivandet genom att tillsätta en samordnare innan riksdagsbeslutet fattades om att det här är en helt onödig åtgärd.

Den principiella frågan kvarstår. Hur ser regeringen och statsrådet på värdet av och statusen på tillkännagivanden från riksdagen?

Anf. 83 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Först vill jag tacka ministern för svaret. Det var faktiskt ett bra och tydligt svar den här gången. Det vill jag särskilt tacka för även om jag kommer att följa upp att jag har förstått det rätt.

När den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen tillträdde beslutade de helt enkelt att frysa ett stort vägprojekt här i Stockholm, Förbifart Stockholm. Att Socialdemokraterna har velat hålla miljöpartister på gott humör har kostat skattebetalarna ungefär 4 miljoner kronor varje dag. Man kan tycka att det är en rätt dyr prislapp för det. Tanken var att bygget skulle stå fram till den 1 maj. Kostnaden beräknades till någonstans mellan 700 miljoner och 1 miljard. Nu när man har hävt stoppet blir det förhoppningsvis betydligt mindre än så.

När skattepengar kastas i sjön på det sättet blir det givetvis mindre pengar till infrastruktur. Det säger sig självt att om man kastar bort pengar för att saker ska stå på plats – bygget var alltså i gång – men man väljer att bara låta det stå och kosta pengar utan att bygga någon väg, blir det mindre pengar till infrastruktur på något annat ställe. Då händer det som vi i Alliansen har varnat för, det vill säga det blir mindre pengar till infrastruktur i resten av landet. Då försenas projekt eller försvinner.

Utifrån det och de diskussioner som har förts hemma i min valkrets har jag givetvis varit orolig för om det kommer att innebära att en massa projekt i Västerbotten försvinner eftersom man kastar bort pengarna här. Det var mot den bakgrunden jag ställde interpellationen.

Utifrån det svar jag har fått från ministern undrar jag om jag har förstått infrastrukturministern helt rätt. Kan hon lova mig att inga infrastrukturprojekt i Västerbotten försenas eller försvinner när pengarna har förslösats på Förbifart Stockholm, eftersom det har blivit dyrare i och med stoppet? Det är det väldigt tydliga svaret jag skulle vilja ha av ministern så att jag i så fall kan ta det med mig hem.

Anf. 84 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag har läst den interpellation som Lars Tysklind har ställt till statsrådet. Jag har också följt debatten och i riksdagen när det gäller Förbifart Stockholm.

Det är glädjande att regeringen har beslutat sig för att följa det beslut som riksdagen har tagit och även har fattat ett eget beslut. Men jag vill förvissa mig om att det beslut som är taget också blir reell handling och att det inte blir så att Förbifarten aldrig kommer att komma i gång i verkligheten. Jag vill förvissa mig om att arbetet inte stannar vid utredning och vid att se över olika lösningar som faller statsrådet Anna Johansson mer i smaken. Det är viktigt att Förbifarten återupptas.

Förbifart Stockholm är en nationell angelägenhet, precis som statsrådet har sagt, och har också debatterats länge. När jag flyttade till Stockholm på tidigt 80-tal var Förbifarten en het och aktuell fråga som debatterades. Det är den fortfarande. Därför är det väldigt glädjande, inte bara för Stockholm utan för hela Sverige, att det finns ett beslut om att Förbifarten ska byggas. Därför är det angeläget att bygget återupptas skyndsamt och inte fördröjs av utredningar utan blir reell handling.

Jag skulle gärna vilja höra statsrådets kommentarer till det.

Anf. 85 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp i den här debatten. Men när Lars Tysklind började tala om tillkännagivandena kunde jag inte låta bli.

Det är just nu väldigt hög svansföring från de borgerliga ledamöterna i kammaren när det gäller den frågan. Det var inte fullt lika hög svansföring under förra mandatperioden när tillkännagivande efter tillkännagivande mot de borgerligas vilja kom från trafikutskottet. Hur många svar fick vi från den regeringen? Ja, inte var det speciellt många. I stället dribblade de bort svaren och hittade på något annat, förvanskade många av de tillkännagivanden som hade gjorts, tolkade dem på sitt eget lilla sätt och kom tillbaka med svar som inte alls hade med tillkännagivandet att göra.

Jag vet inte om det är ett bättre sätt att behandla tillkännagivanden från riksdagen på, eller vad tycker Lars Tysklind om förfarandet som den förra regeringen hade när det gäller det här? Ett statsråd i den regeringen var till och med på väg att prickas av riksdagen eftersom han talade om väldigt tydligt att han inte tänkte följa det tillkännagivande som hade gjorts. Han blev inte prickad, och nu har han dessutom fått mer framträdande uppdrag från Moderata samlingspartiet. Men det kanske är historia nu.

Det som är viktigt att konstatera är att tillkännagivandet som har gjorts när det gäller Förbifart Stockholm är fullföljt. Det fullföljdes till och med innan tillkännagivandet gjordes. Visst är det några timmar emellan, men det är ändå på det sättet. Det betyder att mycket av den debatt som vi hade den 18 december kan kännas lite överflödig, men det får de som förde den debatten ta på sitt konto.

Det är i alla fall viktigt att komma ihåg att regeringen ska rätta sig efter och följa de tillkännagivanden som vi gör här i riksdagen. Det gäller alla regeringar.

Vi har också gjort några tillkännagivanden nu under hösten. Och jag ser fram emot och vet att regeringen jobbar med de frågor som vi har tillkännagivit. Jag hoppas även att vi, inom en ganska snar framtid nu när det inte blev något extra val, kan få svar även på de frågorna.

Anf. 86 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt mig börja med att säga att både jag i min roll som statsråd och regeringen har den allra största respekt för den här församlingen, Sveriges riksdag, som är direktvald av svenska folket för att föra dess vilja till politiska beslut. Man ska dock vara medveten om att det finns en rollfördelning mellan riksdag och regering. Regeringen har uppdraget att styra riket och rikets myndigheter, till exempel att ge myndigheter uppdrag av olika slag. Men det kan vi diskutera en annan gång.

Det jag sa i den intervju som det refererades till var att när vi får ett tillkännagivande från riksdagen tar vi emot det, och sedan bereds det i vanlig ordning. Däremot kan man konstatera att den tidigare regeringen inte alltid tog tillkännagivanden från riksdagen på så där jättestort allvar. Det var vad jag sa. Jag sa inte att vi inte skulle ta tillkännagivanden från riksdagen på allvar.

När det gäller bygget kan jag glädja både interpellanterna och andra med att det är påbörjat. Som jag sa i mitt svar – och som jag hela tiden har sagt i den här frågan – har vi varit väldigt tydliga med att påpeka att eventuella förändringar av projektet inte får innebära en fördröjning eller fördröjning, utan projektet ska slutföras inom den tidsram som finns.

Projektet finansieras till stor del med trängselskatteintäkter från Stockholm. Någon gång skulle det vara intressant att få veta vad siffran 4 miljoner per dag kommer ifrån. Den siffra som jag har fått från Trafikverket är den siffra som jag utgår ifrån vid diskussioner här i kammaren. Trafikverket är den myndighet som har ansvar för dessa frågor, och därifrån har man lämnat siffran 170–250 miljoner för hela perioden.

Sannolikt blir kostnaden något lägre med tanke på att frysningen hävdades från den 1 januari. Hela den summan motsvarar ungefär knappt en och en halv månads extra uttag av trängselskatt. Så jag skulle vilja säga att risken för att detta kommer att drabba andra projekt är obefintlig. Man får alltså hantera kostnaderna inom projektets ram.

När det blir fördröjningar i den här typen av väldigt stora projekt finns det också en förberedelse att hantera dem inom projektramen.

Som exempel kan nämnas Norra länken som färdigställdes ganska nyligen. Det projektet blev både snabbare färdigställt och dessutom billigare än beräknat. Det finns alltid möjlighet till förändringar inom projektets ram.

Men projektbygget är uppstartat. Var utredningsrädslan kommer ifrån har jag lite svårt att förstå. Jag har aldrig hört att det har varit tal om att man skulle sätta igång en utredning. Det som regeringen har fattat beslut om är att Trafikverket har fått ett uppdrag att sätta igång projektet den 1 januari, men att det ska göras lite bättre från kollektivtrafiksynpunkt och miljösynpunkt. Och det hoppas jag att ingen har något emot.

Anf. 87 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Jag får tacka för de positiva signalerna om att man har kommit igång med detta. Naturligtvis figurerar det olika siffror i den här diskussionen, men jag instämmer i att man får hålla sig till Trafikverkets siffror. Men hur man än vrider och vänder har ju projektet kostat någonstans, även om man kan hantera kostnaden inom ramen. Någonstans har stoppet kostat, och det känns fortfarande som att det var oerhört onödigt.

Vid en jämförelse med Citybanan var det en helt annan sits. Den gången fattades det uppåt 5 miljarder i finansieringen. Men det projektet var ju inte ifrågasatt, inte ens av regeringen själv och i alla fall inte av ledande socialdemokrater.

När det gäller Citybanan var man tvungen att se till att det fanns full finansiering. Det var ett fullt finansierat projekt som hade planerats i många år och som var uppstartat.

Jag kan tycka att stoppet var ett rent slöseri. Någonstans måste ju pengarna tas ifrån. Om man kan hantera kostnaderna inom ramen är det naturligtvis väldigt bra. Men om det hade blivit pengar över från detta projekt hade de kunnat användas någon annanstans.

Kopplingen är kanske något långsökt, men nyligen drog stormen Egon in över västkusten. På många banor stoppades tågtrafiken på grund

av bristande trädsäkring. I det sammanhanget skulle 10 miljoner ha varit ganska mycket pengar. Någonstans i systemet faller ju pengarna ut.

När det gäller hur beslut fattas hade Stockholms läns landstings beslut väldigt stor betydelse, och det förstår jag. Det var ju ologiskt att frysa projektet.

Jag förstår också att det finns vissa interna problem inom regeringen. Ni hade lite olika synpunkter på byggets vara eller icke vara. Det fanns vissa i regeringen som tyckte att bygget skulle stoppas, men jag kan inte säga att statsrådet någon gång har uttryckt det. Tvärtom har hon sagt att bygget inte ska stoppas.

Sedan har jag en liten kommentar till Leif Pettersson. Det blev en fortsättning på de lite svepande formuleringarna. Vi behandlade en hel del tillkännagivanden i trafikutskottet. Jag satt där tillsammans med bland annat Leif Pettersson. Det gick ju de facto ren inflation i tillkännagivanden. Det spelade liksom ingen roll hur mycket regeringen jobbade med frågan, utan det gjordes ännu fler tillkännagivanden. Så det där kan vi ta med en nypa salt.

De propositioner som vi har behandlat i år har ju lagts fram av den förra regeringen som har utarbetat dem på grundval av tillkännagivanden från trafikutskottet.

Det är klart att vissa tillkännagivanden tar längre tid än andra, men jag har inte alls bilden av att det skulle vara satt i system. Det tycker jag inte heller att statsrådet uttryckte, så det kan vi väl lämna därhän.

Anf. 88 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka ministern för ett väldigt tydligt besked. Jag tolkar det hon säger som att det inte blir några förseningar och inga projekt i Västerbotten som dras in till följd av pengar har kastats bort här i Stockholm.

Jag säger inte att mina siffror är bättre än dina, än Trafikverkets eller att Stockholms Handelskammare har mer rätt. Jag väntar lika intresserad som alla andra på de beräkningar som kommer. Men det är stor skillnad mellan 170 miljoner, 260 miljoner och 700 miljoner. Det är fortfarande, precis som tidigare talare sa, oändligt mycket pengar som hade kunnat användas till något mycket bättre än att kastas i sjön. Det är ju precis vad den här regeringen har gjort. Man har kastat pengarna i sjön till ingen nytta. Man har låtit grävskepp och byggkranar stå längs vägarna och kosta en massa pengar till ingen nytta. Pengarna hade kunnat användas till något mycket bättre än just detta.

Det här beskedet gör västerbottningsarna väldigt glada, så det är kul att komma hem och lämna det. Jag är inte lika säker på att stockholmarna är glada, för de ska ju betala kalaset, om jag förstår ministern rätt.

Det är också trevligt att Leif Pettersson deltar i den här debatten. Det är alltid kul. Min fråga till Leif Pettersson är hur han, när han kommer hem till Norrland, tänker förklara att det var bättre att kasta pengarna i sjön, att låta grävskepporna stå här och kosta pengar när det inte byggdes vägar.

Det är nästan lika mycket pengar som första etappen av Norrbottenbanan skulle ha kostat. Innan valet hade ni lovat väljarna att börja bygga direkt. De pengar som ni kastat i sjön här nere hade ni kunnat använda till att bygga hela den första etappen. Jag tycker inte att

det skulle kännas bra att komma hem med den typen av besked. Prislappen för att hålla miljöpartisterna glada tycker jag är alldeles för hög.

Anf. 89 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Det gläder mig att höra att statsrådet säger att tidsplanen kommer att följas när det gäller Förbifarten. Det kommer inte att bli någon fördröjning av planerna, att Förbifarten ska vara färdigställd.

Min fråga kvarstår ändå: Vad innebär det att arbetet har återupptagits? Räknas det som att uppdraget är en del i arbetet med att bygga Förbifarten? Eller är det så att det reella arbetet med att bygga har återupptagits, inte bara ett uppdrag att se över, utreda och utveckla kollektivtrafiken? Det som jag efterfrågar är om det har skett en reell handling och det är detta som jag vill ha statsrådet kommentar till.

Anf. 90 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Det är alltid roligt att kunna glädja Edward Riedl med ens deltagande i debatten.

Jag är helt övertygad om att det fanns frågor också på den förra regeringens bord som de olika partierna inte var helt överens om, frågor som på olika sätt fick hanteras mellan de partierna. De kanske inte var av samma publika dignitet som Förbifart Stockholm, men de fanns. Man måste alltid göra kompromisser mellan partierna. Resultatet av just den här kompromissen, när vi ser det så här i efterhand, blev kanske inte det bästa man hade hoppats, men att det är bra att Förbifarten nu börjar byggas är vi väl alla här överens om.

Sedan måste vi komma ihåg att finansieringen till stor del sker i form av trängselskatt. Det innebär att de ytterligare pengar som Förbifarten kostar inte kan användas till någonting annat. De kommer inte att kunna användas till andra projekt. Trängselskatten ska gå tillbaka till Stockholm. Möjligen kan man säga att stockholmarna får mindre tillbaka än vad de annars skulle ha fått av den trängselskatt som de betalar.

Det var många olika projekt som tryckte på och sa sig behöva pengar. Jag kan konstatera att 1,24 miljarder till järnvägsunderhåll, som fanns i vårt budgetförslag, hade varit väldigt välkommet för trädsäkring och olika andra projekt.

De propositioner som på grund av våra tillkännagivanden kom från den förra regeringen kom under galgen – eller ska vi säga under valrörelsen.

Anf. 91 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att vara noggrann med siffror. Det är en väsentlig skillnad mellan 170 och 700 miljoner. Den beräkning som Trafikverket har gjort, och som är den som jag hänvisar till, ligger på mellan 170 och 250 miljoner för hela perioden, fram till den 1 maj. Det är ganska långt från de 4 miljoner per dag som nämnts både i artiklar och i den här kammaren vid ett flertal tillfällen. Om man svänger sig med den typen av siffror tycker jag att det är rimligt att man också redovisar varifrån de kommer och på vilket sätt de är underbyggda. Tills vidare hoppas jag att vi kan hålla oss till de siffror som Trafikverket åtminstone i någon mån har kvalitetssäkrat.

Jag hoppas att svaret på frågan om det bara var ett utredningsuppdrag framgick av mitt tidigare inlägg. Om inte så tar jag det gärna igen. Det var det inte, utan Trafikverket fick i uppdrag att igångsätta bygget av Förbifart Stockholm den 1 januari. I dag tisdag står det på SVT:s hemsida: "På tisdagen återupptogs byggandet av Förbifart Stockholm med start på Lovön." Det är alltså inte en utredning utan grävarbeten det handlar om. Bygget av Förbifart Stockholm har nu återupptagits "och idag togs alltså de första symboliska spadtagen på Lovön". Det handlar i första hand om förberedande arbeten som el- och vattenförsörjning samt vägförstärkning för att arbetsfordon ska kunna ta sig till de platser som ska börja byggas. Arbetet är således inte bara utrett utan också påbörjat.

Jag har lite svårt att förstå upprördheten över kanske 100 miljoner, som vi här talar om. Trafikverket kommer så småningom att redovisa vad den faktiska kostnaden blev, men det ska sättas i relation till de 1 miljard 240 miljoner kronor som samarbetsregeringen hade avsatt till järnvägsunderhåll, kanske exempelvis trädröjning. De pengarna blev det inget av eftersom regeringens budget föll i riksdagen. Diskussionen blir lite som att sila mygg och svälja kameler, för de 1,24 miljarderna till järnväg hade kunnat göra stor skillnad i Stockholmsregionen men också i andra regioner i Sverige för att öka transportsektorns effektivitet, minska klimatpåverkan och bidra till fler jobb i Sverige. Jag beklagar att den budgeten föll.

Anf. 92 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Det var ganska befriande att höra Leif Pettersson säga att det här var en kompromiss, att det var en ganska dålig kompromiss och att det egentligen var en parentes i utvecklingen av Förbifart Stockholm.

När vi jämför det med olika andra projekt måste det sättas i relation till dessa, till vad pengarna i stället kunnat användas till. Jag är fullt medveten om att det alltid handlar om prioriteringar. Det är inte fråga om helt kommunicerande kärll. Det går inte att i alla lägen flytta pengar från ett ställe till ett annat.

100 miljoner är 100 miljoner hur man än vrider och vänder på det. Det som kanske skiljer oss åt när vi diskuterar vilka anslag och prioriteringar vi gjort i grundbudgeten är just dessa pengar. Jag tycker nog inte, statsrådet, att vi är särskilt upprörda, utan vi bara konstaterar fakta. Det har trots allt gått åt tiotals miljoner helt i onödan. Vi får väl se an den exakta siffran. Poängen är att det är pengar som inte har använts effektivt. Hur man sedan i övrigt gör prioriteringar i budgeten tycker jag är en annan fråga.

Jag tackar för debatten. Det är glädjande att bygget är igång, och vi får hoppas att tidsramen verkligen håller.

Anf. 93 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Jag vill börja med det uppenbara. Jag förstår att Leif Pettersson inte är nöjd med kompromissen som gjorts med Miljöpartiet. Den har kostat mycket pengar och har inte varit särskilt bra. Där finns inte så mycket mer att tillägga. Jag förstår Leif Pettersson.

Jag håller med ministern om att man ska vara noggrann med siffror. Jag håller fullständigt med om det. Låt oss se vad beräkningarna landar

på. Det blir spännande att se när den totala notan har räknats fram. Ännu viktigare tycker jag dock är att hålla ordning och reda på skattebetalarnas pengar. Det gör man inte när man kastar bort hundratals miljoner kronor av skattebetalarnas pengar till ingen nytta. Man låter arbetsmaskiner stå utan att bygga väg för att miljöpartister inte tycker om motorvägar. Det var den överenskommelsen och kompromissen som Leif Pettersson talade om, den som han inte tyckte om. Jag förstår det.

Sedan blir jag väldigt beklämd av det som ministern avslutar sitt inlägg med. Hon jämför med att låta arbetsmaskiner stå och kosta pengar utan att bygga väg, det vill säga kasta pengarna i sjön. Det ska jämföras på ett sakligt sätt med att Alliansen i sin budget satsar mer resurser på jobb och företag, på åtgärder för att främja det. Det går inte att göra den jämförelsen. Det handlar inte om att kasta bort pengar. Det handlar om att pengarna i stället används till att inte höja skatter för dem som jobbar, till att inte höja skatter för företagen. Det kan inte jämföras med att låta arbetsmaskiner stå utan att bygga väg, något som ändå ska byggas till fördyrade kostnader som skattebetalarna i slutändan får ta notan för. Det är helt omöjligt och oresonabelt att jämföra de två kostnaderna med varandra.

Anf. 94 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! En del av de reformer som den tidigare regeringen genomförde kan man med ganska gott samvete ifrågasätta effektiviteten av. Det var miljardsatsningar som gick till att sänka vissa typer av skatter och avgifter där både sysselsättningseffekter och samhällsekonomiska effekter varit högst tveksamma, för att uttrycka sig väldigt försiktigt. Då talar vi inte om 100 miljoner, utan då talar vi om många miljarder och det inte bara ett år utan varje år. Det är tyvärr den budget vi lever med även 2015, vilket jag återigen vill beklaga.

När det gäller bygget av Förbifart Stockholm handlar det om att det var för dåligt förberett och anpassat för kollektivtrafiklösningar. Med den fördröjning som nu blev finns det förutsättningar att öka framkomligheten för kollektivtrafiken, vilket både gör det lättare att färdas i Stockholm och dessutom har positiva miljöeffekter.

Jag hoppas verkligen att vi kan vara överens om att det är en positiv förändring av projektet att detta kommer till stånd, liksom de tillkommande uppdrag som handlar om att ytterligare bygga ut tunnelbanan och ge ett uppdrag till Sverigeförhandlingen att ytterligare förstärka tunnelbaneutbyggnaden i Stockholmsområdet. Det är viktiga frågor för en fungerande transportsektor i den här delen av landet. Det är inte bara motorväg som behövs, utan framför allt satsningar på bättre fungerande och mer robusta kollektivtrafiksystem. Det är också samhällsekonomiskt lönsamt, och där finns en koppling till hur vi använder de skattemedel vi har att förfoga över.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 95 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Sten Bergheden har frågat mig när det kommer ett beslut om att vi kan öka tyngden till 64 ton och när vi kan få beslut på att öka till 74 ton.

Låt mig först säga att välfungerande och hållbara vägtransporter i hela landet är en prioriterad fråga för regeringen. Vårt mål är att minska miljöpåverkan från transportsektorn och flytta långväga godstransporter från lastbil till tåg och sjöfart. Vi behöver fortsätta att effektivisera transportsystemet, minska dess miljöpåverkan och öka säkerheten.

Ett sätt att uppnå dessa mål skulle kunna vara att tillåta större fordon med högre lastkapacitet. Jag är därför positiv till att Transportstyrelsen och Trafikverket fick i uppdrag att utreda möjligheterna att tillåta tyngre lastbilar på det allmänna vägnätet. Det finns dock ett antal frågeställningar som måste klaras ut innan regeringen kan ta ställning till om tyngre lastbilar på det allmänna vägnätet är en lämplig åtgärd sett i ett helhetsperspektiv.

Ett effektivt utnyttjande av lastbilsflottan är positivt, till exempel om tyngre lastbilar gör det möjligt att transportera samma mängd gods med färre lastbilar. Högre bruttovikter resulterar i princip i sänkta kostnader och minskade utsläpp av koldioxid per transporterat ton gods. Flera remissinstanser pekar dock på att de lägre transportkostnaderna kan innebära att gods förs över från järnväg till väg med risk för ökade koldioxidutsläpp som följd. En annan viktig fråga är behovet av investeringar i infrastrukturen och vem som i så fall ska bekosta dessa investeringar.

Jag ber därför att få återkomma med svar på frågan om när detta kommer att införas.

Anf. 96 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Jag tackar infrastrukturministern för svaret, även om jag kanske hade hoppats på en lite mer offensiv attityd från regeringen i denna fråga. Jag hade hoppats på att vi redan nu skulle ha haft beslutet om att kunna köra 64 ton och att man eventuellt redan skulle ha planerat vidare för 74 ton.

Vi vet att våra åkeriföretag har en tuff konkurrenssituation. Vi i Alliansen gav Transportstyrelsen ett uppdrag om utredning eller rapport om att stärka möjligheten för åkeriföretag och andra företag att transportera mer på sina resor när de ändå sker. Det skulle stärka företagens allmänna konkurrenskraft i landet. Vi beställde utredningen i april 2014, och den var klar den 18 augusti 2014. Därefter har den varit ute på remiss. Man pekar i rapporten tydligt på att det skulle gynna svenska jobb, stärka vår konkurrenskraft och minska utsläppen av miljöfarliga avgaser från lastbilar om man skulle göra så här. Dieselbehovet skulle minska med ungefär 20 procent.

Herr talman! En annan sak som vi har gjort är att vi har försökt få bort den olagliga delen av åkerinäringen genom införande av klampning, sanktionsavgifter för brott mot cabotagetrafiken och krav på frakthandlingar i bil. Vi går också vidare med att skärpa beställaransvaret. Detta gör vi för att få bort den olagliga delen av trafiken på våra vägar.

Men vi vet att konkurrenssituationen är tuff, och därför behöver man titta vidare på vad vi kan göra för att stärka svensk åkerinäring och svenska företags konkurrenskraft. Det är anledningen till att denna fråga tas upp.

Det är även så att Finland har infört 76 ton sedan oktober 2013. Jag utgår från att det som visat sig fullt möjligt i Finland också borde kunna vara möjligt här i Sverige.

Utredningen pekar tydligt på att man i stort sett omgående skulle kunna ta ett beslut om 64 ton och sedan gå vidare med 74 ton med vissa broförstärkningar och lite annat, vilket kan kräva en del renoveringskostnader. Men 64 ton skulle ungefär 90 procent av det statliga vägnätet klara redan i dag.

Herr talman! Vi vet också att remissinstanserna har varit positiva till att höja vikterna till 64 ton respektive 74 ton och även öka längden på våra fordon upp till 32 meter. Våra lastbilstillverkare i Sverige arbetar aktivt med att få fram olika system för att kunna förlänga lastbilarna och

öka vikten till 74 ton. Jag har själv varit nere i Göteborg och diskuterat detta och provkört. Man förväntar sig snabba besked från regeringen.

Prot. 2014/15:44
13 januari

Företag, fordonsindustri och åkerinäring väntar på besked från regeringen. Jag ser i detta interpellationssvar att man fortfarande tittar vidare på och utreder detta och att man ser en risk för att det kan konkurrera med järnvägen i Sverige. Jag vill för min del gärna diskutera just åkerinäringens förutsättningar. Hur kan vi stärka åkerierna, så att de klarar sig bättre i konkurrensen? Vi har självklart konkurrens mellan olika transportled, men vi har också konkurrens mellan åkerier, både svenska och utländska. Kan vi hjälpa till att stärka dem genom en bättre lagstiftning vill vi självklart göra det.

Återigen: När kommer beskedet? 64 ton borde ni kunna besluta om på nästa regeringssammanträde.

Anf. 97 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Det är bra att vi är flera partier som är intresserade av att minska energianvändningen vid godstransporter. Det är viktigt med tanke på att mycket av de vinster som gjorts i energiåtgång genom minskad personbilism och mindre och energieffektiva bilar förtagits av att den tunga vägtrafiken ökat sin energianvändning och klimatpåverkan.

Men det är inte så enkelt att man bara kan göra lastbilar tyngre och längre och på det viset få ned antalet transporter och spara energi. Det resonemanget fungerar bara om det inte finns alternativa sätt att transportera gods. Det som har visats i bland annat den utredning som Trivector gjort i sammanhanget är att det finns en konkurrenssituation med järnvägen. Längre bakåt i tiden gjordes en sammanställning av Bo-Lennart Nelldal på KTH som med all önskvärd tydlighet visar att varje gång som vi har låtit lastbilar bli tyngre och längre har järnvägen tappat i konkurrenskraft.

Man kan se det här ur ett större systemperspektiv. Energianvändningen i godstransporter är starkt beroende av friktionen. Friktionen mellan gummihjul och asfalt är hög. Jag har stor respekt för att de lastbilsföretag som finns gör så bra lastbilar som man kan tänka sig. Men det är ett fysikaliskt faktum att det är mycket mindre friktion mellan stålhjul och räl. En vanlig människa kan putta en tom godsvagn framför sig med sin egen handkraft. Det kan man inte med en lastbil. Ännu mindre friktion är det mellan fartygsskrov och vatten.

Det vi borde kunna vara överens om, skulle jag önska, är att vi måste få till stånd en bättre fördelning mellan väg, järnväg och sjöfart när det gäller godstransporter. Då skulle vi göra de allra största vinsterna klimatomåttligt, energiomåttligt och luftföroreningsmässigt.

Jag hörde Sten Bergheden säga att man kan höja lastbilsvikten lite grann redan nu men sedan behöver förstärka broar. Men enligt Trafikverkets utredning handlar det om en kostnad på 2 miljarder. Jag ser järnvägens problem i dag och tror uppriktigt sagt att dessa 2 miljarder skulle göra större nytta genom att öka framkomligheten och tillförlitligheten i järnvägssystemet. Det skulle gynna både person- och godstransporter.

Jag tror också att man ska tänka i ett vidare EU-perspektiv. Det är ingen tillfällighet att maxvikten i EU är 40 ton och att lastbilar i EU inte får vara längre än 18,75 meter. Vi har ett undantag från de EU-gemensamma reglerna. Jag kommer förvisso från ett parti som inte brukar dra sig för att kritisera EU när vi tycker att det är motiverat. Men i

det här avseendet tycker vi att de europeiska gemensamma reglerna ger bättre förutsättningar. De ger en mer optimal fördelning mellan väg, järnväg och sjöfart samt större möjligheter att nå målet att minska beroendet av fossila drivmedel.

Sedan finns det också en oro där forskningen ännu är lite oklar om hur man ska se på det hela. Det handlar om trafiksäkerhetseffekterna. När långa lastbilar blandas med mycket persontrafik har de en förmåga att göra att privatbilister råkar köra in i dem därför att de underskattar bromssträcka och vridaxelsystem. Det bör man beakta. Jag tycker inte att vi ska skynda på i något remissvar här.

Anf. 98 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Av naturliga skäl kommer vi in i ett slags transportslagsövergripande diskussion. Det är kanske också där vi ska vara när vi diskuterar den här typen av frågor. Min och Folkpartiets utgångspunkt i sammanhanget är att även om vi ser det transportslagsövergripande är det inte rimligt att vi inte optimerar varje transportslag var för sig.

Den sista aspekten som Karin Svensson Smith tog upp är oerhört viktig och egentligen helt avgörande. Det är att man kan säkra trafiksäkerheten. Det har gjorts försök, bland annat de försök som gjordes uppe i Norrland med projektet En trave till, ETT-projektet, och även projekt som man har gjort i Halland på motorvägen där. Man har inte kunnat visa att det är ett stort problem. På grund av att det blev färre lastbilar tog det i viss mån ut effekten. Det visade sig att även bilister hade en ganska stor förmåga att anpassa sig till detta. Men det är helt klart att man måste ta stor hänsyn till den frågan.

Vi diskuterar nu väg och järnväg. Men Karin Svensson Smith tog även upp detta med friktion och hamnade då i sjöfarten. Det är där vi brukar hamna om vi talar om lite friktion. Jag skulle vilja lägga in en annan aspekt, om vi ändå talar om att optimera de olika trafikslagen och att det egentligen hänger på det. När vi nu fortsätter arbetet med den inre sjöfarten och regelverket för den måste vi även där kunna beakta konkurrenssituationen så att sjöfarten kan ta sin del av de tunga transporterna. Det gäller att man jobbar på många fronter och inte gör det så svårt för ett transportslag som sjöfarten att det inte kan utvecklas. För att den ska kunna utvecklas måste vi avstå från att utveckla de andra. Det resonemanget blir väldigt bakvänt.

Det som Sten Bergheden tar upp är att vi måste komma till skott så att vi får tyngre och längre lastbilar i Sverige. Det finns som jag förstår det också en majoritet för det i Sveriges riksdag. Det har åtminstone funnits en ganska stadig majoritet för det under de år som jag har varit här.

Anf. 99 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! I grunden är jag väldigt positiv till längre och tyngre fordon. Jag är det av några skäl. Först och främst kommer vi inte att ha järnväg till alla ställen varifrån vi behöver transportera material. Det kommer aldrig att finnas järnväg ute i skogen där vi avverkar skog för massaindustri, sågverksindustri och så vidare.

De försök som har gjorts med En trave till-fordonen, ETT-fordonen, visar att det är en framkomlig väg att på det sättet få ned antalet lastbilar

och samtidigt klara ett lägre vägslitage därför att man lägger på fler axlar på bilarna och på det sättet kommer ned i vägslitage.

Om vi tänker oss den andra vägen att vi skulle förbjuda de långa fordonen, de 25-metersfordon vi har i dag, och gå till 18 meter och 40 ton: Hur många fler lastbilar skulle vi då inte ha som korkar igen vägarna i Sverige? Det är för mig en helt orimlig väg att tänka sig att vi skulle gå den vägen.

Det skulle dessutom innebära att vi får mycket större problem med illegala transporter, inte bara utländska utan även svenska. Det bygger på att man kan frakta gods med dumpade löner. Det är inte tillräckligt mycket gods för att lönekostnaden ska ge ett ordentligt utslag på fraktkostnaderna. Om man får längre fordon och kan frakta mer gods ger det ett mindre utslag. Det är också svårare för skumraskföretagen att investera i de nya och dyrare lastbilar som krävs för detta. Det måste man ha med i sammanhanget.

Man måste också ha klart för sig en sak. Det är precis som Karin Svensson Smith sa. Det är ett EU-undantag som vi har. Vi får inte vara så ivriga att vi biter över ett för stort stycke så att vi förlorar alltihop. Risken finns. Det finns de som är stora motståndare till det system som vi har i Norden, i Sverige, Norge, Finland och så vidare. Bland annat i Österrike finns mycket motstånd mot det. Jag kan förstå att det med deras alper inte är så lätt att komma med tunga lastbilar och komma upp för alla de backarna.

Vi måste komma ihåg att om vi nu går fram för fort och för hårt riskerar vi hela undantaget. Det skulle vara den största katastrofen av allt. Därför måste vi nog se till att vi gör det på ett sådant sätt att vi gör det som en försöksverksamhet, tar det så sakteliga men med en tydlig målsättning att vi ska öka vikten och längden på fordonen. Om vi tar det den vägen kommer vi att kunna komma fram och inte riskera hela stycket och hela undantaget.

Anf. 100 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Att göra fort är stort, att göra rätt är större. Det finns, precis som flera av remissinstanserna också påpekar, stora vinster med att öka den tillåtna tyngden från dagens vikter upp till 64 ton i ett första steg. Upp till 75 ton kräver det ganska stora investeringar, precis som Karin Svensson Smith nämnde i sitt anförande. Men det finns också risker med att öka till 64 ton.

Jag nämnde det i mitt svar, och jag tänker nämna det igen. Vi måste orka se hela transportsektorn som ett system. Fortsätter vi att se varje trafikslag för sig och hantera dem som enheter som inte alls hänger ihop med varandra riskerar vi att lösa problem på ett håll som ger upphov till problem på ett annat håll. Att se det i system tror jag är en nyckelfråga.

Det gäller att se till att vi får ett system där vi totalt sett minskar transportsektorns klimat- och miljöpåverkan. Det gäller att vi utformar ett system så att man inte får effekten att man för över gods som i dag går på järnväg till väg i stället för att det relativt sett blir, som man får uttrycka det så, för billigt.

Vi behöver också se till att vi inte får ett incitament för att öka den illegala trailerhanteringen som i dag är ett stort problem. När vi gör

förändringar ska vi se till att vi gör dem på ett sätt så att vi når de mål vi har för transportpolitiken och inte motverkar de mål vi själva satt upp.

Prot. 2014/15:44
13 januari

Därför är det viktigt att göra det i den takt vi hinner med och se till att det förslag som vi så småningom lägger fram också blir ett väl genomtänkt och bra förslag när det genomförs. Därmed är det inte sagt att det inte kommer att genomföras. Men vi ska säkerställa att det vi beslutar om leder till positiva förändringar.

Den illegala konkurrensen på det här området är kanske inte i första hand en fråga om vikt och längd utan snarare en fråga om regelverk och regelefterlevnad. Regeringen har sagt att det är mycket prioriterat för oss att minska risken för social dumpning och öka regelefterlevnaden. Vi har också tydligt uttryckt att om de nu vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga är vi definitivt beredda att se om det finns ytterligare åtgärder som vi behöver vidta.

Men detta är inte i första hand en fråga om vikt och längd, utan det är helt andra aspekter som berörs, till exempel lönedumpning och inte minst vilka krav på seriositet som transportköpare ställer på de åkare som de anlitar.

Anf. 101 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Tack, infrastrukturministern, för svaret!

Först och främst vill jag korrigera en uppgift som Karin Svensson Smith hade. Hon sade att det kostar runt 2 miljarder att bygga ut vägarna för 74 ton. Det nämns i utredningen. Men där pratar man också om en nytta som ligger närmare 2,9 miljarder. Nyttan är alltså större med att satsa och bygga vidare, och samtidigt förstärker man broarna inför också andra problem. Den satsningen är en långsiktig investering för landet.

Vi vet, som jag sa inledningsvis, att Finland har klarat diskussionen med EU. De har 76 ton i dag. Jag håller med Leif Pettersson i den diskussionen: Vi måste gå fram i den takten, så att vi inte riskerar de undantag som vi redan har. Det har vi diskuterat i trafikutskottet, och det är viktigt att vi fortsätter.

Men vi måste ändå se en vilja från Sveriges regering. Vad vill man? Vill vi ge åkeriägarna och företagarna i Sverige en möjlighet att ta ett steg till, om det är möjligt? Vill man det, eller vill man det inte? Det får vi inte några svar på. Jo, möjligtvis från Karin Svensson Smith, som sa att lastbilar är ett stort problem och att vi ska minska den verksamheten så mycket som det över huvud taget går.

Den allmänna synen är väl att just i de här frågorna är det inte regeringspartiet Socialdemokraterna som styr, utan i de här frågorna är det Miljöpartiet som styr och sätter agendan, och Socialdemokraterna får snabbt rätta in sig i ledet. Vi har sett det tidigare när det gäller Förbifart Stockholm och i andra frågor. Det är väl den allmänna synen, och det syntes ju tydligt i den debatten.

Herr talman! Karin Svensson Smith tog också upp att man har mindre lastbilar i Europa. Men Sverige är ett stort och glest land, och vi är beroende av både längre och tyngre lastbilar för att klara konkurrensen. Det är en helt annan situation. Det är inte svårt att orientera sig i den biten. Om man studerar en karta ser man bara där hur pass stora avstånd vi har att hantera, med lastbilar dit det aldrig kommer att finnas några järnvägsspår.

Herr talman! Jag håller med när det gäller den olagliga biten. Men vi har ytterligare ett bekymmer när det gäller den lagliga delen av de åkerier som kommer från Europa och andra delar av världen. De kör transporter här och kan pressa priser av olika andra skäl som vi har svårare att komma åt genom lagstiftning. Därför skulle vi kunna ge våra svenska åkerier och företag en konkurrensfördel genom att släppa på att vi kan köra med längre och tyngre lastbilar i landet.

Min fråga till infrastrukturministern blir då: Vad tänker ni göra för att ytterligare stärka åkerinäringens möjligheter och konkurrenskraften här i landet?

Självklart ska vi ta bort den olagliga delen. Där kommer vi att ställa upp på alla de förslag som kommer fram. Men vi ställer också upp på att stärka svensk åkerinäring genom att införa längre och tyngre lastbilar. Precis som Lars Tysklind sa har vi en tydlig majoritet här i riksdagen för att driva igenom både längre och tyngre lastbilar, och jag tycker att vi ska använda den.

Herr talman! Vi vill samtidigt minska klimatpåverkan med längre och tyngre lastbilar. Det är en av de bärande delarna. Men om nu regeringen vill gå ännu längre när det gäller att stimulera en förstärkning av miljövänliga lastbilar borde man väl ännu mer se på de försök som nu görs när det gäller trådlasterbilar och annat för att kunna komma vidare, så att vi i nästa steg kan elektrifiera våra vägar. Men inte heller där syns det någon ansats till att man vill ta några kliv framåt, utan man jobbar mer på att lastbilar ska bort från vägarna eftersom de är ett miljöproblem.

Anf. 102 KARIN SVENSSON SMITH (MP):

Herr talman! Motivet till att Sverige fick ett undantag vid EU-inträdet var just det faktum att man behöver transportera skogsråvara fram till förädling och att järnväg eller sjöfart sällan är ett alternativ där. Jag har sett försök där det känns ganska motiverat, om det absolut inte finns någon konkurrens och vägarna håller. Jag har också studerat detta, så vi är inte totalmotståndare.

Men vi vill, precis som ministern sa, se detta som ett system där den sammantagna viljan och strävan – inte bara från regeringshåll utan också från oppositionen – borde vara att minimera klimatpåverkan och ändå få fram godstransporterna. Då behöver vi hitta en rationell fördelning mellan järnväg, väg och sjöfart. Därför behöver man tänka till lite och inte bara slå till och säga: Vi tar ett transportslag i taget.

Ulf Björnstig, som tidigare var trafiksäkerhetschef i Trafikverket, har gjort en forskningssammanställning över dödsolyckor på väg i norra Sverige. Vid över hälften av olyckorna var ett tungt fordon inblandat. Vi bör titta lite närmare på det innan vi klarlägger exakt vad som är smart.

Sverige har de kortaste tågen och de längsta lastbilarna i hela Europa. Det finns enorma behov inom järnvägen, och då kan man inte säga att vi ska ta 2 miljarder till detta utan att se på effekterna på annat. Jag tror att det är bättre att tänka rätt och ha ett underbyggt resonemang innan man slår till och gör lastbilarna längre och använder pengar som i stället skulle kunna användas för att förbättra järnvägstrafiken.

Jag tror att vi har anledning att prata lite till om detta, och då kan vi förhoppningsvis bli lika överens som vi blev när det gäller att få mer ordning och reda på vägarna, att liksom gynna den åkerinäring som sköter sig genom att ha bättre kontroll och bättre regler för trafiken på väg. Det kan vi bli överens om. Min ambition är att vi ska kunna bli överens om det andra också.

Anf. 103 LARS TYSKLIND (FP):

Herr talman! Om vi håller på en stund till är vi nog överens om det mesta. Bara det att Karin Svensson Smith säger att hon inte är totalmotståndare tycker jag var ett mycket positivt uttalande. Men Karin brukar ju vara en klok person. Jag kan också glädja Leif Pettersson att också vi två är ganska överens i det här resonemanget. Vi var plötsligt väldigt mycket överens.

Om vi nu ser EU-perspektivet i det här sammanhanget: Vi kan se att diskussionen om gränsöverskridande transporter mellan länder är lika. Vi behöver inte jämföra oss med Österrike, utan vi kan samspela med Finland och andra länder. Där är det faktiskt på väg att vi får ha transporter över gränsen. Vi måste ha samma regler båda, men det går åt det hållet.

Som Sten Bergheden var inne på kan vi konstatera att detta med transporter i Sverige kanske är något helt annat med de avstånd vi har och att vi inte kan tro att vi ska ha järnväg överallt. Men det satsas mycket på järnväg, och det finns mycket att göra på järnväg.

Jag vill återkomma till det jag inledde med förut: Statsrådet sa tydligt att vi inte ska ta varje transportslag för sig. Det tror jag faktiskt att vi allihop är inställda på och har slutat med. Men att vi ser det transportslagsövergripande kan inte stå i motsatsförhållande till att optimera de olika transportslagen. Det måste naturligtvis alltid vara en avvägning var man lägger investeringarna. Men jag ser definitivt inte det motsatsförhållandet.

Anf. 104 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Konkurrensfrågorna är viktiga i sammanhanget. Det handlar om konkurrens på lika villkor. Vi får inte göra sådana särregler i Sverige att vi faller utanför de konkurrensregler som finns inom EU. Det är viktigt att i det här sammanhanget tänka även på det.

De lastbilar på 90 ton som körde Northlands malm från Kaunisvaara till Svappavaara var naturligtvis ett undantag. Det var på vägar som inte höll för det. Det visade sig att man måste repa upp och så.

Men dessa lastbilar i sig släppte ut renare luft än vad man andas här i Stockholm. De sa lite skämtsamt när jag var där att vi egentligen borde köra omkring lite grann här i Stockholm med dessa bilar för att rena luften. Jag vet inte om det hade funkat riktigt så. Men det säger lite grann om hur utvecklingen på lastbilssidan går mot renare och renare motorer. Det innebär att det egentligen inte är lastbilarna som är problemet utan att det är utsläppen från lastbilarna som är problemet. Om transporterna går på gummi eller järn spelar mindre roll.

Sedan är järnvägen oslagbar när det gäller att transportera stort och tungt gods. En järnväg mellan Kaunisvaara och Svappavaara hade

inneburit att Northland hade varit kvar, därför att kostnaderna för transporter var större än kostnaderna för att bryta malmen.

Sten Bergheden tar med jämna mellanrum upp elvägar. Jag förstår inte riktigt detta resonemang. Då skulle man göra bilar som bara kan åka efter dessa vägar. Om de ska åka på en annan väg måste de ha två motorer. Hur mycket mer i last får de då? Nej, lägg ned det där projektet, och sätt i stället igång och satsa på järnväg för dessa pengar.

Anf. 105 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag har stor respekt för att man ska optimera varje trafikslag och transportslag. Men ibland är det naturligtvis så att om man genom aktiva åtgärder och olika typer av ekonomiska incitament minskar kostnaderna för ett trafikslag ökar kostnaderna relativt sett för ett annat. På det sättet är detta system som hänger ihop.

Även om många av remissinstanserna var positiva till detta förslag fanns det också farhågor inte bara från någon enstaka utan från flera om att en sådan förändring skulle kunna innebära en överflyttning av gods från järnväg till lastbil, vilket jag tror att vi kan vara överens om inte är en önskvärd utveckling.

Däremot tror jag att vi är lika överens om att där lastbilen är det enda möjliga alternativet ska vi naturligtvis ge så goda förutsättningar som möjligt för de sjysta åkare som finns att bedriva sin verksamhet både effektivt och med goda konkurrensmöjligheter. Men det gäller då att utforma system som gör att vi kan få de goda effekterna men slipper de dåliga. Det är det som är regeringens ambition, och jag ska understryka att det är hela regeringens ambition om det eventuellt fanns några oklarheter om det.

Jag har för min del barn i lite olika åldrar och barnbarn. För mig handlar miljöfrågan om att jag gärna vill ta mitt ansvar när jag sitter i regeringen, när jag handlar och när jag åker för att de ska ha en rimligare värld att leva i, där det finns luft att andas, vatten att dricka och där stormar inte föröder deras livsmiljö.

Att faktiskt sätta klimatet i första rummet och att försöka fatta de klokaste besluten som medverkar till att vi får en bättre livsmiljö för oss själva, för kommande generationer och för människor som lever på andra delar av jordklotet och som inte har riktigt samma förutsättningar som vi har, det ansvaret tror jag att vi behöver ta på väldigt stort allvar. I den frågan finns det ingen konkurrens mellan de olika partierna i regeringen, utan det ser vi som ett gemensamt ansvar.

Anf. 106 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Just miljön är oerhört viktig. Det är egentligen därför som dessa lastbilar har kommit fram. Det handlar om miljön och om konkurrenssituationen. Det är 10 procent lägre bränsleförbrukning per ton, det är 10 procent mindre utsläpp av koldioxid, och det är 20 procent högre kapacitet. Ett av fem virkesfordon försvinner från vägarna tack vare detta system. Lägre transportkostnader och oförändrade axelvikter bidrar också till oförändrat vägslitage. Egentligen kan man lyfta ned väldigt mycket på fler axlar och klara även vägarna i den delen.

Jag vet att det var några som jobbar med tågverksamhet i Sverige som var kritiska i denna remissrunda. Jag är inte förvånad över det. Men det

som vi diskuterar är ofta många transporter som inte kan gå på järnväg utan som går med lastbil och inte har något alternativ. I stort sett alla remissinstanser är alltså positiva, företagen är positiva, åkerinäringen är positiv och fordonsindustrin är positiv till denna fortsatta utveckling.

Det som denna interpellationsdebatt egentligen har mynnat ut i är att vi vill försöka driva på detta beslut. Det var glädjande att höra att regeringen är överens i denna fråga. Jag hoppas att man är överens om rätt sak också och att man faktiskt ska ta denna fråga vidare och fatta beslut om att gå vidare med först 64 ton och titta vidare på 74 ton i framtiden.

Vi förväntar oss nu en proposition från regeringen när det gäller eventuellt nya bärighetsklasser, om vi behöver införa det, och längre och tyngre lastbilar. Detta besked väntar åkeriägarna, företagen och fordonstillverkarna i Sverige på. Framför allt väntar vi i Alliansen på detta, för vi är beredda att stödja ett sådant förslag.

Jag tackar för debatten.

Anf. 107 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag vill också passa på att tacka för debatten. Det är inte riktigt så enkelt som att alla remissinstanser är odelat positiva. Flera av remissinstanserna är positiva i princip, men de flaggar för en risk för en överföring av gods från järnväg till väg, det vill säga gods som i dag går där det finns spår. Det är en utveckling som vi naturligtvis inte vill medverka till. Då gäller det att utforma ett system så att man inte bidrar till en sådan utveckling utan att man får just de positiva miljöeffekter och klimateffekter som är syftet med förändringen. Om vi bara kan hitta en sådan lösning är vi självklart beredda att titta vidare på det.

Jag tror att det över huvud taget finns stora möjligheter att också på andra sätt modernisera även vägtrafiken. Det pågår forskningsprojekt, precis som nämndes här i debatten, om att elektrifiera vägar. Olika tekniker för detta prövas. Jag tycker att det ska bli oerhört spännande att följa när man tar steget från laboratorieverksamhet till faktisk verklighet, där vi verkligen kan göra skillnad också i ett globalt perspektiv och öka konkurrenskraften för fordonstillverkare, för dem som utformar dessa system och för åkare som också kan bidra till en bättre transportsektor ur hållbarhetssynpunkt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2014/15:137 om tioårig grundskola

Anf. 108 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Maria Stockhaus har frågat mig hur elever med svårigheter ska kunna fångas upp tidigt om det inte finns personal i barnens närhet som har utbildning i att bedöma enskilda barns kunskapsutveckling. Maria Stockhaus har även frågat mig hur jag och regeringen ställer oss till ett obligatoriskt bedömningsstöd från första skolåret.

Lärarnas arbete med uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och arbete med stöd och särskilt stöd är centralt för elevernas lärande. Av skollagen framgår att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov och att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. I skollagen anges också att om en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges ett sådant stöd. Detta gäller även för förskoleklassen.

Vikten av tidiga insatser kan inte underskattas. Regeringen har därför som mål att säkerställa att stöd och särskilt stöd sätts in tidigt för att förebygga problem som kan växa och under lång tid försvåra för den enskilde eleven. I budgetpropositionen för 2015 har regeringen föreslagit eller aviserat en rad åtgärder som syftar till att ge bättre förutsättningar för ökad måloppfyllelse genom att den tidiga uppföljningen av elevernas kunskaper stärks. Exempelvis aviserar regeringen att en så kallad läsa-skriva-räkna-garanti som kommer att utredas under 2015 med målsättningen att ny lagstiftning ska kunna träda i kraft under 2017. En läsa-skriva-räkna-garanti säkerställer att insatser sätts in så fort en lärare eller annan skolpersonal upptäcker att en elev är i behov av stöd eller särskilt stöd. Detta kan innebära att insatser sätts in redan i förskoleklassen.

En annan viktig del i arbetet med tidiga insatser är att öka tillgången till lärare med specialpedagogisk kompetens i lågstadiet. Det är angeläget att säkerställa att alla elever som har behov av specialpedagogiskt stöd ges tillgång till det så att ingen elev lämnas efter. Regeringen föreslog därför i budgetpropositionen för innevarande år flera åtgärder för att öka tillgången till specialpedagogiskt stöd i framför allt förskoleklassen och årskurs 1–3 i grundskolan och motsvarande skolformer.

Regeringen ställer sig positiv till obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling samt matematik för årskurs 1. De obligatoriska bedömningsstöden ger lärare ett forskningsbaserat stöd i arbetet med att följa upp elevernas kunskapsutveckling i syfte att redan under den första årskursen identifiera såväl elever som behöver stöd i sin läs- och skrivutveckling eller matematiska utveckling, som elever som behöver extra utmaningar för att kunna nå så långt som möjligt. Regeringen har därför aviserat i budgetpropositionen för 2015 att obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och i matematik i årskurs 1 kommer att införas under 2016. Obligatoriska bedömningsstöd införs därmed enligt den plan den tidigare regeringen lade fast och kan från och med 2017 ses som en naturlig del av hela läsa-skriva-räkna-garantin från förskoleklass till årskurs 3. För att ytterligare öka möjligheterna att så tidigt som möjligt fånga upp de elever som har eller som bedöms riskera att få problem med läsförståelsen avser regeringen att under 2016 införa kunskapskrav i läsförståelse i årskurs 1.

Anf. 109 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Jag tackar Gustav Fridolin för svaret.

Att alla elever som behöver stöd ska få det och att stöd ska ges så tidigt som möjligt är vi överens om mellan regeringen och Alliansen, likaså om behovet av fler speciallärare och mindre klasser. Vi är också överens om att det borde bli obligatoriskt att börja skolan, alltså att vistas i skolans lokaler, från sex års ålder.

Regeringen vill ha en obligatorisk förskoleklass, något som i princip inte innebär en så stor skillnad jämfört med i dag eftersom en så stor andel av sexåringarna redan går i förskoleklass. Alliansen föreslår en tioårig grundskola med skolstart vid sex års ålder.

Förskoleklassens verksamhet ser i dag väldigt olika ut i olika delar av landet. Bland andra Skolverket har lyft fram att förskoleklassens uppdrag inte är helt tydligt. Med tanke på diskussionerna om likvärdighet innebär det ett problem att förskoleklassen på vissa håll är en fortsättning på förskolan medan den på andra håll är helt integrerad i skolan. Det som regeringen aviserar i dag, att de ger Skolverket i uppdrag att förtydliga uppdraget för förskoleklassen, är därför bra, men viktiga delar saknas fortfarande.

Herr talman! Svenska elever får under sin skoltid mindre undervisningstid än elever i de flesta andra OECD-länder. Vi är också rätt ensamma om att börja skolan så sent som vid sju års ålder. Det kommer att krävas flera åtgärder för att förbättra våra skolresultat. Och jag är övertygad om att en tidigare skolstart med ett tydligt uppdrag och tydliga mål redan från sex års ålder kan påverka resultaten i skolan positivt.

Det kan tyckas att våra förslag är väldigt lika, men det finns viktiga skillnader.

En skillnad är att i och med att vi gör grundskolan tioårig gäller kursplanerna i de olika ämnena på lågstadiet även sexåringarna. Det innebär att det finns ett centralt innehåll som ska gås igenom och att det finns kunskapskrav i de olika ämnena. Det är en förutsättning för att kunna följa upp eleverna och ge rätt stöd att det är tydligt vilka mål som de bör ha uppnått.

En annan avgörande skillnad mellan regeringens och Alliansens förslag är vilka som ska arbeta med sexåringarna. I dag krävs inte behöriga lågstadielärare i förskoleklassen. Det räcker med förskollärare. Den stora skillnaden mellan de två yrkeskategorierna är att lågstadieläraren har utbildning i att bedöma enskilda barns kunskapsutveckling. Det har inte förskolläraren. I förskolans pedagogik ingår inte att bedöma enskilda barn, utan där bedöms i stället verksamheten som helhet och själva verksamhetens utveckling. Det är en väsentlig skillnad om man vill att enskilda elever ska få tidigt stöd om de behöver det.

Jag ställde också frågan till utbildningsministern hur elever med svårigheter ska kunna fånga upp tidigt om de som arbetar med barnen inte har kompetensen att bedöma enskilda barns kunskapsutveckling. Den frågan har jag inte fått något svar på.

Anf. 110 GUNILLA NORDGREN (M):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret.

Jag vill fortsätta där Maria slutade. Du säger i ditt svar att det är viktigt att barnen fångas upp tidigt. Vi är helt överens om det.

Maria nämnde detta med grundskollärarbarns utbildning, att de har en utbildning att bedöma barns kunskapsutveckling. Du säger att du vill ha kunskapsbedömning i läsförståelse från årskurs 1. Jag förstår inte skillnaden. 95 procent av barnen i dag går i förskoleklass. Det är en egen

skolform. I en del kommuner bedrivs den på förskolorna. I många kommuner bedrivs den i skolorna.

På alla de skolor som jag har besökt, fackföreningar och andra som jag har talat med säger man att det vore rätt bra att renodla detta, det vill säga att med förskoleklassen – det vi kallar för nollan – göra grundskolan till en tioårig grundskola. Det är det vi föreslår.

Jag måste säga att jag är lite förvånad över att man inte kan tänka sig att gå med på detta utan bara säger att den ska bli obligatorisk i stället. Det spelar ju ingen roll när det är 95 procent som redan går där. Däremot skulle vi få fler undervisningstimmar. Barnen skulle kunna börja lära sig tidigare och fångas upp tidigare. I de flesta länder börjar barnen tidigare än vid sju års ålder.

Jag skulle gärna vilja ha ett svar från dig på hur du ser på den tanke som vi har. Vi talar väldigt mycket om överenskommelser över blockgränserna. Då borde man väl kunna lyssna på det andra laget i det här läget och säga: Okej, vi inkorporerar förskoleklassen, och då blir grundskolan tioårig. Det borde inte kosta så mycket.

Anf. 111 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Jag vill tacka utbildningsministern för svaret men också Maria Stockhaus för en väldigt viktig interpellation och aktuell fråga, inte minst i dag.

Jag tycker att Maria Stockhaus i sitt inlägg mycket tydligt berättade om de utmaningar som vi står inför och de möjligheter som den fråga som vi här lyfter fram innebär.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt möta förväntningar om att man kanske kan lära sig läsa lite grann och att så tidigt som möjligt möta dem som har risk att halka efter lite grann. Det är viktigt att man får en riktigt bra start i skolan så tidigt som möjligt för att man sedan ska kunna lyckas också i den övriga delen av grundskolan och gå vidare till gymnasiet.

Det är stor skillnad runt om i landet. En del kommuner har en förskoleklass som är nära integrerad med lågstadiet i F2, F3 eller F1, medan andra har en förskoleklass som ibland är alldeles för sig själv. Det blir ganska konstigt och byråkratiskt för föräldrarna om man har en verksamhet som är helt fristående ett år och sedan ska gå vidare till nästa eller att den är kopplad till förskolan.

Det finns en viss skillnad i hur pedagogiken förs beroende på om man kopplar förskoleklassen till förskolan eller om man kopplar den till lågstadiet, där den lärande leken eller det lekande lärandet kan variera ganska mycket och det därmed blir olika start. Därför är det viktigt att fundera på, som regeringen nu gör, hur man bättre styr upp förskoleklassen. Min slutsats är att det är rimligare att föra över förskoleklassen till en tioårig grundskola och ett fyraårigt lågstadium.

Som utbildningsministern säger i sitt svar har man också rätt till särskilt stöd i förskoleklassen, enligt skollagen. Frågan är bara vad detta relaterar till. När man inte har kursplaner och kunskapskrav i förskoleklassen, vad relaterar då det särskilda stödet till? Det vore mycket smartare, mycket tydligare och en mycket bättre start för de allra flesta att ha kunskapskrav och kursplaner för lågstadiet som man har fyra år på sig att nå. Då kan man relatera till det särskilda stödet och se till att fler får en riktigt bra start.

Jag tycker att det finns problem i detta. Dels är det olika i olika kommuner, dels är det en otydlig och byråkratisk struktur. Man kan också diskutera formen.

Förra veckan föreslog regeringen ett ökat samarbete inom skolpolitikens område. Dagen efter ger man nya utredningsdirektiv till grundskoleutredningen. Där skulle man ha kunnat kontakta Alliansen för en gemensam skrivning om man vill ha ett samarbete. I dag tar man initiativ till den nya läroplansskrivningen för förskoleklassen.

Det landar i två frågor till utbildningsministern. För det första: Vad är egentligen huvudskälet till att regeringen inte vill ha en tioårig grundskola? För det andra: Varför väljer man konfrontation i just denna fråga, där vi trots allt skulle kunna mötas?

Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag upplever inte att detta är en diskussion som förs i särskilt konfrontativ ton.

Vi har en stor utmaning, vilket vi alla understryker, och det är att vi sätter in stöd till elever med behov av särskilt stöd alldeles för sent. Vi ger faktiskt mest särskilt dokumenterat stöd i nionde klass, och som alla förstår är det för sent för de flesta eleverna. I de bästa skolsystemen i världen sätter man i stället in stödet tidigt, när barnet är sex sju åtta år.

Dit måste vi gå också i Sverige. För att göra det behöver vi se till att alla sexåringar börjar i skola. Vi har gett Grundskoleutredningen direktiv att se hur en plan kan se ut för att göra förskoleklassen obligatorisk och, vilket är mitt svar till Gunilla Nordgren, att titta på om det innebär att förskoleklassen blir en del av grundskolan eller fortsätter att vara en egen skolform.

Grundskoleutredningen kommer att titta på detta och lägga fram alternativ både med förskoleklassen som fortsatt egen skolform och med förskoleklassen som en del av grundskolan. Man tittar på de olika alternativens innehåll och vad det innebär med gällande rätt och förordningar. Detta ska Grundskoleutredningen lägga fram förslag på, och i båda fallen handlar det om en obligatorisk skolverksamhet för sexåringar.

Precis som Maria Stockhaus konstaterar är det inte här skillnaden mellan partierna, i den mån det finns någon skillnad, går att finna.

Vi vill också, precis som interpellanten och de andra debattörerna, göra förskoleklassen och den verksamhet som i dag erbjuds sexåringar likvärdig över hela landet. Det är anledningen till det uppdrag som Skolverket har fått. Det är ett sätt att göra detta snabbare än den strukturförändring som sker genom Grundskoleutredningen. Det motsäger inget som kommer genom Grundskoleutredningen, men vi får ett särskilt avsnitt i läroplanen som rör förskoleklassen för att få ett likvärdigt innehåll i förskoleklassen över hela landet.

Vi vill också se till att förskoleklassens unika verksamhet som brygga mellan förskola och grundskola stärks. Här utgår vi från den forskning som vi har tillgänglig.

Det handlar dels om OECD:s undersökningar där man genom PISA-provet konstaterar att prov som 15-åringar gör påverkas av vilken tillgång de har haft till förskolepedagogik som barn, alltså vad de har haft för pedagogisk verksamhet nio år före provet. Så stor effekt kan en god förskolepedagogisk verksamhet ha.

Dels handlar det om resultatet av den utredning som den förra regeringen tillsatte under rubriken ”I rätt tid”, som just tittade på skolstart. Man konstaterade att det är mötet mellan det lekfulla lärandet, förskolepedagogiken och grundskolan i de tidiga åren som avgör vilken start man får i skolan.

Det möte som förskoleklassen kan erbjuda när den fungerar som bäst vill vi ta fasta på och skapa en likvärdighet över hela landet. Det innebär att förskoleklassen får bli en brygga där grundskollärare och förskollärare möts.

Här finns måhända en skillnad mellan oss. Jag skulle inte uttrycka mig som att det räcker med förskollärare. Jag upplever och vill beskriva förskollärare som akademiskt skolade experter på små barns lärande. Jag tycker att det är bra att sexåringar får vara i en verksamhet där de både möter förskollärare och grundskollärare. De möter på det sättet två lärarkategorier där några har utbildning i att bedöma enskilda barns kunskapsutveckling, för att använda Maria Stockhaus beskrivning, och andra har en utbildning i lekfullt lärande. Detta möte är bra.

Avslutningsvis, herr talman, behöver vi skärpa verksamhetens inriktning mot basfärdigheterna i förskoleklassen. Det är målet med en läsa-skriva-räkna-garanti. Vi tar vidare det som börjar med införandet av kunskapskrav i ettan till en läsa-skriva-räkna-garanti från förskoleklass till årskurs 3. Jag tror inte att det kräver att vi har kunskapskrav också för sexårsverksamheten av den anledningen att det införts kunskapskrav i ettan som man kan arbeta mot, men man får en strukturerad verksamhet.

Anf. 113 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Vi har sedan riksdagen öppnade hört många statsråd i talarstolen kalla sin regering samarbetsregering. När det gäller lågstadiet och skola för sexåringar har Miljöpartiet och Socialdemokraterna närmat sig Alliansens skolpolitik, och det finns i dag många punkter där vi är överens. Jag är glad över att ni har för avsikt att fullfölja alliansregeringens förslag att införa obligatoriskt bedömningsstöd i de tidiga skolåren.

När det gäller sexåringar borde det vara möjligt att hitta en överenskommelse. Gustav Fridolin lyfter fram OECD:s utredning om att en god förskola påverkar PISA-resultaten. Det har dock inget samband med den diskussion vi har nu eftersom man kan ha god förskola till och med att barn är fem år och sedan börjar de skolan när de är sex år.

I dag finns det inget krav på att det ska vara utbildade lågstadielärare i förskoleklassen. Genom att göra grundskolan tioårig och göra förskoleklassen till det första riktiga skolåret ställs det krav på att det ska finnas behöriga lågstadielärare med den kompetens de har. Det hindrar inte att man kan ha förskollärare i förskoleklassen, och det hindrar inte att man kan jobba mer lekbetonat och med förskolepedagogik. Den viktiga skillnaden är att man har en utbildad lågstadielärare som har ansvar för verksamheten.

Jag har förstått att det för Miljöpartiets del handlar mycket om att värna de förskollärare som i dag arbetar i förskoleklassen. Det går att hantera med olika former av övergångsregler och med möjlighet att komplettera sin utbildning.

Ni har föreslagit att det ska införas en läsa-skriva-räkna-garanti i lågstadiet. Det är en jättebra idé, men ska den kunna bli verklighet måste vi bättre ta till vara den tid som sexåringarna tillbringar i skolan.

För oss moderater är det viktigast att eleverna får stöd tidigare, och ska vi åstadkomma det är jag övertygad om att det behövs tydliga kursplaner och kunskapskrav även för sexåringar och legitimerade lågstadielärare som är med och ansvarar för undervisningen.

Anf. 114 GUNILLA NORDGREN (M):

Herr talman! Det låter bra. Jag ser en liten öppning. Min fråga var ju varför det är så svårt. Det känns som att bara för att förslaget kommer från Alliansen kan vi inte komma överens. Men inom skolan borde vi kunna komma överens.

Precis som Maria sa handlar det om vilka som ska undervisa, det vill säga lågstadielärare. Vi har stor brist på förskollärare inom förskolan, så det blir nog inget stort problem.

Det ser olika ut i olika kommuner eftersom man får lov att välja. Om förskoleklassen blir en del av grundskolan ska det vara i skolans värld och med ett bra fritis på eftermiddagen. Jag håller helt med om att det behöver satsas på fritis. I dag kan denna likhet inte garanteras.

Jag har sysslat med mycket inom skolverksamhet, och det blir så enkelt om vi säger att skolstarten är vid sex års ålder. Då är det även de 5 procenten som ska dit. Vi fångar upp barnen tidigt och har utbildad personal. Det kan vara förskollärare i klassen också; det gör inget.

På detta sätt blir det mer likvärdigt över hela landet, och vi kan möta olika barn så tidigt som möjligt.

I dag går de flesta barn på förskola, och det finns en garanti för tre- till femårsverksamhet. I många andra länder börjar barnen vid sex eller fem års ålder. Jag har ett barnbarn som kommer att börja vid fyra års ålder, och det är obligatoriskt. Jag tror att vi ska ta vara på att barn har väldigt lätt att lära sig i dessa åldrar.

Det är trevligt att jag hör en öppning och att vi har en samsyn. Jag hoppas att vi under mandatperioden kan hitta rätt i detta. Mitt mål är att ni ska lyssna till oss och införa en tioårig grundskola.

Anf. 115 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Jag välkomnar att Gustav Fridolin lyfter fram forskning som visar att en bra förskola leder till goda resultat i PISA och i skolan i övrigt. Det är ett viktigt konstaterande. Kanske kan det lära oss att inte alltid bara tänka tanken "låt barn vara barn", för barn vill lära sig. Barn tycker att det är roligt att lära sig. Barn lär sig när de leker, och de leker när de lär sig. Det måste vi fånga upp.

Denna forskning leder dock inte till slutsatsen att man måste ha en särskild skolform som heter förskoleklass. Det forskningen säger är att man måste ha höga pedagogiska ambitioner för barn tidigt. Ju fler som möter höga pedagogiska ambitioner tidigt, desto fler kommer att klara grundskolan väl och lyckas vidare i gymnasieskolan, på högskolan och på arbetsmarknaden.

Mötet med engagerade och duktiga pedagoger som kan se det enskilda barnets möjlighet till utveckling är det som gör det. Det är inte att man har ett särskilt kapitel i skollagen som heter Förskoleklass. Det är

inte att man har en särskild skolform som heter just så som är förklaringen till varför forskningen visar att tidig pedagogisk verksamhet ger bra effekt på fortsatt utveckling och utbildning.

Mina frågor kvarstår. Vad är det egentligen som ligger bakom att regeringen är så skeptisk och avvisande till tanken på en tioårig skolgång och en tidigare skolstart?

Varför gör regeringen de här förändringarna när man vet att det i riksdagen finns ett väldigt starkt stöd för att gå över till en tioårig skola i stället? Hur tänker regeringen hantera de pengar som alliansbudgeten har lagt på att vidareutbilda förskollärare som befinner sig i förskoleklass nu när regeringen tydligt visar att den inte tänker genomföra en tioårig grundskola, som den här reformen vilar på?

Anf. 116 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Man får nog lyssna lite speciellt för att höra att jag skulle vara skeptisk till att vi går från att 97 procent av alla sexåringar är i en pedagogisk verksamhet med läroplan till 100 procent. Den reformen kommer vi att genomföra under mandatperioden, och jag är övertygad om att vi kommer att kunna samarbeta om den på ett bra sätt. Där finns ingen skepsis hos mig.

Jag håller helt med Gunilla Nordgren när hon säger att barn har lätt för att lära sig och att de har rätt att lära sig. Det är därför det är så viktigt för oss att ta fasta på hur små barn lär sig. Jag menar att det är detta som gör OECD:s undersökning av förskolepedagogikens betydelse relevant.

En obligatorisk förskoleklass, en obligatorisk verksamhet där förskolepedagogik möter grundskolepedagogik blir den verksamhet där vi garanterar att alla barn får tillgång till det organiserade lekfulla lärande som finns inom förskolepedagogiken samtidigt som man lägger grunden för de baskunskaper man kommer att behöva när man går vidare in i skolan.

Detta är det storartade med den förskoleklass vi har i dag, när den fungerar som bäst. Det är detta vi ska kunna bygga vidare på på ett bra sätt. Därför kommer ni inte att höra mig uttrycka att förskollärare också ska få vara med, för jag upplever förskollärare som lika självklara som grundskollärare i en pedagogisk verksamhet där förskolepedagogiken ska möta grundskolepedagogiken. Båda grupperna är kompetenta att göra det.

När Christer Nylander säger att det handlar om att man ska få möta en duktig pedagog kan jag garantera att det är många barn som möter en duktig pedagog som är akademiskt skolad i att vara expert på de små barnens lärande, det vill säga förskollärare.

I den här debatten finns undertonen att förskollärare inte skulle vara lika duktiga lärare som grundskollärare. Den vill jag inte ta del av. Den är inte min. Förskollärare och grundskollärare kan mötas och samverka på ett bra sätt, och det är det man kan göra i en verksamhet som förskoleklassen, när den fungerar som bäst.

För att skapa den likvärdigheten går det snabbare och motsäger inga kommande förändringar att ge Skolverket ett uppdrag att göra ett särskilt avsnitt i läroplanen som blir tydligt för förskoleklassen. Det är det uppdrag som vi kommer att besluta om i regeringen på torsdag.

Precis som Christer Nylander uttryckte det ska barn möta höga pedagogiska ambitioner. Det kan man göra i en sådan här verksamhet, och det är jag inte skeptisk till.

Jag vill understryka den utredning som den föregående regeringen tillsatte i frågan, I rätt tid. Den visar att det är viktigt att inte tappa bort förskolepedagogiken och det lekfulla lärandet, om man vill att starten för alla barn ska vara på ett sådant sätt att den stärker måluppfyllelsen i den svenska skolan och gör att alla barn når kunskapskraven. Det är en viktig del, inte minst för de barn som skolan har svårast att nå i dag.

Jag har fått frågor om samarbete, och jag har intygat både utåt och inåt och i våra olika samtal att jag kommer att göra mitt för att försöka säkerställa att de reformer vi lägger fram för Sveriges riksdag har ett brett stöd och kan överleva också voterings och valförändringar.

Jag kommer självklart att bjuda in den borgerliga oppositionen till samarbete när Grundskoleutredningen är färdig och vi kan titta på de förslag som den lägger fram. Jag är övertygad om att vi kommer att ha lite olika ingångsvärden på olika punkter i en sådan diskussion, men det bör inte finnas något som är så svårt att vi inte kan lösa det.

Detsamma gäller införandet av en läsa-skriva-räkna-garanti när den utredningen är färdig. De här frågorna hakar väldigt tätt samman. Om man ska se till att förskoleklassen och verksamheten för sexåringar verkligen används på ett sådant sätt att man får med sig basfärdigheterna in i det som i dag är första klass i grundskolan måste man strukturera upp det i ett samlat sammanhang med läsa-skriva-räkna-garantin och en förskoleklass till årskurs tre.

Anf. 117 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Jag förstår fortfarande inte varför regeringen ändrade utredningsdirektiven när det gäller förskoleklassen. Den enda slutsats jag kan dra är att man ville gå Läraryrket till mötes i frågan.

Gustav Fridolin är öppen för kunskapskrav och att det behövs strukturerad läsundervisning för sexåringar om man ska uppnå läsa-skriva-räkna-garantin. Då behövs behöriga lågstadielärare som arbetar med sexåringarna, och det behövs en tioårig grundskola, inte en obligatorisk förskoleklass.

Jag har fortfarande inte fått svar på frågan hur man ska kunna sätta in insatser för enskilda barn och ge dem det stöd de behöver, om man inte har personal på plats som kan bedöma enskilda barns kunskapsutveckling.

Jag vill inte göra någon värdering av förskollärare och grundskollärare eller om den ena kategorin är bättre eller sämre än den andra, men de har olika inriktning på sin utbildning.

En grundskollärare har utbildning i att lära enskilda barn att läsa. Man har utbildning i att bedöma enskilda barns kunskapsutveckling. Det är något som förskollärarna inte har. De har en fantastisk utbildning som säkert kan komma till nytta, inte bara för sexåringarna. Jag ser ingen anledning till att förskollärare inte ska kunna arbeta i hela lågstadiet, men det behövs behöriga lågstadielärare om man ska kunna bedöma enskilda barns kunskapsutveckling.

Jag är orolig för att vi går vidare med ett förslag där vi inte ställer kravet på behöriga lågstadielärare som arbetar med sexåringarna. Jag

tycker att det vore olyckligt och synd att slösa den tid som sexåringar tillbringar i skolan genom att inte ta till vara och kunna utvärdera deras kunskapsutveckling.

Anf. 118 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag ska använda min slutreplik till att svara på den sista frågan.

Vi ändrade Grundskoleutredningens direktiv därför att de var skrivna på ett sådant sätt att man skulle upphöra med att ha ett möte mellan förskolepedagogiken och grundskolepedagogiken i verksamheten för sexåringar. Vi vill se och stärka det mötet.

I det mötet ingår också att man måste stärka arbetet med att se till att de elever som redan vid sex års ålder behöver extra stöd för att få med sig den läsfärdighet de behöver för att kunna uppnå ettans nya kunskapskrav ska få det i förskoleklassen.

Vi vill dock fortfarande se mötet mellan förskolepedagogiken och grundskolepedagogiken i verksamheten för sexåringar i en sådan framtida obligatorisk verksamhet. Vi har gott forskningsstöd för den ståndpunkten, vilket jag hänvisat till i denna debatt.

Utredningsdirektiven är skrivna så att man ska titta på hur man kan införa en plan för att göra förskoleklassen obligatorisk som egen skolform och hur man kan göra förskoleklassen obligatorisk inom grundskolan.

Man tittar på de alternativen och väger dem mot varandra utifrån gällande rätt och förordningar, i båda fallen med utgångspunkten att det ska fortsätta att vara en verksamhet där förskolepedagogiken möter grundskolepedagogiken.

Sedan behöver vi göra mer. En av de saker vi gör nu är att se till att strukturera upp arbetet i läroplanen så att det blir tydligt för varje rektor och lärare vad som är tillämpligt för förskoleklassen och så att vi kan få en likvärdig verksamhet över hela landet.

Det går snabbare att göra på det sättet än de lagförändringar vi planerar utifrån Grundskoleutredningen, och vi behöver göra lagförändringar som stärker tillgången till särskilt stöd från förskoleklass till årskurs 3. Det gör vi genom en läsa-skriva-räkna-garanti.

En sådan garanti kan mycket väl innebära att man behöver fortbildningsinsatser för alla som jobbar i förskoleklassen, såväl förskollärare som andra lärare som jobbar i förskoleklassen. Det kommer vi att behöva diskutera utifrån den utredning som tittar på en läsa-skriva-räkna-garanti.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 119 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Christer Nylander har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta med anledning av Skolinspektionens rapport och vad jag avser med ett ökat statligt ansvarstagande.

Många aktörer har ansvar för att vända utvecklingen i svensk skola. Från statligt håll behöver vi ta ett större ansvar för att förbättra förutsättningarna för att höja resultaten i skolan. Regeringen föreslog därför i budgetpropositionen för 2015 ett stort antal reformer i skolan i syfte att åstadkomma utveckling och förändring.

Våra främsta prioriteringar är även fortsättningsvis tidiga insatser, att skapa ett mer jämlikt skolsystem och att öka läraryrkets attraktivitet. Vi föreslår också att en skolkommission tillsätts. Kommissionen ges mandat att utifrån OECD:s fördjupade analys av svensk skola och egna analyser lägga fram väl underbyggda förslag för exempelvis metodutveckling, stärkt ledarskap och likvärdighet i skolsystemet.

Regeringen har aviserat att genomföra satsningen Samverkan för bästa skola där Skolverket bland annat kommer att få i uppdrag att sluta utvecklingsavtal med huvudmän som har skolor med låga resultat och tuffa förutsättningar. I överenskommelserna ska tydligt framgå vilka insatser staten respektive huvudmännen ska genomföra på skolan för att utveckla och förbättra verksamheten i syfte att höja elevernas resultat.

För att ge alla huvudmän möjlighet att utvecklas och förbättras behövs ytterligare långsiktiga och systematiska skolutvecklingsinsatser. Huvudmän och skolor har olika förutsättningar och behov, och för att möta dessa vill regeringen satsa även på att genomföra nationella skolutvecklingsprogram. Huvudmän och skolor ska erbjudas ett varierat utbud av insatser. De kan avse kompetensutveckling och stödinsatser av olika slag när det gäller undervisning och uppföljning och hur arbetsprocesser kan utvecklas och förbättras.

Regeringen vill vidare genom en nationell samling för läraryrket bidra till en positiv utveckling av läraryrkets status och attraktivitet – detta för att trygga lärarförsörjningen och därigenom skapa förutsättningar för att eleverna får sin undervisning av behöriga lärare.

Regeringen har då för avsikt att vidta åtgärder för att höja lärares löner, under förutsättning att även parterna tar ansvar för att påtagligt prioritera höjda lärarlöner, och också göra satsningar på kompetensutveckling för lärare. För att attrahera de bästa lärarna till skolor med låga resultat och tuffa förutsättningar har regeringen även för avsikt att avsätta extra medel till höjda lärarlöner i dessa skolor.

Dessa satsningar visar tydligt att regeringen tar ansvar för att stödja och ge förutsättningar för utveckling och förändring inom skolan.

Anf. 120 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret. Det är ett tag sedan jag skrev interpellationen nu, och det har hänt mycket sedan dess. Tyvärr har det inte hänt tillräckligt mycket på just det här området, som jag skulle ha hoppats.

Jag var under en tid – förvisso under en ganska kort period och för ganska länge sedan – kommunal skolpolitiker. Jag minns hur vi på den tiden jobbade med den kommunala skolplanen. Jag minns att vi hade till uppdrag att försöka tolka de nationella målen till att bli lokalt anpassade mål. Jag minns hur vi följde de olika skolenheternas budgetar ganska väl och deras utveckling väldigt noga.

Det fanns en stor tilltro till decentralisering av skolan på den tiden, och jag tror fortfarande att det är centralt att decentralisera mer makt ned till skolan. Men problemet med denna reform är, som vi såg för ett par decennier sedan, att det stannade på kommunnivå. Makten stannade där. När vi försökte pressa ned mer makt till den enskilda läraren, till den enskilda skolan och rektorn blev det inte så. Det stannade på kommunnivå.

Jag såg också hur kommunaliseringen innebar att fler kommunpolitiker alltmer lade sig i skolans inre verksamhet. Det är inte på något sätt konstigt. Jag tror att slutsatsen av denna reform och många andra är att ju fler politiska nivåer det finns i styrningen, desto fler politiska beslut kommer att fattas om hur verksamheten ska se ut. Ju fler byråkratiska nivåer det finns i en verksamhet, desto fler byråkratiska regleringar kommer det att bli. Det är något av en administrativ problematik som vi står inför, inte bara på skolans område utan rent generellt. Om det finns politiker utsedda för att ansvara för skolan kommer de att försöka styra över skolan.

Vad blir då viktigast? Är det till sist kommunens budget, eller är det de statliga kunskapskrav, läroplaner och skolplaner som slås fast? När jag frågar dem som är i skolan är det sällan jag hör att en rektor har fått sparken för att han eller hon inte klarar att få skolan att nå upp till kunskapskraven. Men det är ganska vanligt att man får gå efter det att man inte har levt upp till budgeten.

Jag tror, herr talman, att det är dags att ta bort det där mellanledet och att göra det tydligt att staten ska ta över huvudmannskapet för skolan från kommunerna. Nio av tio skolledare har kommit till samma slutsats, det vill säga att vi ska ha tydligare statlig styrning. Det finns ett starkt stöd också bland lärarna för detta.

Interpellationen handlar om Skolinspektionens analys av de inspektioner man har gjort under den tid som har gått sedan man startade. Det handlar om 1 000 kommuntillsyner, 13 000 inkomna anmälningar och 48 000 intervjuer. En av slutsatserna i rapporten är att det är en otydlig styrning av skolan. Det är otydligt vem som till sist har det avgörande ansvaret.

Man konstaterar till exempel att nio av tio kommunala huvudmän får kritik för arbetet med att planera, följa upp och utveckla skolverksamheten. Vi har 290 kommuner i Sverige, och det är ett faktum att hantera. Men kommunerna är också väldigt olika och har olika förutsättningar för att leda en fungerande skola.

Det är uppenbart att det finns många kommuner som är duktiga på skolpolitik. Men det är också uppenbart att det finns en hel del kommuner som inte klarar av detta uppdrag. Därför är det mycket som talar för en ökad statlig styrning. Alliansen har under de åtta år som vi satt vid makten gjort en hel del för att tydliggöra det statliga ansvaret, tydliggöra statlig styrning och tydliggöra statligt ansvarstagande. Min

slutsats är att det är dags att gå hela vägen och införa ett statligt huvudmannaskap.

Min fråga är egentligen: Vilka ytterligare åtgärder, utöver dem som statsrådet hittills har föreslagit, är man beredd att vidta från regeringens sida för att ytterligare öka den statliga styrningen av skolan?

Anf. 121 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vill understryka att jag delar mycket av den problembeskrivning som Christer Nylander framför till kammaren och i sin interpellation. Den bygger i sin tur på Skolinspektionens slutsatser utifrån inspektioner på samtliga Sveriges skolor. Det är ett av de mest gedigna underlag vi har kunnat få av sitt slag.

Jag delar också den del av problembeskrivningen som gäller att inte tillräckligt mycket har hänt. Det blir uppenbart när man läser ett remissvar som är skrivet utifrån att det ursprungligen avlämnades den 2 december till riksdagen. Där listas de budgetförslag som regeringen gick till riksdagen med. Ett par av dem har tyvärr fått skjutas upp något. De nationella skolutvecklingsprogrammen saknas i den budget som gick igenom riksdagen. Fortbildningsinsatserna för lärare skars ned ganska kraftigt i den budget som gick igenom riksdagen, vilket jag beklagar.

Decemberöverenskommelsen ger regeringen möjlighet att tillskjuta resurser för att göra dessa saker och att förändra resurser i enlighet med den prioritering som jag presenterade för riksdagen i mitt interpellationssvar.

Viktiga saker, förutom de nationella skolutvecklingsprogrammen och fortbildningsinsatserna, är myndighetsuppdragets samverkan för bästa skola. Vi har ändrat Skolverkets grundläggande instruktion på ett sådant sätt att Skolverket inte är bundet att göra enbart nationella skolutvecklingsinsatser utan också kan ta emot ett myndighetsuppdrag som handlar om att man kan sluta samarbetsavtal med huvudmän om skolutveckling på en enskild skola. Staten kommer alltså att kunna få möjlighet att gå in och aktivt sprida goda exempel från andra skolor på ett sätt som man inte har haft möjlighet till tidigare.

Detta är ett helt nytt myndighetsuppdrag för Sverige. Det kommer också att innebära en helt annan relation mellan huvudman och stat. I dag är huvudmannens enda aktiva relation till staten inspektionsverksamheten och kritiken som kommer från den. Nu får man en partner som man också kan använda i utvecklingsverksamheten på ett mycket handfast sätt.

På det sättet kan vi sprida de goda exempel som finns. Vi har många exempel i Sverige där man har lyckats vända dåliga resultat. Men de stannar ofta på just den skolan eller i just den kommunen. På det här sättet kan man gå in i en annan skola med liknande problem och säga: Nu prövar vi de här sakerna! Man kan upprätta överenskommelser med huvudmannen om vilka insatser staten gör och vilka kommunen gör. På det sättet får man en skolutveckling för just den skolan.

Vi har också en vidare möjlighet att initiera den nationella samlingen för läraryrket genom att vi kan visa att staten är beredd att 2016 tillskjuta tre statliga miljarder till parterna för att höja lärarlönerna om parterna tar sitt ansvar. Detta är vidare en viktig sak för att göra ett ökat statligt ansvarstagande för skolan och för de problem – i det här fallet lönebildningen – som har växt ända sedan staten var arbetsgivare. Det var ju redan under den tiden som lärarnas löner började halka efter.

På den strukturella nivån är det kanske allra viktigaste att vi tillsätter en skolkommision. Från de analyser som Skolinspektionen har kommit med utifrån en djupgranskning av svenskt skolsystem, som den förra regeringen initierade i samarbete med OECD, ska vi kunna ta detta vidare i en svensk kommission där representanter för forskning och profession möts. I samverkan med de politiska partierna kan man sedan lägga fram förslag på förändringar – också förslag på förändringar för likvärdighet i skolsystemet.

Vi måste ta debatten vidare. Alldeles för länge har det varit så att ansvaret för skolan har bollats mellan statliga och kommunala aktörer,

och mittemellan har elever och lärare hamnat utan att någon egentligen har tagit ansvar för situationen. Genom de insatser jag har nämnt, där staten på ett mycket mer aktivt sätt kan verka för skolutveckling också på enskilda skolor i samverkan med huvudmännen, och genom en skolkommission som kan adressera de strukturella frågor som OECD:s djupgranskning väcker och som Skolinspektionens rapport väcker tar vi steg framåt.

Anf. 122 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Det gläder mig att utbildningsministern delar min problembeskrivning. När man läser Skolinspektionens årsrapport blir problembeskrivningen väldigt tydlig. Den återkommer när man diskuterar med rektorer. Samma problembeskrivning återkommer när man diskuterar med lärare. De tycker att det är många som försöker styra skolan och att professionen inte har tillräckligt stark ställning.

Den delredovisning som utbildningsministern tog emot av OECD pekar mycket riktigt och tydligt just på att den svenska staten har betydligt mindre inflytande över skolan än vad som är genomsnittet i OECD. Den statliga styrningen är betydligt svagare i Sverige.

Det är bra att vi delar problembilden. Men det är inte tillräckligt. Jag skulle vilja att vi också delar synen på de åtgärder som måste till. Alliansregeringen har under åtta år genomfört en lång rad reformer som tydligare har styrt upp den statliga styrningen av skolan. Det handlar om en tydligare skollag. Det handlar om tydligare läroplaner. Det handlar om något så fundamentalt som fortbildning av lärare. Att jobba i en kunskapsbransch och inte få fortbildning av sin arbetsgivare är mycket märkligt. Ändå har det varit så i många kommuner under lång tid. Nu har staten genom långa, stora och omfattande satsningar tagit över fortbildningen av lärarna.

Det handlar också om särskilda satsningar som har gjorts på vissa ämnen. Det handlar om att vi infört en skolinspektion med tydligare verktyg. Det handlar om att vi har tagit över delar av lönebildningen genom att införa karriärvägar. Och det handlar om att vi har behörighetsregler och legitimationer som nu gör det självklart att läraren som lär ut en sak också ska kunna sitt ämne. Men mer behövs. Och det är min och Folkpartiets bild att staten bör ta ett ännu tydligare ansvar för skolan och ta över huvudmannaskapet.

Ett problem som Sverige har på många områden men som blir mycket tydligt på skolans område är att vi har många kommuner. Vi har 290 kommuner. Några av dem är så små som på några tusen invånare. Det är klart att driften av något så komplicerat som en skola och att ha en ekonom som kan styrsystem, ha en pedagogisk coach till rektorerna, ha en HR-avdelning för lärarna och så vidare till sist blir ganska svårt för en liten kommun på bara några tusen invånare. Om man vill lyfta skolresultaten i Sverige är det mycket lite som talar för att den kraft som behövs för att lyfta svensk skola till att bli en av de tio bästa i världen finns fördelad på 290 olika kommuner.

Min och Folkpartiets slutsats är att den kraft som behövs för att få fart på skolutvecklingen och det som vi vill när det gäller skolan, nämligen ha en kunskapsskola som kan mäta sig med omvärlden och som innebär

att vi är väl förberedda för den globaliserade ekonomins krav, förmodligen bara kan finnas i ett statligt huvudmannaskap.

Anf. 123 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag delar beskrivningen av att vi nu måste gå vidare utifrån det som har gjorts med ny skollag, ny lärarutbildning och flera andra reformer som Christer Nylander nämnde. I närtid behöver vi gå vidare med nationella skolutvecklingsprogram. Vi måste också gå vidare med samverkan mellan stat och kommun genom att Skolverket på ett tydligare sätt kan erbjuda utvecklingsinsatser och se till att de hamnar just i de kommuner och på de skolor som behöver det mest samt genom fortbildning.

Jag beklagar och är lite förvånad över att just dessa två saker saknades i den budget som de borgerliga lade fram till riksdagen. Fortbildningen för lärare skar man faktiskt ned mest på inom skolområdet. Och nationella skolutvecklingsprogram saknades. Men decemberöverenskommelsen kommer att ge möjlighet att fullfölja också dessa löften som jag också nämnde i interpellationssvaret.

Vidare behövs myndighetsuppdrag i samverkan för bästa skola. Det innebär en förändrad myndighetsstruktur på så sätt att staten kan göra enskilda insatser med huvudmän på enskilda skolor. Och det behövs nationell samling för läraryrket där staten tar sin del av ansvaret för att lärares löner har halkat efter under lång tid och för de resultat det har fått för läraryrkets attraktivitet.

Dessutom behövs, precis som jag har nämnt, en skolkommision som har ett öppet mandat för att titta på strukturen, som Skolinspektionen i sin rapport benämner styrkedjan. Min företrädare i just den här kammaren använde begreppet statligt huvudmannaskap och statlig skola i många debatter. Men under de åtta år som Alliansen satt i regeringen och min företrädare var ansvarig för skolan tillsattes faktiskt ingen utredning som hade mandat eller möjlighet att komma med förslag på ändringar i den grundläggande styrkedjan för svensk skola, alltså precis det som Christer Nylander efterlyser.

Vi ger en skolkommision den möjligheten. I en skolkommision kommer företrädare för professionen och företrädare för forskningen i samverkan med riksdagens partier att titta också på styrkedjan, utifrån Skolinspektionens rapport och OECD:s kritik. Vilka behöver mindre ansvar för svensk skola, vilka har getts för mycket ansvar utan att kunna ta det och hur ska statens ökade ansvar se ut? Precis de möjligheterna kommer en skolkommision att ha.

Det innebär att den här debatten som har pågått ganska länge, ungefär sedan besluten om kommunalisering togs, kan tas ett steg framåt. Vi kan få konkreta förslag på bordet om hur vi nu ändrar i ansvarsfördelningen i styrkedjan på ett sådant sätt att den stärks för svensk skola. Förslagen kommer att vara förankrade hos professionen och i den pedagogiska forskningen i samverkan med riksdagens partier.

Det går inte att få fram den typen av förslag om man inte tillsätter någon kommission. Vi har haft skolkommisioner i svensk historia. De har varit ganska viktiga för förändringen och utvecklingen av svenskt skolsystem. Och om man tittar på de utmaningar som vi har i dag är det ganska lätt att argumentera för varför vi behöver en igen. Regeringen

Anf. 124 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Jag ska mycket nära, noga och intresserat följa den skolkommisionens arbete.

Jag har en liten reflexion i slutet av denna intressanta och trevliga debatt. Varför föreslår vi allt detta? Alliansen har under åtta år föreslagit en lång rad åtgärder för att staten ska ta ett större ansvar för skolan. Nu försöker utbildningsministern i den rödgröna regeringen övertrumfa detta genom att säga att man gör ytterligare saker för att staten ska styra mer över skolan.

Varför gör vi då detta? Om vi låtsas att stenografen inte är här eller att videokamerorna inte är på kan väl utbildningsministern fundera på varför vi gör detta. Är kanske svaret på frågan att vi är allt fler som börjar fundera på om det finns anledning att huvudmannaskapet också tas ifrån kommunerna? Det finns kanske för många kommuner som är för små för att ta det stora ansvaret för att lyfta varje elev till nya kunskapsnivåer och att lyfta svensk skola till att bli en av de tio bästa i världen.

Är det själva skälet till att vi hela tiden gemensamt, över blockgränserna, funderar på hur staten ska kunna ta ett ökat ansvar för skolan? Har vi någon gnagande tanke där i bakhuvudet om att det var ganska dumt att kommunalisera ansvaret för skolan och att vi kanske borde flytta ansvaret för skolan tillbaka till staten? Är det skälet till att vi hela tiden under åtta år med alliansregeringen – och nu verkar det också bli fyra år med rödgrön regering – funderade på reformer för att öka den statliga styrningen av skolan?

Anf. 125 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vill tacka Christer Nylander för interpellationen och debatten.

Du behöver inte leta speciellt länge, Christer Nylander, och kamerorna behöver inte stängas av för att jag ska kunna tydliggöra att jag är kritisk till många av de beslut som fattades under det sena 80-talet och tidiga 90-talet när det gäller svensk skola. Det är ingenting som jag kan dölja. Jag tror att min bok *Blåsta! Nedskärningsåren som formade en generation* som är en genomgång av flera av de besluten och djup kritik mot vad de besluten ledde till för oss som växte upp i 90-talets skola fortfarande finns på de flesta bibliotek. Där klargör jag just denna kritik. Och den vidhåller jag starkt. Den är också en av anledningarna till att vi som regering lägger fram de förslag som jag har nämnt i debatten.

Därför får du mig inte till ett läge där någonting av det som jag säger ska kunna uppfattas som att jag lägger över det ansvar som jag har på kommunerna. Någonting som kommunaliseringen har inneburit och som kanske har varit det allra mest destruktiva – det nämns också i Leif Lewins utredning som den tidigare regeringen beställde – är att vi i varje läge i den svenska skoldebatten har haft representanter och aktörer som har lagt över ansvaret för problemen på någon annan och ansvaret för det som går bra på sig själv.

Jag är utbildningsminister. Det innebär att jag har ansvar för svensk skola. Jag kommer inte att skylla skolans problem på Sveriges kommuner, utan jag kommer att vilja jobba tillsammans med Sveriges kommuner inom den ansvarsram man har i dag och inom en ansvarsram som kan förändras mot bakgrund av en skolkommission. Det är så man gör genomtänkta skolförändringar.

Man ska inte glömma att kommunaliseringsbeslutet innebar en brytning mot tidigare skolpolitiska beslut i Sverige på ytterligare ett sätt. Det var det första av de stora skolpolitiska besluten i Sverige som togs med en mycket liten majoritet i den här kammaren. Sedan blev det många fler sådana. Jag skulle önska att vi kan lämna tiden då skolans framtid avgörs på det sättet bakom oss. Det har nämligen inte tjänat skolan väl. Det gäller också i andra frågor, Christer Nylander.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 19 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Proposition

2014/15:48 Vissa fastighetstaxeringsfrågor inför den allmänna fastighetstaxeringen 2017

§ 20 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 12 januari

2014/15:206 Att återkalla beslut om statlig samordnare för Bromma flygplats

av *Jan Björklund* (FP)

till statsminister Stefan Löfven (S)

§ 21 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 12 januari

2014/15:138 Situationen i Tabit och Darfur

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:141 Second hand-butiker

av *Cecilia Widegren* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:140 Trängselskatten i Backa

av *Cecilia Magnusson* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

Prot. 2014/15:44
13 januari

2014/15:144 Diplomatsiskt språkbruk

av *Allan Widman* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:145 Hungerstrejker i iranska fängelser

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:155 Transpondrar och svenska flygplan

av *Lena Asplund* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

§ 22 Kammaren åtskildes kl. 20.50.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanträdets början till och med § 12 anf. 43
(delvis),

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.59,

av talmannen därefter till och med § 17 anf. 108 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Eva-Lena Ekman

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Utökning av antalet suppleanter	1
§ 5 Val av extra suppleant.....	2
§ 6 Anmälan om faktapromemoria	2
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 8 Ärende för bordläggning.....	2
§ 9 Svar på interpellation 2014/15:164 om reformering av Arbetsförmedlingen	3
Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	3
Anf. 2 ROGER HADDAD (FP).....	3
Anf. 3 ELISABETH SVANTESSON (M).....	4
Anf. 4 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C).....	5
Anf. 6 PATRIK BJÖRCK (S)	6
Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	7
Anf. 8 ROGER HADDAD (FP).....	9
Anf. 9 ELISABETH SVANTESSON (M).....	9
Anf. 10 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C).....	10
Anf. 12 PATRIK BJÖRCK (S)	11
Anf. 13 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	11
Anf. 14 ROGER HADDAD (FP).....	13
Anf. 15 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	13
§ 10 Svar på interpellation 2014/15:192 om nedläggning av AF-kontor samt geografisk begränsning för den statliga banken SBAB.....	14
Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	14
Anf. 17 ANDERS AHLGREN (C)	15
Anf. 18 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	16
Anf. 19 ANDERS AHLGREN (C)	17
Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C).....	17
Anf. 21 HELENA LINDAHL (C).....	18
Anf. 22 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	19
Anf. 23 ANDERS AHLGREN (C)	20
Anf. 24 ANNIKA QARLSSON (C).....	20
Anf. 25 HELENA LINDAHL (C).....	21
Anf. 26 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	21
§ 11 Svar på interpellation 2014/15:151 om överskottsmålet	22

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	22
Anf. 28 FREDRIK SCHULTE (M)	22
Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	23
Anf. 30 FREDRIK SCHULTE (M)	24
Anf. 31 NIKLAS WYKMAN (M)	25
Anf. 32 MONICA GREEN (S)	26
Anf. 33 PATRIK BJÖRCK (S)	27
Anf. 34 HANIF BALI (M)	27
Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	28
Anf. 36 FREDRIK SCHULTE (M)	28
Anf. 37 NIKLAS WYKMAN (M)	29
Anf. 38 MONICA GREEN (S)	30
Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S)	30
Anf. 40 HANIF BALI (M)	31
Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	31
§ 12 Svar på interpellation 2014/15:152 om begreppet beräkningsteknisk överföring till hushållen	32
Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	32
Anf. 43 FREDRIK SCHULTE (M)	32
Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	33
Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M)	34
Anf. 46 NIKLAS WYKMAN (M)	34
Anf. 47 MONICA GREEN (S)	36
Anf. 48 HANIF BALI (M)	37
Anf. 49 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	37
Anf. 50 FREDRIK SCHULTE (M)	38
Anf. 51 NIKLAS WYKMAN (M)	39
Anf. 52 MONICA GREEN (S)	39
Anf. 53 HANIF BALI (M)	40
Anf. 54 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	40
§ 13 Svar på interpellation 2014/15:173 om sysselsättning och tillväxt	41
Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	41
Anf. 56 NIKLAS WYKMAN (M)	41
Anf. 57 PATRIK BJÖRCK (S)	42
Anf. 58 FINN BENGTTSSON (M)	43
Anf. 59 MONICA GREEN (S)	44
Anf. 60 HANIF BALI (M)	45
Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	46
Anf. 62 NIKLAS WYKMAN (M)	47

(forts.)	48
Ajournering	48
Återupptagna förhandlingar	48
§ 13 (forts.) Svar på interpellation 2014/15:173 om	
sysselsättning och tillväxt	48
Anf. 63 PATRIK BJÖRCK (S)	48
Anf. 64 FINN BENGTSSON (M)	49
Anf. 65 MONICA GREEN (S)	50
Anf. 66 HANIF BALI (M)	50
Anf. 67 FREDRIK SCHULTE (M)	51
Anf. 68 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	51
Anf. 69 NIKLAS WYKMAN (M)	52
Anf. 70 FREDRIK SCHULTE (M)	53
Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	53
§ 14 Svar på interpellation 2014/15:166 om godstrafikens	
påverkan på Ystad	54
Anf. 72 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	54
Anf. 73 TUVE SKÅNBERG (KD)	55
Anf. 74 RIKARD LARSSON (S)	55
Anf. 75 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	56
Anf. 76 TUVE SKÅNBERG (KD)	57
Anf. 77 RIKARD LARSSON (S)	58
Anf. 78 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	58
Anf. 79 TUVE SKÅNBERG (KD)	59
Anf. 80 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	59
§ 15 Svar på interpellationerna 2014/15:178 och 184 om	
effekterna av en frysning av Förbifart Stockholm	60
Anf. 81 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	60
Anf. 82 LARS TYSKLIND (FP)	60
Anf. 83 EDWARD RIEDL (M)	61
Anf. 84 MARGARETA CEDERFELT (M)	62
Anf. 85 LEIF PETTERSSON (S)	62
Anf. 86 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	63
Anf. 87 LARS TYSKLIND (FP)	64
Anf. 88 EDWARD RIEDL (M)	65
Anf. 89 MARGARETA CEDERFELT (M)	65
Anf. 90 LEIF PETTERSSON (S)	65
Anf. 91 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	66
Anf. 92 LARS TYSKLIND (FP)	67
Anf. 93 EDWARD RIEDL (M)	67
Anf. 94 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	68
§ 16 Svar på interpellation 2014/15:197 om Sveriges företag	
som väntar på svar när längre och tyngre lastbilar ska bli	
godkända i Sverige	68
Anf. 95 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	68
Anf. 96 STEN BERGHEDEN (M)	69
Anf. 97 KARIN SVENSSON SMITH (MP)	70
Anf. 98 LARS TYSKLIND (FP)	71

Anf. 99 LEIF PETTERSSON (S).....	71
Anf. 100 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	72
Anf. 101 STEN BERGHEDEN (M)	73
Anf. 102 KARIN SVENSSON SMITH (MP).....	74
Anf. 103 LARS TYSKLIND (FP).....	75
Anf. 104 LEIF PETTERSSON (S).....	75
Anf. 105 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	76
Anf. 106 STEN BERGHEDEN (M)	76
Anf. 107 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	77
§ 17 Svar på interpellation 2014/15:137 om tioårig grundskola	77
Anf. 108 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	77
Anf. 109 MARIA STOCKHAUS (M)	78
Anf. 110 GUNILLA NORDGREN (M).....	79
Anf. 111 CHRISTER NYLANDER (FP)	80
Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	81
Anf. 113 MARIA STOCKHAUS (M)	82
Anf. 114 GUNILLA NORDGREN (M).....	83
Anf. 115 CHRISTER NYLANDER (FP)	83
Anf. 116 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	84
Anf. 117 MARIA STOCKHAUS (M)	85
Anf. 118 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	86
§ 18 Svar på interpellation 2014/15:138 om Skolinspektionens årsrapport.....	86
Anf. 119 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	86
Anf. 120 CHRISTER NYLANDER (FP)	87
Anf. 121 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	88
Anf. 122 CHRISTER NYLANDER (FP)	90
Anf. 123 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	91
Anf. 124 CHRISTER NYLANDER (FP)	92
Anf. 125 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	92
§ 19 Bordläggning	93
§ 20 Anmälan om interpellation	93
§ 21 Anmälan om skriftliga svar på frågor	93
§ 22 Kammaren åtskildes kl. 20.50.....	94